

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอรามัน
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน
จังหวัดยะลา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรระดับตำบล ของอำเภอรามัน จำนวน ๑๖ ศูนย์ โดยผ่านการจัดเวทีชุมชน ในระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านและทุกตำบล ภายใต้หลักการที่ชุมชนมีส่วนร่วม คิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนด แผนพัฒนาพื้นที่ตนเองภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เป็นการสรุปผลจากการทำแผนของระดับตำบลทุกตำบล เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมุ่งการสร้างภายใต้การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร ในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตรภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชนและเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย รัฐจะต้องกระจายอำนาจในท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่าง ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

ดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน จึงได้สรุปการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนา การเกษตรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ หวังเป็นอย่าง ยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรของอำเภอได้เป็นอย่างดีต่อไป

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญรูป	๗
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๙
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๙
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๙
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๒
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๑๓
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๑๔
๓ สภาพภูมิอากาศ	๒๐
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๒๐
๓.๒ ฤดูกาล	๒๐
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๒๐
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๒๑
๔ เส้นทางคมนาคม	๒๒
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๒๒
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๒๒
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๒๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๒๓
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๒๕
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๖
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๖
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๙
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๓๐
๖.๔ การศึกษา	๓๑
๖.๕ สาธารณสุข	๓๑
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๓๒
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๓๓
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๕
๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๓๖

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรระดับอำเภอรามัน	๔๖
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๔๖
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๑๑
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๑๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอรามัน	๑๒๓
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๑๒๓
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑๒๔
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๒๖
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๑๒๙
บรรณานุกรม	๑๓๕
ภาคผนวก	๑๓๖
โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑๓๗
โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ	๑๓๘
โครงการส่งเสริมการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต	๑๓๙
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่	๑๔๐
โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสถาบันเกษตรกร	๑๔๑
โครงการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์	๑๔๒
โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๑๔๓
โครงการชุดสระน้ำขนาดเล็ก	๑๔๔
โครงการส่งเสริมปลูกพืชอัตลักษณ์(กล้วยข้าว)	๑๔๕
โครงการขับเคลื่อนแนวทางวิถีชีวิตชุมชนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ	๑๕๖
โครงการธนาคารแพะตำบลสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้	๑๕๗

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองอำเภอราษีไศล	๑๐
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครองอำเภอราษีไศล	๑๑
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอราษีไศล	๑๓
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอำเภอราษีไศล	๒๐
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอราษีไศล	๒๑
ตารางที่ ๖ ข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์อำเภอราษีไศล	๒๒
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอราษีไศล	๒๖
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภอราษีไศล	๒๗
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมงอำเภอราษีไศล	๒๘
ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอราษีไศล	๓๐
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอราษีไศล	๓๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอราษีไศล	๓๕
ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP	๓๖
ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP	๓๗
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอราษีไศล	๓๗
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๔๐
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๔๑
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มส่งเสริมอาชีพอำเภอราษีไศล	๔๒
ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุอำเภอราษีไศล	๔๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๔๖
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๔๗
ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอราษีไศล	๔๘
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๔๙
ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรอำเภอราษีไศล	๕๐
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอราษีไศล	๕๑
ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอราษีไศล	๕๒
ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอราษีไศล	๕๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวอำเภอราษีไศล	๕๕
ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอราษีไศล	๕๘
ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ลองกองอำเภอราษีไศล	๕๙
ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าวอำเภอราษีไศล	๖๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มอำเภอราษีไศล	๖๑
ตารางที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพาราอำเภอราษีไศล	๖๒
ตารางที่ ๓๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอราษีไศล	๖๓
ตารางที่ ๓๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอราษีไศล	๖๔

	หน้า
ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวอำเภอรามัน	๖๘
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอรามัน	๖๙
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอรามัน	๗๐
ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอรามัน	๗๑
ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิต ๑ ปี อำเภอรามันต้นทุนการผลิตข้าว พื้นที่ ๑ ไร่	๗๓
ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวอำเภอรามัน	๗๔
ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอรามัน	๗๔
ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราอำเภอรามัน	๗๖
ตารางที่ ๔๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอรามัน	๗๗
ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกยางพาราอำเภอรามัน	๗๘
ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราอำเภอรามัน	๘๐
ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอรามัน	๘๑
ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอรามัน	๘๓
ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอรามัน	๘๔
ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอรามัน	๘๕
ตารางที่ ๕๑ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันอำเภอรามัน	๙๐
ตารางที่ ๕๒ แสดงเกษตรกร ต้นแบบ/ปาล์มน้ำมันอำเภอรามัน	๙๑
ตารางที่ ๕๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกเรียนอำเภอรามัน	๙๒
ตารางที่ ๕๔ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียนอำเภอรามัน	๙๓
ตารางที่ ๕๕ ภูมิตินการเพาะปลูกทุเรียน	๙๖
ตารางที่ ๕๖ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียนอำเภอรามัน	๙๗
ตารางที่ ๕๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตทุเรียนอำเภอรามัน	๙๙
ตารางที่ ๕๘ แสดงกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความเข้มแข็งในเขตพื้นที่อำเภอรามัน	๑๐๒
ตารางที่ ๕๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์อำเภอรามัน	๑๐๒
ตารางที่ ๖๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครปศุสัตว์อำเภอรามัน	๑๐๔
ตารางที่ ๖๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๑๑
ตารางที่ ๖๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๑๑๘
ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๑๒๙

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอรามัน	๙
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอรามัน	๑๒
ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอรามัน	๑๓
ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอรามัน	๑๙
ภาพที่ ๕ แสดงประมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	๒๐
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปี	๒๑
ภาพที่ ๗ แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม อำเภอรามัน	๒๒
ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่แหล่งน้ำ อำเภอรามัน	๒๓
ภาพที่ ๙ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอรามัน	๒๙
ภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร คราวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอรามัน	๓๑
ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอรามัน	๓๓
ภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอรามัน	๓๔
ภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอรามัน	๓๕
ภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอรามัน	๔๖
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอรามัน	๔๗
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอรามัน	๔๗
ภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอรามัน	๔๘
ภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอรามัน	๕๕
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอรามัน	๖๔
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอรามัน	๖๔
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอรามัน	๖๕
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอรามัน	๖๖
ภาพที่ ๒๓ แสดงแผนที่แหล่งน้ำ อำเภอรามัน	๖๗
ภาพที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอรามัน	๖๘
ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอรามัน	๖๙
ภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน	๗๐
ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๗๐
ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๗๑
ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๗๒
ภาพที่ ๓๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอรามัน	๗๔
ภาพที่ ๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๗๕
ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๗๕
ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน	๗๖
ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน	๗๗
ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน	๗๗

	หน้า
ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอรามัน	๗๘
ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา อำเภอรามัน	๗๙
ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดยางพาราของอำเภอรามัน	๘๐
ภาพที่ ๔๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอรามัน	๘๒
ภาพที่ ๔๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอรามัน	๘๒
ภาพที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน	๘๓
ภาพที่ ๔๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๘๔
ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน	๘๔
ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๘๕
ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอรามัน	๘๖
ภาพที่ ๔๗ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมันของ อำเภอรามัน	๙๑
ภาพที่ ๔๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน	๙๒
ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน	๙๒
ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๙๓
ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน อำเภอรามัน	๙๖
ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน	๙๘
ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ผล อำเภอรามัน	๙๘

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

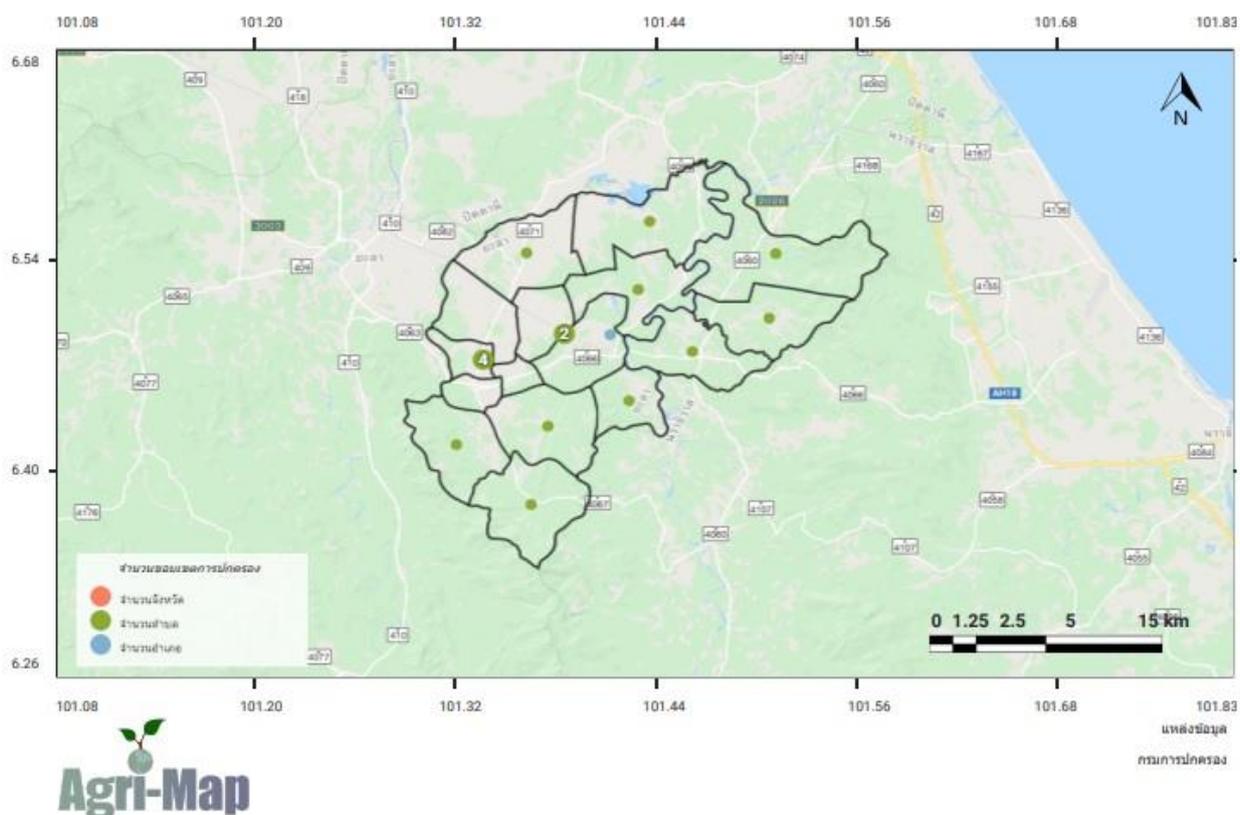
อำเภอรามันตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดยะลา มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๕๑๖.๑ ตร.กม. (๑๙๙.๓ ตร.ไมล์)

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอรามันมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเมืองยะลา อำเภอยะรัง และอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และอำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี อำเภอรือเสาะ และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมืองยะลา อำเภอบันนังสตา อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๓ เทศบาล ๑๔ อบต ๑๖ ตำบล ๘๘ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลจำนวน ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๔ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

หมู่ ตำบล	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
กายูบอเกาะ	บ้านรามัน	บ้านตอแล	บ้านปือยอง	บ้านพอแม็ง	บ้านสูงงบา โร๊ะ	บ้านตลาด ล่าง	
กาลูปัง	บ้านปือแนบารู	บ้านกาลูปัง	บ้านบาลูกา	บ้านเลสุ			
กาลอ	บ้านแบหอ	บ้านกาลอ	บ้านทำนบ	บ้านตะโล๊ะ มีแย			
กอตตือระ	บ้านกอตตือระ	บ้านบาโต๊ะ ตีง	บ้านอาตะคู วอ	บ้านจือแร	บ้านกาตือ แป		
โกตาบารู	บ้านโกตาบารู	บ้านมะตือ ลง	จาลงฮิเล	กำปงบูเก๊ะ			
เกาะรอ	บ้านเกาะรอ	บ้านปาแต รายอ	บ้านตาเน๊ะ ปือโย๊ะ	บ้านพะปู เงาะ	บ้านแอแกง	บ้านปูลา มอง	บ้านฮูแตบา โยย
จะก๊ะ	บ้านจะก๊ะ	บ้านกำ ปงปือแน	บ้านปูลาสะ นอ	บ้านลีเซ็ง	บ้านฮือนือ เร๊ะ	บ้านกูแบกือ โร๊ะ	
ท่าธง	บ้านโต๊ะพราน	บ้านจือแร ตาดง	บ้านพรุ	บ้านสาเกาะ	บ้านเกาะ	บ้านจำปูน	บ้านเกาะ กาแต
เนินงาม	บ้านเยาะ	บ้านไม้แก่น	บ้านกือแล	บ้านปือดอง	บ้านตาโงง	บ้านมีติง	บ้าน บางตือบู
บาลอ	บ้านบาลอ	บ้านปาโฮ	บ้านสะ แตเซ็ง	บ้านสุ เป๊ะปือ แนตือบู	บ้านละแอ	บ้านปูลัย	บ้านบาลูกา ปาลัส
บาโงย	บ้านลูโป๊ะลาปี	บ้านฮือโร๊ะ	บ้านปาโละ	บ้านบาโงย			
ปือมัง	บ้านตะโล๊ะเลาะ	บ้านปือมัง	บ้านคูงตา วา	บ้านมาแฮ	บ้านปงตา	บ้านปีเยะ	
ยะต๊ะ	บ้านยะต๊ะ	บ้านตูกู	บ้านตะโล๊ะ	บ้านอูแบ	บ้านตือบู		
วังพญา	บ้านปากาชาแม	บ้านโต๊ะปา แก๊ะ	บ้านวังพญา (ตาลาแน)	บ้านอูเป๊ะ	บ้านนู เก๊ะจือฆา	บ้านหัวควน	บ้านบาโง บองอ
อาซ่อง	บ้านกาแม็ง	บ้านเยะ	บ้านบู เกาะปือราแก	บ้านเกาะ ลิมัส	บ้านสะโต	บ้านนูเกาะลา โม๊ะ	
ตะโล๊ะหะลอ	บ้านปือเล็ง	บ้านตะ โล๊ะหะลอ	บ้านปือแน กุกิ	บ้านปือ แนบูเก๊ะ	บ้านบิงน้ำ ใส		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอรามัน จังหวัดยะลา พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

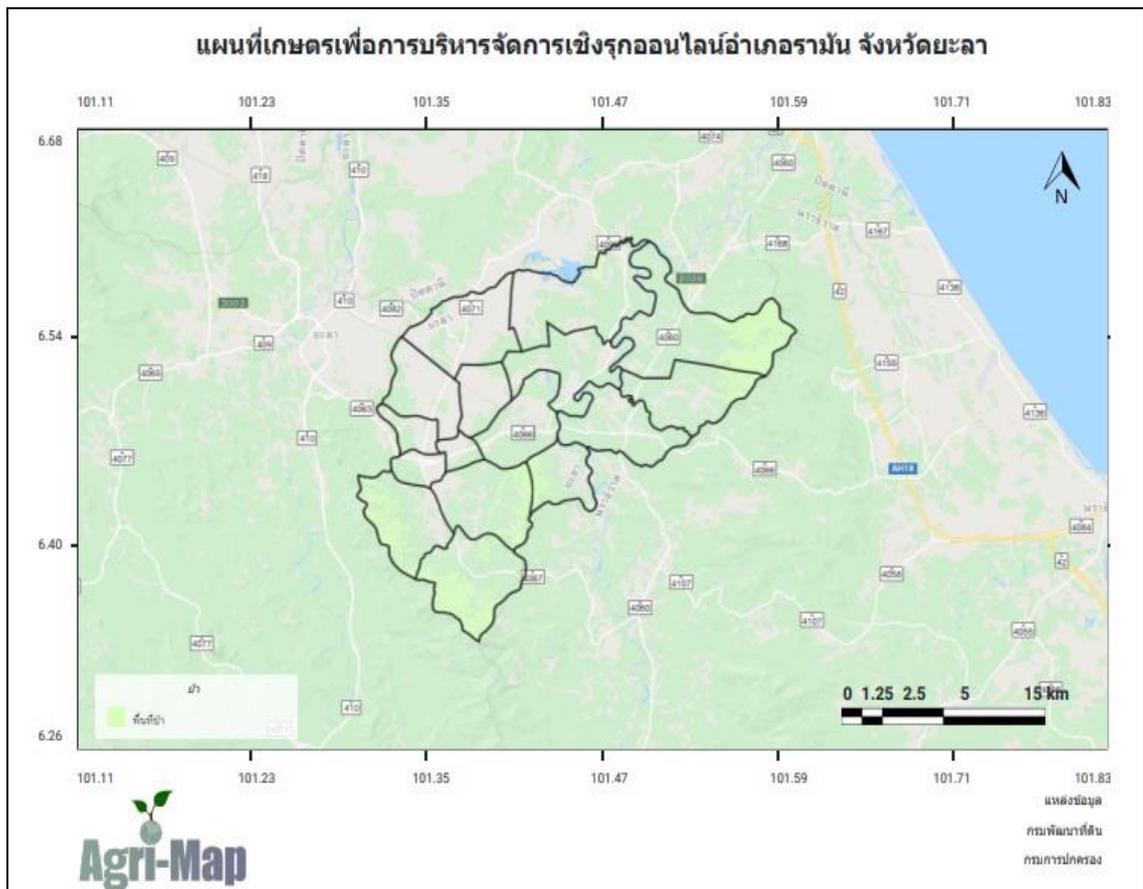
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
กายูบเกาะ	๑๗,๔๔๗	๑	๑	๖	๘๗๔
กาลูปัง	๕,๗๑๑	๑	-	๔	๗๔๖
กาลอ	๒๗,๒๖๐	๑	-	๔	๘๐๙
กอตอดีอ๊ะ	๑๑,๓๔๓	๑	-	๕	๑,๓๔๔
โกตาบารู	๖,๘๗๕	-	๑	๔	๑,๘๐๐
เกาะรอ	๔๕,๓๙๐	๑	-	๗	๑,๘๐๐
จะก๊ะ	๒๐,๗๔๒	๑	-	๖	๑,๕๑๖
ท่าธง	๓๕,๖๐๖	๑	-	๗	๑,๗๗๕
เนินงาม	๑๓,๙๘๖	๑	-	๖	๑,๖๔๑
บาลอ	๑๘,๔๓๐	-	๑	๖	๑,๓๑๕
บาโงย	๗,๙๐๑	๑	-	๔	๗๔๖
บือมัง	๒๒,๙๘๒	๑	-	๖	๑,๓๙๕
ยะต๊ะ	๑๖,๘๕๒	๑	-	๕	๑,๓๑๕
วังพญา	๒๒,๔๖๒	๑	-	๗	๒,๐๙๐
อาซ่อง	๒๓,๑๗๓	๑	-	๖	๑,๒๙๘
ตะไละหลอ	๒๒,๖๔๑	๑	-	๕	๑,๖๕๓
รวม	๓๑๘,๘๐๑	๑๔	๓	๙๐	๒๒,๑๑๗

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอรามัน มีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีภูเขาและเนินเขาสูงล้อมรอบโดยมีภูเขาที่สำคัญดังนี้ เทือกเขาตะโลละเกาะ กั้นเขตกับอำเภอเมืองยะลา เทือกเขาสันกาลาศีรี กั้นเขตกับอำเภอบันนัง-สตาและเทือกเขาบูโด กั้นเขตกับอำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส มีแม่น้ำสายบุรีไหลผ่านอำเภอ ระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร

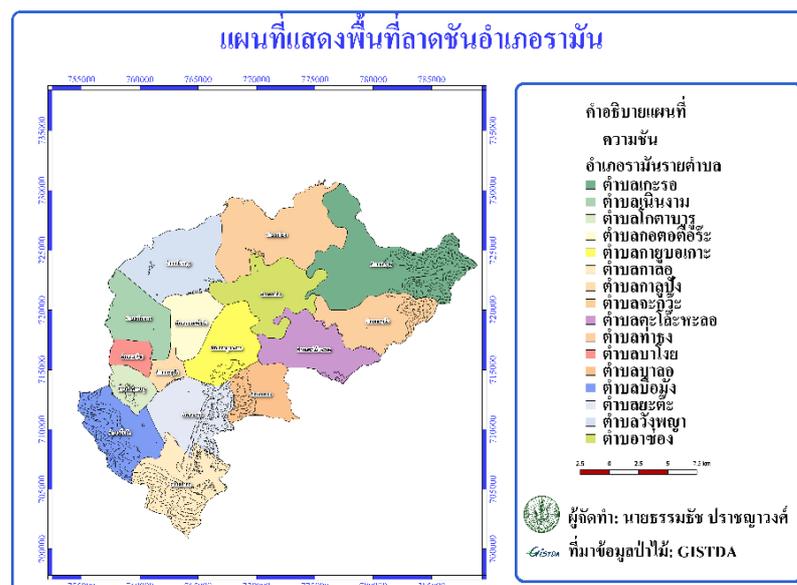
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอรามัน

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
กาบูกอง	๑๗,๔๔๗	๙๓.๐๗	๐.๕
กาลูบั้ง	๕,๗๑๑	-	-
กาลอ	๒๗,๒๖๐	๑๐,๘๙๒	๓๙.๙
กอดตืออ๊ะ	๑๑,๓๔๓	-	-
โกตาบารู	๖,๘๗๕	-	-
เกาะรือ	๔๕,๓๙๐	๑๑,๐๑๑	๒๔.๒
จะกะว๊ะ	๒๐,๗๔๒	๒,๘๑๘	๑๓.๕
ท่าธง	๓๕,๖๐๖	๗๗๘.๙๖	๒.๑
เนินงาม	๑๓,๙๘๖	-	-
บาลอ	๑๘,๔๓๐	๒,๒๖๖	๑๒.๒
บาโงย	๗,๙๐๑	-	-
บือม้ง	๒๒,๙๘๒	๖,๙๔๕	๓๐.๒
ยะต๊ะ	๑๖,๘๕๒	๔,๓๔๙	๒๕.๘
วังพญา	๒๒,๔๖๒	๓๖๙	๑.๖
อาซ่อง	๒๓,๑๗๓	๔	๐.๐๑
ตะโล๊ะหะลอ	๒๒,๖๔๑	๒๗	๐.๑
รวม	๓๑๘,๘๐๑	๓๙,๕๕๓	๗.๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน อำเภอรามันมีสภาพความลาดชันส่วนใหญ่จะเป็นตำบลที่อยู่แนวเทือกเขากันมีความลาดชันมากกว่า๒๕%เช่น ตำบลบือม้ง กาลอ ยะต๊ะ เกาะรือ เป็นต้น

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : กรมป่าไม้ GISDA)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอรามันมีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๙ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่บภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดิน เป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพัง แล้วถูก เคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดู ฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นที่บ มี เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนและสีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลแดง บางแห่ง อาจมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่ด้วย มีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ มักปล่อยเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือเป็นป่าละเมาะเล็กๆ บางพื้นที่ใช้ทำนา แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ นาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืช ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่าน โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ย อินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ย หมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดิน อันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูก ขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อน เก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนา แหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลว ถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพ พื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก แมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือยาสูบ

ปัญหา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับ พืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืช ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตันไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ความกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตันไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนดินล่างจะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่วสับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่หรือปอเทือง๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินอัคนี หรือหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ป่าละเมาะและไม้พุ่ม

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ชั้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๕๐

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอน หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ในระดับความลึก ประมาณ ๕๐-๑๐๐ ซม. จะพบชั้นดินปนเศษหินหรือลูกรังปริมาณมาก สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล สับปะรด ถั่วและแตงโม

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ อาจขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่งนาน ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๕๑

ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบหรือค่อนข้างละเอียด ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอนที่เป็นเนินเขาหรือบริเวณที่ลาดเชิงเขา เป็นดินตื้นหรือตื้นมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนเศษหิน เศษหินส่วนใหญ่เป็นพวกเศษหินทราย ควอร์ตไซต์หรือหินดินดาน และพบชั้นหินพื้น ภายใต้มวลลึก ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าดิบชื้น บางแห่งใช้ปลูกยางพารา หรือปล่อยทิ้งเป็นป่าละเมาะ

ปัญหา เป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก และมีชั้นหินพื้นอยู่ตื้นบางพื้นที่มีเศษหินและหินพื้นไหลกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดินดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่เศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตันไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่- ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลิกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลิกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดิน

บนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียวทับอยู่บนดินเหนียว ส่วนดินล่างในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม.เป็นดินเหนียวปนลูกรังหรือดินปนเศษหินผุ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล กาแฟ และพืชไร่บางชนิด

ปัญหา ดินลึกปานกลางถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินหรือชั้นหินพื้นในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การสร้างคันดิน การทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากสีดำที่มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิบัติการดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือเกิดจากการสลายตัวแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินต้นกำเนิด พวกหินบะซอลต์ หรือหินแอนดีไซต์ พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่อยู่ใกล้กับเขาหินปูน หรือหินภูเขาไฟ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินแตกกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุกในดิน สีดินเป็นสีดำ สีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาลปริมาณเล็กน้อยในดินชั้นบน ส่วนชั้นดินล่างอาจพบชั้นปูนมาร์ล ปฏิบัติการของดินส่วนใหญ่จะเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วต่างๆ ฝ้าย และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในช่วงฤดูแล้ง ดินมีการหดตัวทำให้ดินแตกกระแหงเป็นร่องลึก ส่วนในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืชปลูกข้าวปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตันไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

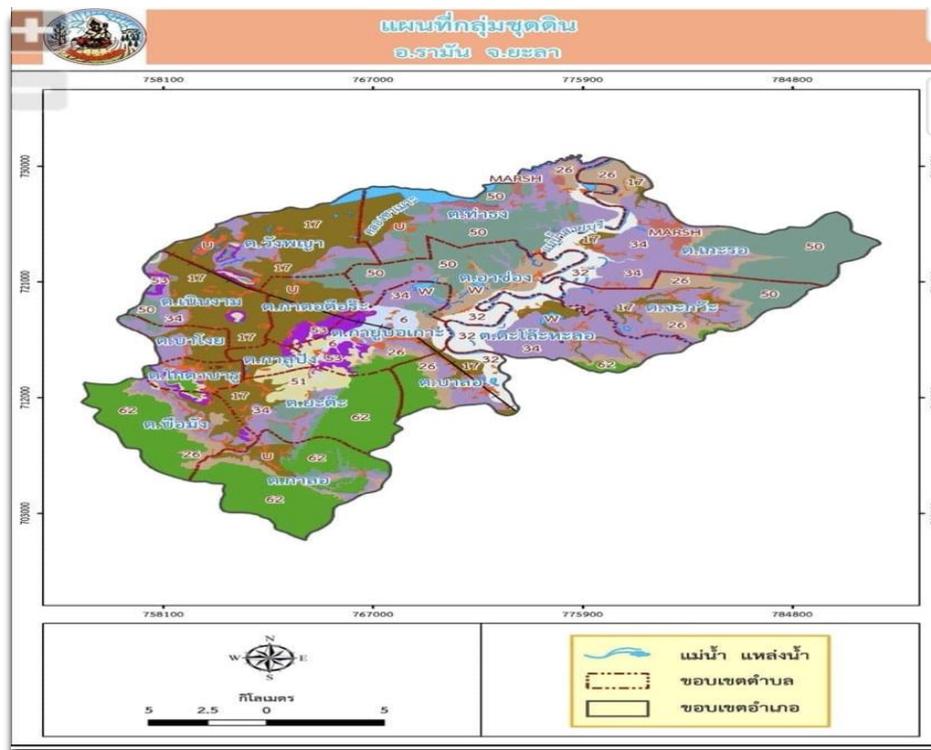
ลักษณะเด่น พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโคลนกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

การใช้ประโยชน์ กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการดิน เพื่อการปลูกพืชปลูกข้าว ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๕)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

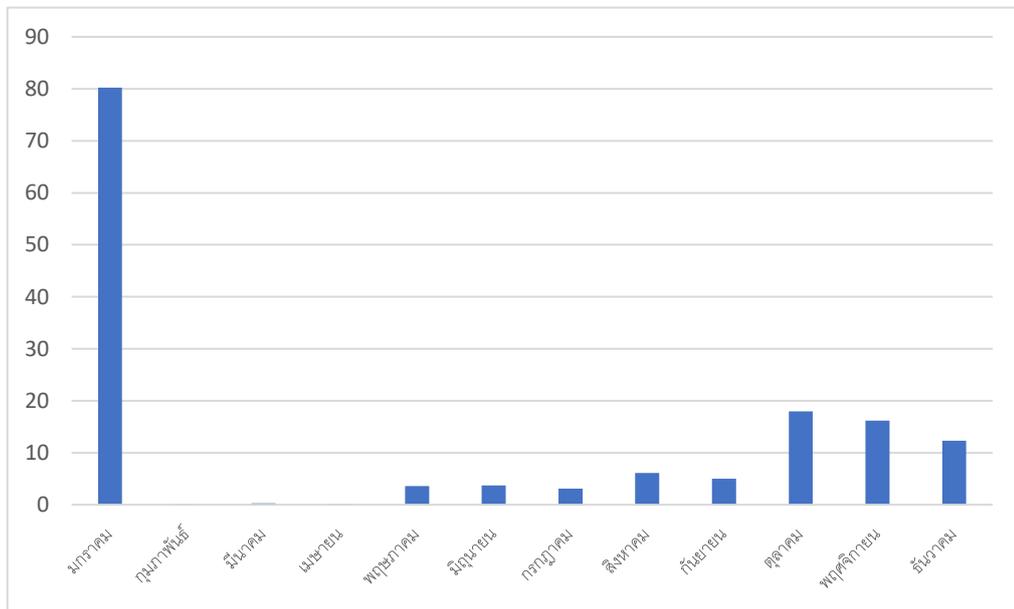
ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอรามัน สภาพภูมิอากาศร้อนและฤดูฝน ฝนตกเกือบตลอดปี ฤดูฝนประมาณช่วงเดือนพฤษภาคมถึง เดือนมกราคม ส่วนฤดูร้อนประมาณช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน

๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอรามันมี ๒ ฤดูการคือฤดูร้อนกับฤดูฝน ฝนตกเกือบตลอดปี ฤดูฝนประมาณช่วงเดือนตุลาคมถึง เดือนธันวาคม ส่วนฤดูร้อนประมาณช่วงเดือนมกราคม ถึง เดือนเมษายน ของทุกปี

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอรามันมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๒๔.๙ มิลลิเมตร ตกชุกเกือบตลอดของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน เมษายน โดยมีปริมาณ ๗.๖ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน ธันวาคม โดยมีปริมาณ ๑๙๓.๕ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรอบปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๗ เป็นต้นมา (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗)

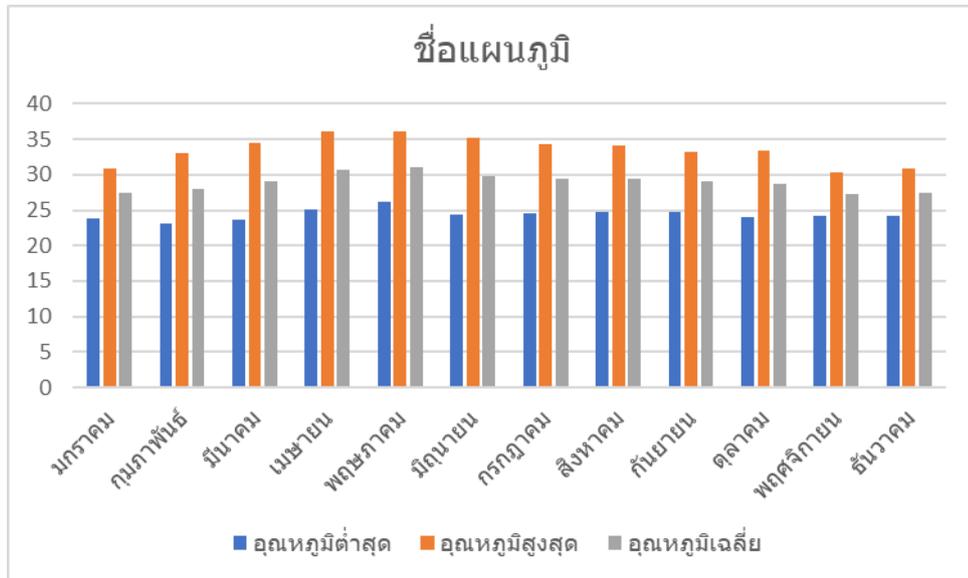
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๘๐.๒๑
๒	กุมภาพันธ์	๐.๐๑
๓	มีนาคม	๐.๓๐
๔	เมษายน	๐.๐๙
๕	พฤษภาคม	๓.๖๐
๖	มิถุนายน	๓.๗๓
๗	กรกฎาคม	๓.๑๐
๘	สิงหาคม	๖.๐๙
๙	กันยายน	๔.๙๘
๑๐	ตุลาคม	๑๗.๙๔
๑๑	พฤศจิกายน	๑๖.๑๖
๑๒	ธันวาคม	๑๒.๓๔
	รวม	๑๔๘.๕๕
	เฉลี่ย/ปี	๑๒.๓๗๙๑๖๖๖๗

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอราษีไศลมีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยต่อปี ๒๘.๙๔ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๔.๓๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๕๑ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๖๗ เป็นต้นมา

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอรามัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๓.๙๐	๓๐.๙๔	๒๗.๔๒
กุมภาพันธ์	๒๓.๑๔	๓๓.๐๑	๒๘.๐๗
มีนาคม	๒๓.๖๑	๓๔.๔๙	๒๙.๐๕
เมษายน	๒๕.๐๗	๓๖.๑๕	๓๐.๖๑
พฤษภาคม	๒๖.๑๗	๓๖.๐๕	๓๑.๑๑
มิถุนายน	๒๔.๓๓	๓๕.๒๓	๒๙.๗๘
กรกฎาคม	๒๔.๔๙	๓๔.๓๖	๒๙.๔๒
สิงหาคม	๒๔.๖๙	๓๔.๑๙	๒๙.๔๔
กันยายน	๒๔.๗๕	๓๓.๒๘	๒๙.๐๒
ตุลาคม	๒๔.๐๗	๓๓.๓๙	๒๘.๗๓
พฤศจิกายน	๒๔.๒๒	๓๐.๒๖	๒๗.๒๔
ธันวาคม	๒๔.๑๖	๓๐.๘๑	๒๗.๔๘
รวมค่าเฉลี่ยทั้งปี	๒๔.๓๘	๓๓.๕๑	๒๘.๙๔

ที่มา : ข้อมูลอุณหภูมิ ปี ๒๕๖๗ ณ ศูนย์สำรวจอุทกวิทยายะลา

ตารางที่ ๖ ข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์

เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์ (ต่ำสุด%)	ความชื้นสัมพัทธ์ (สูงสุด%)
มกราคม	๖๑.๔๘	๙๘.๘๔
กุมภาพันธ์	๕๐.๖๑	๙๔.๓๙
มีนาคม	๕๘.๖๘	๙๓.๘๑
เมษายน	๖๒.๕๓	๙๓.๒๗
พฤษภาคม	๗๐.๖๘	๙๓.๖๕
มิถุนายน	๗๔.๒๗	๙๔.๔๐
กรกฎาคม	๖๘.๔๕	๙๓.๘๗
สิงหาคม	๗๘.๗๗	๙๓.๕๘
กันยายน	๗๙.๔๗	๙๓.๗๗
ตุลาคม	๘๓.๐๐	๙๕.๒๖
พฤศจิกายน	๗๙.๙๐	๙๘.๘๗
ธันวาคม	๗๐.๙๗	๙๘.๘๗

ที่มา : ข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๖๗ ณ ศูนย์สำรวจอุทกวิทยายะลา

๔. เส้นทางคมนาคม

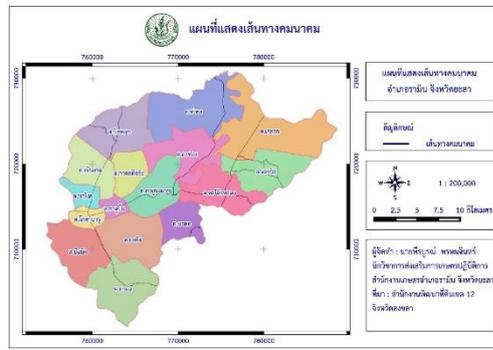
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอรามันมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนหลวงสายหลัก/สายรอง เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ทางรถไฟ จากยะลา-รามัน จากนรา-รามัน
- ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ
- สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๒ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ ยะลา-นรา และสายบุรี-ยะลา
- ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๐ เส้นทางระหว่างยะลาถึงรามัน ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร

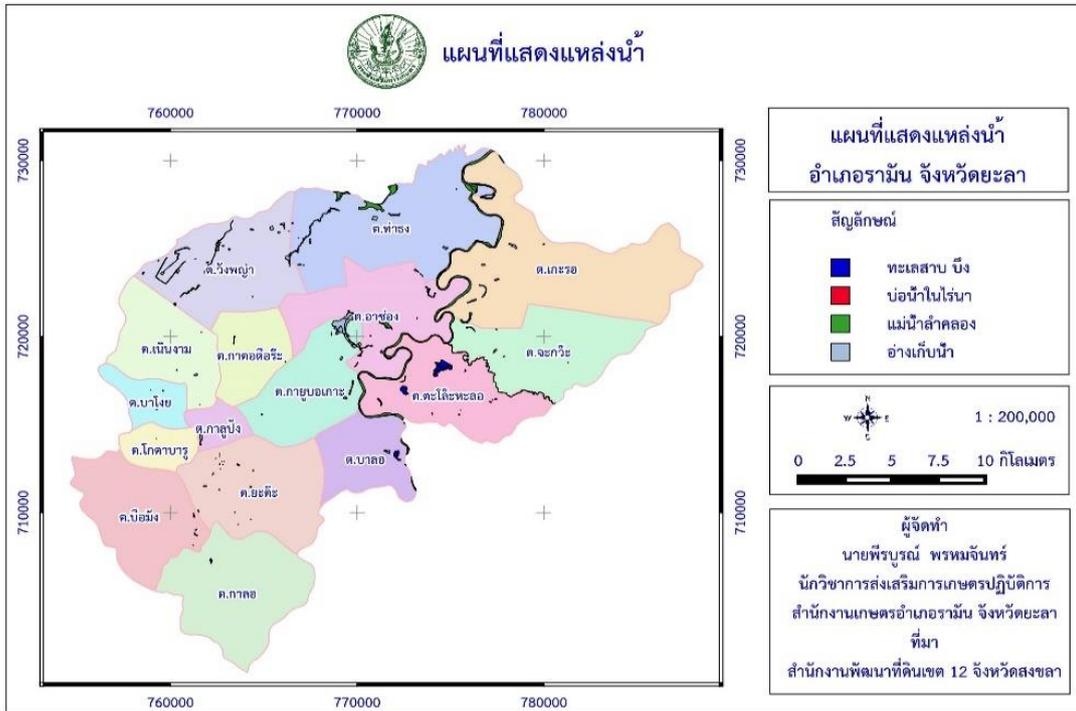

ภาพที่ ๗ แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ จังหวัดสงขลา)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอรามันเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

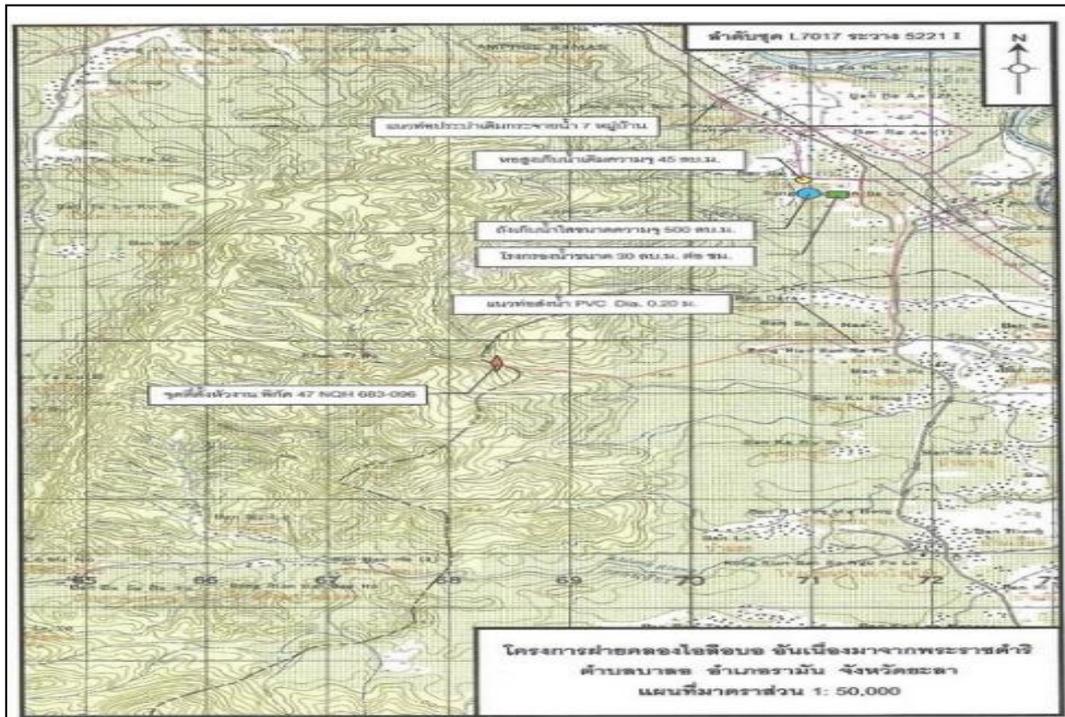
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ได้แก่ แม่น้ำสายบุรี , น้ำตกกาลอ , น้ำตกตะวันรัศมี , น้ำตกกาเยาะมาตี, น้ำตกป้อยอง

ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่แหล่งน้ำ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ จังหวัดสงขลา)

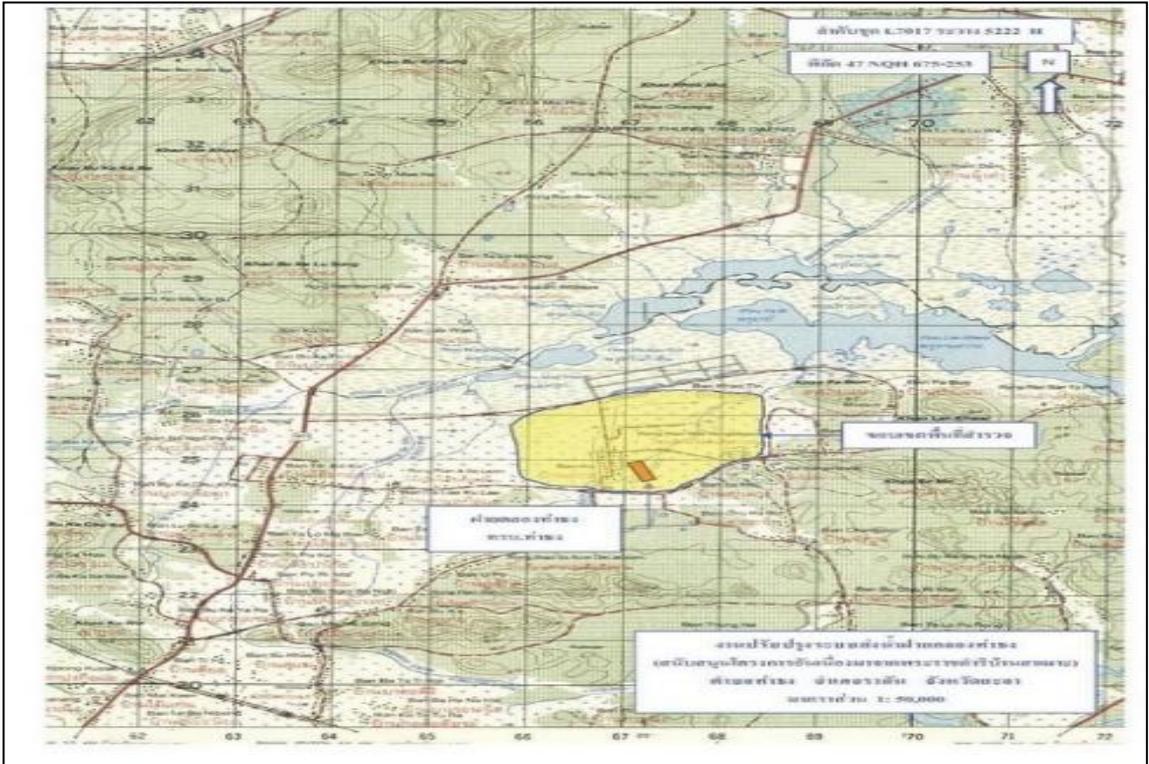
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑.โครงการฝายคลองไอสีอบอ ตำบลบาลอ อำเภอรามัน

๔.โครงการฝายคลองท่าธง ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
จุดที่ตั้งโครงการหมู่ที่ ๕ บ้านเกาะ ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอรามันมีอาชีพหลักคือภาคการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๒๒๗,๕๖๕ไร่ (ร้อยละ ๗๑.๓๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา:ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอรามัน ปี ๒๕๖๗-๒๕๖๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร(ไร่)				รวม
		ข้าวนา ปี	ปาล์ม น้ำมัน	ยางพารา	ไม้ผล๔ ชนิด ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง	
กอดตืออ๊ะ	๑๑,๓๔๓	๑,๗๓๔	๕๙๐	๓,๙๙๓	๑๖๑	
กายูบอเกาะ	๑๗,๔๔๗	๗๙๘	๔๐๐	๑๑,๑๗๖	๕๘๗	๑๒,๙๖๑
โกตาบารู	๖,๘๗๕	๓๐๑	๑๐๕	๓,๙๔๖	๒๕๘	๔,๖๑๐
วังพญา	๒๒,๔๖๒	๑,๕๙๓	๑,๘๘๐	๘,๕๓๒	๑๖๗	๑๒,๑๗๒
จะก๊ะ	๒๐,๗๔๒	๗๖	๑๐๖	๑๒,๓๕๙	๔๔๙	๑๒,๙๙๐
ยะตี๊ะ	๑๖,๘๕๒	๙๖๘	๘๖	๙,๘๔๓	๔๖๓	๑๑,๓๖๐
บือม้ง	๒๒,๙๘๒	๗๐๕	๖๔	๖,๕๗๐	๑๙๔๒	๙,๒๘๑
กาลอ	๒๗,๒๖๐	๑๔๘	๕๕	๑๔,๒๔๗	๘๓๕	๑๕,๒๘๕
ท่าธง	๓๕,๖๐๖	๘๒๔	๗๘๔	๑๗,๓๖๕	๒๘๓	๑๙,๒๕๖
อาซ่อง	๒๓,๑๗๓	๑๘๗	๔๐๘	๑๙,๕๐๗	๓๘๙	๒๐,๔๙๑
ตะโล๊ะหะลือ	๒๒,๖๔๑	๑๔	๑๙๗	๑๕,๒๑๕	๖๒๔	๑๖,๐๕๐
เนินงาม	๑๓,๙๘๖	๓,๐๖๖	๕๑๕	๕,๑๕๕	๑๕๔	๘,๘๙๐
กาลูปัง	๕,๗๑๑	๖๐๓	๑๕๒	๒,๐๑๖	๒๓๒	๓,๐๐๓
บาโงย	๗,๙๐๑	๗๑๕	๘๑	๔,๐๑๔	๖๗	๔,๘๗๗
บาลอ	๑๘,๔๓๐	๕๕๕	๕๘	๗,๗๐๖	๕๐๕	๘,๘๑๔
เกะรือ	๔๕,๓๙๐	๘๐	๔๓๒	๒๑,๓๙๔	๑๔๘๘	๒๓,๔๐๔

ที่มา :ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภอรามัน

ตำบล	เกษตรกร (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	กระบือ (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	นก กระทา (ตัว)	สัตว์ อื่นๆ (ตัว)	พืช อาหาร สัตว์ (ไร่)
กายูบอ เกาะ	๑,๒๒๐	๑,๕๒๑	๑๘	๒๔,๘๓๖	๖,๗๑๗	๑,๒๘๗	๑๕	๒,๕๐๐	๑,๐๖๔	๑
กาลูปัง	๓๙๒	๕๓๔	๐	๗,๑๙๗	๑,๕๒๔	๕๔๐	๑๕	๔,๐๐๐	๒๗๔	๑๑
กาลอ	๒๗๕	๒๐๙	๐	๔,๙๗๔	๑,๔๑๘	๕๒๙	๒	๖๙๘	๕๒๖	๐
กอ ตอติ๊วะ	๖๔๖	๙๔๐	๓๑	๑๐,๗๓๘	๔,๕๘๕	๖๗๑	๖	๐	๔๓๕	๒
โกตาบารู	๓๗๙	๙๔๘	๑๐	๘,๐๗๒	๒,๕๐๔	๘๗๒	๓	๐	๕๗๓	๐
เกะรือ	๑,๐๘๔	๒,๒๔๑	๖๙	๒๔,๓๗๕	๕,๙๘๖	๑,๙๕๑	๑๔๖	๑๒	๑,๖๑๓	๙
จะกิวะ	๑,๐๖๔	๑,๗๓๒	๑๕	๑๖,๐๗๕	๔,๘๘๗	๑,๒๕๒	๑๙๑	๐	๘๒๔	๔
ท่าธง	๙๘๔	๒,๒๖๔	๑๗๓	๑๖,๒๔๖	๔,๘๘๔	๑,๕๙๔	๔๑๙	๑๖	๑,๗๖๓	๒๔
เนินงาม	๘๖๕	๒,๒๑๙	๑๐๒	๑๓,๒๑๘	๖,๓๙๖	๑,๙๗๓	๖๔	๐	๒,๑๔๕	๖
บาลอ	๘๐๑	๒,๐๐๓	๓๖	๑๖,๘๗๔	๓,๒๓๑	๑,๑๑๖	๑๖๔	๕๓๐	๓๘๐	๑
บาโจย	๓๙๒	๘๑๔	๑	๔,๓๗๒	๑,๑๐๐	๑๓๘	๑๖	๐	๖๘	๐
บือมัง	๖๗๘	๑,๑๒๙	๓	๑๒,๐๓๕	๕,๙๐๕	๘๒๓	๖๕	๐	๙๙๖	๒
ยะตี๊ะ	๖๖๖	๑,๐๒๔	๒	๑๒,๔๒๐	๔,๗๑๕	๑,๓๓๑	๓๘	๒,๒๙๐	๑,๕๓๙	๓
วังพญา	๗๐๖	๒,๑๖๓	๕๔๑	๑๑,๔๔๔	๕,๑๑๒	๑,๓๓๙	๒๐๑	๘๐๖	๘๗๐	๑๑
ฮาซ่อง	๑,๐๒๗	๒,๖๗๐	๑๓๘	๑๕,๘๒๔	๔,๑๐๓	๑,๕๐๗	๑๖๔	๑๙๕	๘๐๐	๓๓
ตะเี๊ะ หะลือ	๙๗๗	๑,๘๘๑	๓๕	๑๔,๙๓๘	๒,๙๘๘	๑,๓๓๖	๑๐๔	๐	๒๘๒	๓

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอรามัน,พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมงอำเภอรามัน แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล (ราย)	ปลาตูก		ปลานิลดำ		ปลานิลแดง		ปลาตะเพียน		ปลาสวาย		ปลาน้ำจืดอื่นๆ	
	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)								
กอดตืออริะ (๒๓)	๑๒	๕.๙๔๓๘	๗	๒.๓๖๖๖	๒	๐.๒๘๗๐			๒	๐.๒๒๕๐		
กายูบอเกาะ (๑๔)	๙	๑.๔๙๖๒	๔	๑.๓๘๕๐	๑	๐.๐๔๘๐						
กาลอ (๖)	๒	๐.๑๘๒๕	๑	๐.๐๙๓๘	๓	๐.๔๒๑๓						
กาลูบั้ง (๕)	๔	๑.๗๑๗๕			๑	๐.๐๘						
เกาะรอย (๑๓)	๙	๑.๕๑๑๒	๑	๐.๑๒๐๐	๒	๑.๐๑๕๐					๑	๐.๐๒๐๐
โกตาบารู (๙)	๗	๑.๒๖๓๒	๑	๐.๐๗๐๐			๑	๐.๑๕๐๐				
จะก๊ะ (๙)	๘	๐.๐๑๒๕	๑	๐.๖๕๖๒								
ตะล๊ะะหลอ (๓)	๑	๐.๐๑๒๕			๑	๐.๒๕๐๐			๑	๐.๓๗๕๐		
ท่าธง (๑๐๒)	๔๗	๑๘.๙๑๙๕	๑๙	๔๗.๒๖๒๕	๑๖	๓.๐๓๔๐	๑	๐.๒๕๐๐	๑๒	๑.๕๑๓๒	๗	๑.๘๗๙๖
เนินงาม (๕๓)	๔๑	๘.๙๑๐๒	๓	๐.๒๙๕๐	๓	๐.๙๐๓๑	๓	๑.๔๖๐๖	๑	๑.๕๖๐๐	๒	๑.๔๐๐๐
บาโงย (๓๑)	๒๐	๒.๒๓๗๕	๖	๒.๐๖๓๐	๑	๐.๐๓๑๒			๑	๐.๒๒๕๐	๓	๐.๓๓๘๐
บาลอ (๗๒)	๔๓	๔.๙๒๔๐	๑๘	๔.๔๓๗๐	๖	๐.๔๒๒๙	๑	๐.๐๖๒๕	๑	๐.๓๑๒๕	๓	๐.๕๑๗๐
บือมั้ง (๑๒)	๑๐	๕.๘๐๓๑					๑	๐.๓๙๓๗			๑	๐.๒๕๐๐
ยะต๊ะ (๖๐)	๒๖	๒.๘๐๓๗	๒๓	๓.๔๗๙๗	๑	๐.๕๗๓๖	๗	๑.๕๒๐๐	๑	๐.๑๐๐๐	๒	๐.๑๑๐๐
วังพญา (๒๒)	๗	๑.๐๑๕๐	๑๑	๔.๖๐๖๒	๒	๐.๑๐๐๐	๒	๐.๔๓๗๕				
อาซ่อง (๔๙)	๔๔	๗.๕๗๕๕	๑	๐.๐๗๐๐			๑	๐.๐๖๒๕			๓	๐.๖๗๗๕

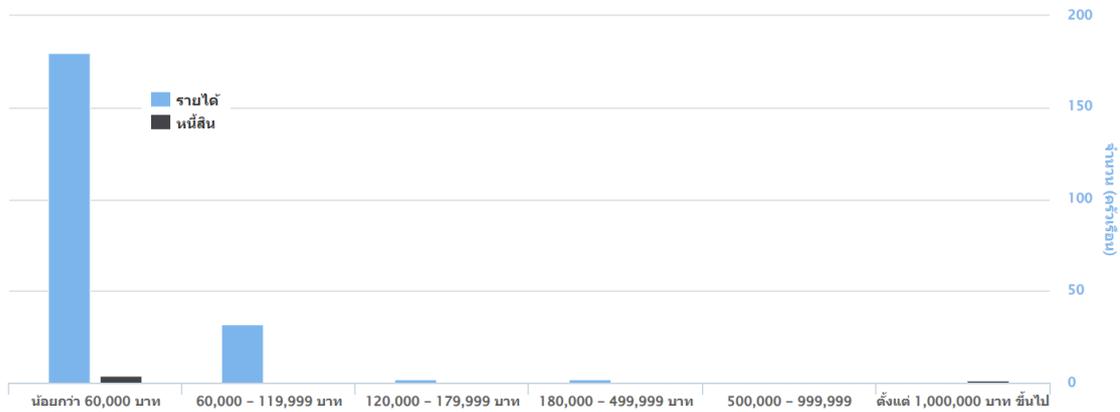
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอรามัน,พ.ศ.๒๕๖๖

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักการเกษตรและอาชีพรองลงมาค้าขายและบริการทั่วไปรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรมรายได้รวมเฉลี่ยต่อครัวเรือนน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐บาท/เดือน/ครัวเรือน

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เปรียบเทียบรายได้-หนี้สินในภาคการเกษตร

ภาพที่ ๙ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของอำเภอ/จังหวัด ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา (รวมอำเภอรามัน) (Gross Provincial Products : GPP) ใน ปี ๒๕๕๙ ขยายตัวร้อยละ ๒.๐ ปรับตัวลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๔.๙ ในปีที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการผลิต นอกภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๔ โดยสาขาที่ขยายตัวมากที่สุด ได้แก่ สาขาศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ ขยายตัวร้อยละ ๓๓.๒ สาขากิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ ๒๒.๖ และสาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย ขยายตัวร้อยละ ๑๓.๘ อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตร หดตัวร้อยละ -๐.๙ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาประจำปี ๒๕๕๙ มีมูลค่าเท่ากับ ๔๓,๙๔๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๔๐,๗๒๕ ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ ๓,๒๑๖ ล้านบาทโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๙๘,๕๖๒ บาท

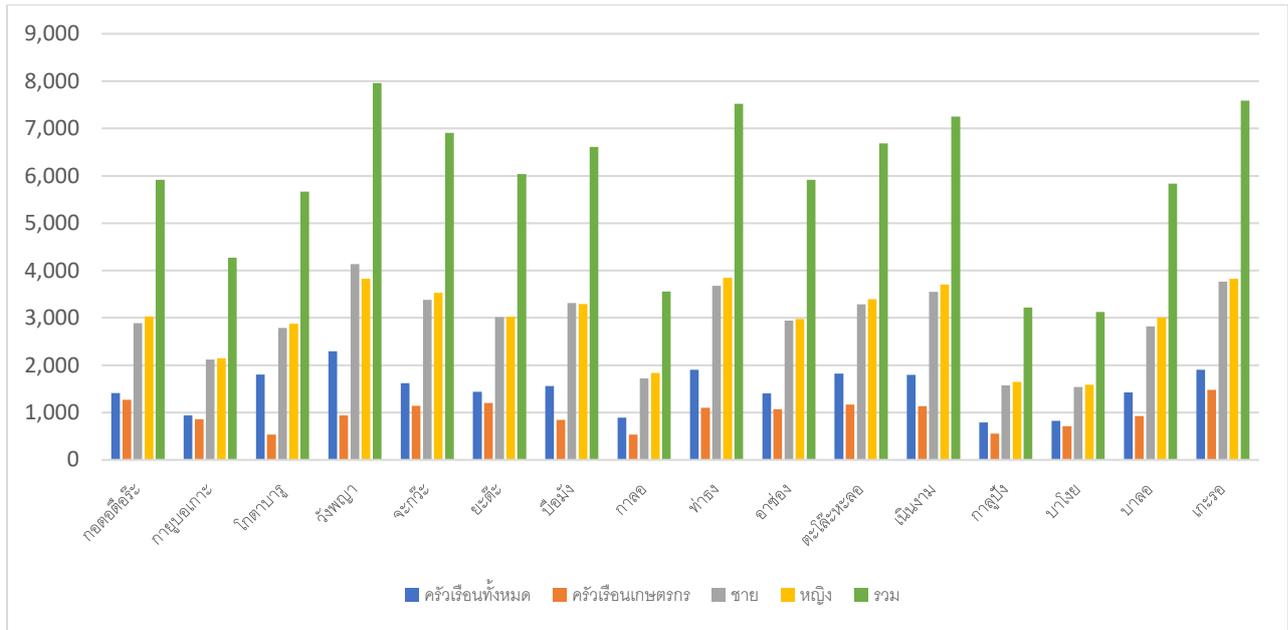
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอรามัน มีประชากรทั้งสิ้น ๙๑,๖๙๓ คน จำนวนครัวเรือน ๒๒,๑๑๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๔๕,๒๙๖ คน หญิง ๔๖,๓๙๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาอิสลาม มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอรามัน

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กอดตืออริ๊ะ	๑,๔๑๓	๑,๒๖๙	๒,๘๙๐	๓,๐๒๙	๕,๙๑๙
๒	กาบูบอเกาะ	๙๓๖	๘๕๖	๒,๑๒๐	๒,๑๔๙	๔,๒๖๙
๓	โกตาบารู	๑,๘๐๐	๕๓๖	๒,๗๘๗	๒,๘๗๗	๕,๖๖๔
๔	วังพญา	๒,๒๙๔	๙๔๐	๔,๑๓๖	๓,๘๒๔	๗,๙๖๐
๕	จะก๊วะ	๑,๖๒๒	๑,๑๔๑	๓,๓๘๐	๓,๕๓๐	๖,๙๑๐
๖	ยะตี๊ะ	๑,๔๓๙	๑,๑๙๙	๓,๐๑๗	๓,๐๒๓	๖,๐๔๐
๗	ปือมั่ง	๑,๕๕๖	๘๔๔	๓,๓๑๕	๓,๒๙๓	๖,๖๐๘
๘	กาลอ	๘๙๔	๕๓๖	๑,๗๒๒	๑,๘๓๔	๓,๕๕๖
๙	ท่าธง	๑,๙๐๐	๑,๐๙๙	๓,๖๘๐	๓,๘๔๔	๗,๕๒๔
๑๐	อาซ่อง	๑,๔๐๓	๑,๐๖๕	๒,๙๔๐	๒,๙๗๕	๕,๙๑๕
๑๑	ตะโล๊ะหะลือ	๑,๘๒๓	๑,๑๖๕	๓,๒๘๘	๓,๓๙๕	๖,๖๘๓
๑๒	เนินงาม	๑,๗๙๓	๑,๑๓๖	๓,๕๔๗	๓,๗๐๒	๗,๒๔๙
๑๓	กาลูปัง	๗๘๙	๕๕๖	๑,๕๗๕	๑,๖๔๖	๓,๒๒๑
๑๔	บาโงย	๘๒๓	๗๐๘	๑,๕๓๘	๑,๕๘๔	๓,๑๒๒
๑๕	บาลอ	๑,๔๒๒	๙๒๘	๒,๘๒๓	๓,๐๑๐	๕,๘๓๓
๑๖	เกะรือ	๑,๙๐๑	๑,๔๗๗	๓,๗๖๗	๓,๘๒๓	๗,๕๙๐
รวม		๒๓,๘๐๘	๑๕,๔๕๕	๔๖,๕๒๕	๔๗,๕๓๘	๙๔,๐๖๓

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอรามัน,พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร คริวเรียน และคริวเรียนเกษตรกร อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

๑. โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	๕๒ แห่ง
๒. โรงเรียนประถมศึกษาย่อยโอกาส	จำนวน	๓ แห่ง
๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	๒ แห่ง
๔. โรงเรียนสามัญควบคู่ศาสนา	จำนวน	๕ แห่ง
๕. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา	จำนวน	๔ แห่ง
๖. วิทยาลัยการอาชีพรามัน	จำนวน	๑ แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๕ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๑ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๑ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๐ แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๓ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๕ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๙๐ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๖๔ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๙๐ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอรามัน นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ ๙๖.๖๘ ศาสนาพุทธ ร้อยละ ๓.๓๒ ภาษาที่ใช้มีภาษามลายูพื้นเมือง ภาษาไทยกลาง และภาษาท้องถิ่นภาคใต้ ส่วนการศึกษาของราษฎรอยู่ในระดับปานกลางโดยมีมัสยิดและสุเหร่าเป็นศาสนสถานสำหรับประกอบงานบุญและพิธีกรรมทางศาสนาภายในตำบลมีมัสยิดและสุเหร่าจำนวน ๑๒๘ แห่ง และมีศูนย์อบรมและศาสนสถานประจำมัสยิด หรือโรงเรียนสอนตาดีกา จำนวน ๑๑๙ แห่ง และมีวัดและสำนักสงฆ์ จำนวน ๕ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญได้แก่

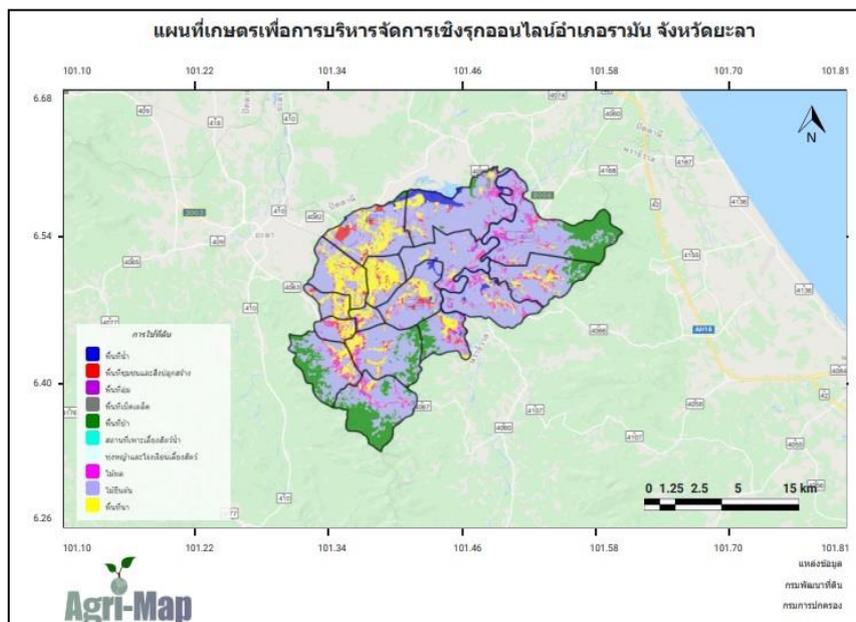
- ๑. ประเพณีงานเบ็กฟ้าของดีเมืองรามัน
- ๒. งานมหรกรรมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบทอดประเพณีโบราณ
- ๓. งานเมาลิด
- ๔. ประเพณีกวนอาซูรา
- ๕. ประเพณีลอยกระทง

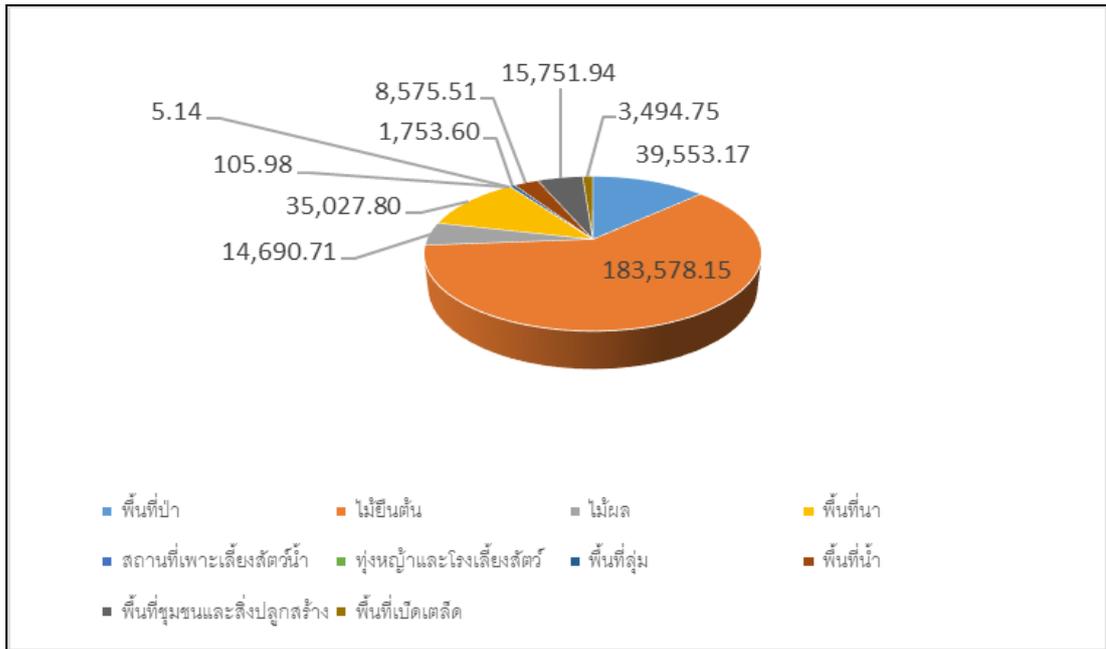
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

อำเภอรามัน มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ไม้ยืนต้น จำนวน ไร่ ๑๘๓,๕๗๘.๑๕ ไร่ ร้อยละ ๑๐๐ รองลงมาคือ พื้นที่ป่า จำนวน ๓๙,๕๕๓.๑๗ ไร่ ร้อยละ ๑๐๐ และพื้นที่นา จำนวน ๓๕,๐๒๗.๘๐ ไร่ ร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๓๙,๕๕๓.๑๗	๑๐๐
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	๑๘๓,๕๗๘.๑๕	๑๐๐
ไม้ผล	๑๔,๖๙๐.๗๑	๙๙.๙๙
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๓๕,๐๒๗.๘๐	๑๐๐
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๕.๙๘	๑๐๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๕.๑๔	๙๙.๙๔
พื้นที่ลุ่ม	๑,๗๕๓.๖๐	๙๙.๙๙
พื้นที่น้ำ	๘,๕๗๕.๕๑	๙๙.๙๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๕,๗๕๑.๙๔	๑๐๐
พื้นที่เปิดเตล็ด	๓,๔๙๔.๗๕	๙๙.๙๙

ภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
 (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๘)

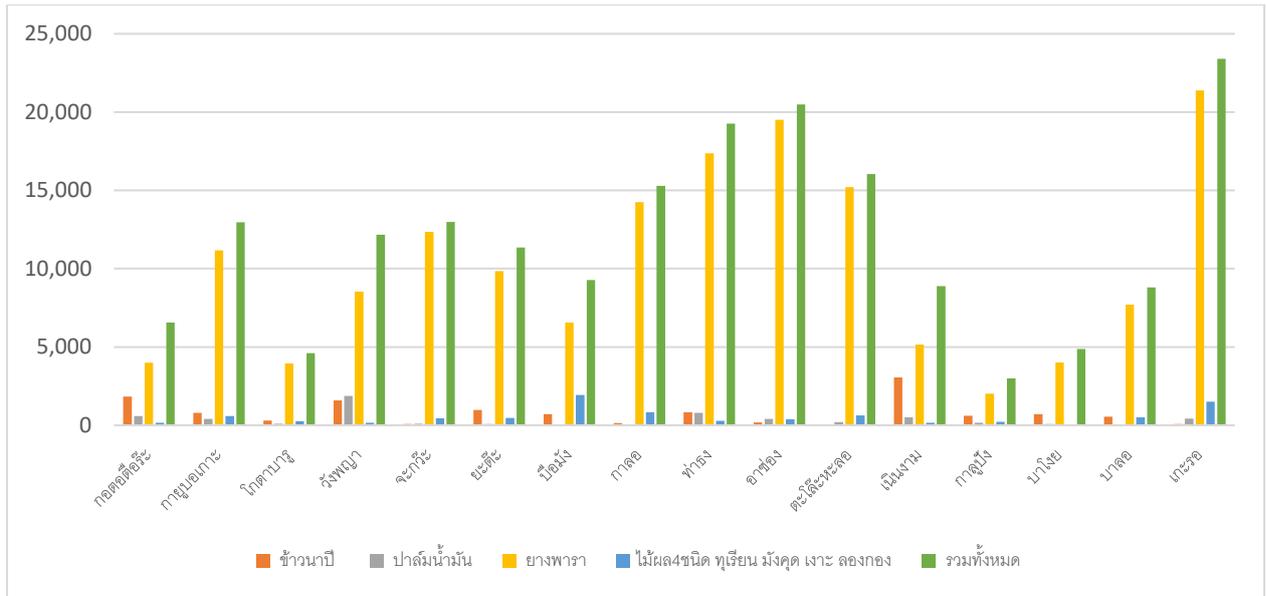
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอรามันมีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๖๓,๐๓๘ ไร่ รองลงมา คือ ข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๒,๔๕๑ ไร่ และ ไม้ผล ๔ ชนิด ได้แก่ ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๘,๓๗๖ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕,๙๑๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่) อำเภอรามัน จังหวัดยะลา				
		ข้าวนา ปี	ปาล์ม น้ำมัน	ยางพารา	ไม้ผล๔ชนิด ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง	รวมทั้งหมด
กอตตือรีสะ	๑๑,๓๔๓	๑,๘๒๘	๕๙๐	๓,๙๙๓	๑๖๑	๖,๕๗๘
กาญบ่อเกาะ	๑๗,๔๔๗	๗๙๘	๔๐๐	๑๐,๒๙๖	๕๘๗	๑๓,๐๓๒
โกตาบารู	๖,๘๗๕	๓๐๑	๑๐๕	๓,๘๖๘	๒๕๘	๔,๕๒๗
วังพญา	๒๒,๔๖๒	๑,๕๙๓	๑,๘๘๐	๖,๘๒๙	๑๖๗	๑๒,๑๕๗
จะก๊ะ	๒๐,๗๔๒	๗๖	๑๐๖	๑๐,๖๐๙	๔๔๙	๑๒,๙๘๖
ยะต๊ะ	๑๖,๘๕๒	๙๖๘	๘๖	๘,๘๐๐	๔๖๓	๑๑,๓๒๕
บือมัง	๒๒,๙๘๒	๗๐๕	๖๔	๖,๕๗๐	๑๙๔๒	๙,๑๘๑
กาลอ	๒๗,๒๖๐	๑๔๘	๕๕	๑๔,๒๔๗	๘๓๕	๑๕,๒๘๐
ท่าธง	๓๕,๖๐๖	๘๒๔	๗๘๔	๑๗,๓๖๕	๒๘๓	๑๙,๒๕๖
อาซ่อง	๒๓,๑๗๓	๑๘๗	๔๐๘	๑๕,๗๖๖	๓๘๙	๒๐,๓๗๘
ตะโกล๊ะทะเลอ	๒๒,๖๔๑	๑๔	๑๙๗	๑๕,๒๑๕	๖๒๔	๑๖,๐๖๑
เนินงาม	๑๓,๙๘๖	๓,๐๖๖	๕๑๕	๕,๐๘๕	๑๕๔	๘,๙๕๐
กาลูปัง	๕,๗๑๑	๖๐๓	๑๕๒	๒,๐๑๖	๒๓๒	๒,๙๗๓
บาโงย	๗,๙๐๑	๗๑๕	๘๑	๔,๐๐๐	๖๗	๔,๘๘๐
บาลอ	๑๘,๔๓๐	๕๕๕	๕๘	๗,๐๐๐	๕๐๕	๘,๘๓๒
เกาะรือ	๔๕,๓๙๐	๘๐	๔๓๒	๒๑,๒๑๑	๑,๔๙๘	๒๓,๓๘๒

ที่มา :ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา:ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗-๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอรามัน มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน ๑๒๒ กลุ่ม ยกตัวอย่างได้แก่

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	ปลายด้ามขวาน	น.ส.อาอีเสาะ สะมะแอเจ๊ะมะ	ลูกหยีหวาน	๗๕	๒	บาโจย
๒	น้ำมันมะพร้าวสูตรโบราณ	นางตูแวเยาะ วาบา	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๒๑/๓	๕	เกะรอ
๓	กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านป่าโอน	นายประสิทธิ์ เพชรเชิงเขา	ปลาส้ม	๑๑๑	๔	ท่าธง
๔	กลุ่มสตรีบ้านป้อยอง	นางสาวนุลาอายนี แตมะ	กล้วยฉาบ	๖๕/๒	๓	กาญจนเกษ
๕	วิสาหกิจชุมชนกือแลใหม่	นายอับดุลฮาเล็ม แสแตแล	ข้าวพื้นเมือง	๕๒/๔	๓	เนินงาม
๖	กลุ่มสหกรณ์กรีชรามันท์	นายตีพะลี อะตะบู	กรีชปากกา	๕๔/๑	๒	ตะโล๊ะทะเลอ
๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา	นางสาวรอปียะ เย๊ะลีมา	เซทกระเป่า	๑๑๙	๒	วังพญา
๘	เกษตรบ้านเขี้ยว	นายนายือมี นิราเห็ง	กล้วยฉาบ	๖๑/๑	๔	กอดต้ออีระ

๙	กลุ่มผลิตภัณฑ์จาก กะลา	นายมะลาเซ็ง เจ๊ะอูเซ็ง	โคมไฟจากกะลา	๓๑/๔	๔	กาลูปัง
๑๐	กลุ่มลูกปัดประดิษฐ์	นางสาวตอยยีบะห์ แต่บาศา	เสื่อมัตย้อม	๕๙	๑	โกตาบารู
๑๑	ช้างเผือกงาม	นางสาวอาซีซ๊ะ ยูโซ๊ะบลูกา	แปรรูปทุเรียนกวน	๘๑	๒	กาลอ
๑๒	ลูกหยีแปรรูปปูลัย	นางสาวอามีนา วาลี	ลูกหยีแปรรูป	๒๐/๒	๖	บาลอ
๑๓	ชะลอมสาน	นายมะหะสีบือรี ราแดง	ชะลอมสาน	๑๒๕/ ๒	๕	อาซ่อง
๑๔	กลุ่มเยาวชนพัฒนา บ้านกามูติง	นายลูกมาน บาสอลอ	ก้อนเชื้อเห็ด	๗๒	๑	ยะตะะ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรามัน,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๕๕
เครื่องดื่ม	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๓
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔๕
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๘
รวม	๑๒๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรามัน,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอรามัน

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อ	ที่ตั้ง	ตำบล
1	5-95-06-15/1-0015	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลอาซ่อง	14 หมู่ 5 ต.อาซ่อง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0619386180	ต.อาซ่อง
2	5-95-06-15/1-0017	วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงโคก่าปงบาโง	124/4 หมู่ 5 ต.อาซ่อง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0843001854	ต.อาซ่อง
3	5-95-06-15/1-0016	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบูทศรั้งอพาร์มแพะเนื้อ	11/2 หมู่ 5 ต.อาซ่อง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0842172171	ต.อาซ่อง
4	5-95-06-14/1-0001	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา	38 หมู่ 2 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 012769371	ต.วังพญา
5	5-95-06-14/1-0026	วิสาหกิจชุมชนโคบาลชายแดนใต้ตำบลวังพญา	30/2 หมู่ 1 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์	ต.วังพญา
6	5-95-06-14/1-0019	วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อบ้านบูเกะจือฆา	1/7 หมู่ 5 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0872874066	ต.วังพญา
7	5-95-06-14/1-0022	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันยะลา	112 หมู่ 5 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0936948218	ต.วังพญา
8	5-95-06-14/1-0023	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชพลังงานทดแทนและเลี้ยงสัตว์ตำบลวังพญา	15/2 หมู่ 1 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 073244434	ต.วังพญา

9	5-95-06-14/1-0024	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคและ ปลูกพืชพลังงานทดแทนตำบลวังพญา	69/4 หมู่ 2 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0630879855	ต.วังพญา
10	5-95-06-14/1-0025	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนและเกษตรกร ผสมผสานแบบยั่งยืน	120 หมู่ 4 ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0872989680	ต.วังพญา
11	5-95-06-13/1-0022	ส่งเสริมอาชีพและยกระดับคุณภาพชีวิต เกษตรกรตำบลยะด๊ะ	เลขที่ 177 หมู่ 1 ตำบลยะด๊ะ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.ยะด๊ะ
12	5-95-06-13/1-0002	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอนุรักษ์ สมุนไพรบ้านป่าแล	115 หมู่ 1 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 017665894	ต.ยะด๊ะ
13	5-95-06-13/1-0005	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรย้อมผ้าสี สมุนไพร	2/1 หมู่ 3 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์	ต.ยะด๊ะ
14	5-95-06-13/1-0007	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่งเสริม สมุนไพรบ้านอุแบ	120 หมู่ 4 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 096566603	ต.ยะด๊ะ
15	5-95-06-13/1-0018	วิสาหกิจชุมชนบ้านตึญ	115 หมู่ 5 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0862880420	ต.ยะด๊ะ
16	5-95-06-13/1-0019	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวตะโละพอเพียง	43/3 หมู่ 3 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0873218814	ต.ยะด๊ะ
17	5-95-06-13/1-0020	วิสาหกิจชุมชนทายาทเกษตรกรบ้านตะโละ	76/5 หมู่ 3 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์	ต.ยะด๊ะ
18	5-95-06-13/1-0021	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิต เกษตรกรแบบยั่งยืน	36 หมู่ 3 ต.ยะด๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0622306655	ต.ยะด๊ะ
19	5-95-06-12/1-0013	วิสาหกิจชุมชนทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ บ้านบือม้ง	71/1 หมู่ 2 ต.บือม้ง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0650537320	ต.บือม้ง
20	5-95-06-12/1-0012	วิสาหกิจชุมชนธนาคารต้นไม้บือม้ง	1 หมู่ 6 ต.บือม้ง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0980430075	ต.บือม้ง
21	5-95-06-11/1-0001	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบาโงย	15 หมู่ 4 ต.บาโงย อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 095989133	ต.บาโงย
22	5-95-06-11/1-0014	วิสาหกิจชุมชนนุรฮัยลูกหยี่กลุ่มสตรีบาโงย	79 หมู่ 2 ต.บาโงย อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 093635782	ต.บาโงย
23	5-95-06-11/1-0015	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบาโงยรวมพลัง โคเนื้อ	15/1 หมู่ 4 ต.บาโงย อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0980616933	ต.บาโงย
24	5-95-06-09/1-0002	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านอาฆานะฮ์	112/2 หมู่ 6 ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 073251460	ต.เนินงาม
25	5-95-06-09/1-0013	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อต้นน้ำตำบล เนินงาม	56/3 หมู่ 2 ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0856634051	ต.เนินงาม
26	5-95-06-09/1-0014	วิสาหกิจชุมชนกือแลใหม่	52/4 หมู่ 3 ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0813889766	ต.เนินงาม
27	5-95-06-09/1-0015	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรนวัตกรรมการกือต่อ	6 หมู่ 6 ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0899749806	ต.เนินงาม
28	5-95-06-09/1-0016	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องเนินงาม(มือล่อ)	2/2 หมู่ 5 ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0936175701	ต.เนินงาม
29	5-95-06-08/1-0018	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทำปลาต้มบ้านป่า บอน	4/1 หมู่ 4 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0807090755	ต.ท่าธง
30	5-95-06-08/1-0025	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรฮาลาลฟรีเยี่ยมท่าธง	9 หมู่ 2 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0924313206	ต.ท่าธง

31	5-95-06-08/1-0030	บ้านสมุนไพรมหัตศวรรษย์จำปูนรามัน	เลขที่ 46/2 หมู่ที่ 6 ตำบลท่าธง อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.ท่าธง
32	5-95-06-08/1-0022	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านเกาะ	116/1 หมู่ 5 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0892942254	ต.ท่าธง
33	5-95-06-08/1-0024	วิสาหกิจชุมชนท่าธงพอเพียงตำบลท่าธง	83 หมู่ 2 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0924140400	ต.ท่าธง
34	5-95-06-08/1-0026	วิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่บุหงากาโป	64/1 หมู่ 6 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0923735821	ต.ท่าธง
35	5-95-06-08/1-0027	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะฮาร์ฟปีงบารู	101 หมู่ 2 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0980819801	ต.ท่าธง
36	5-95-06-08/1-0028	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคเพื่ออนาคต	106/1 หมู่ 2 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์	ต.ท่าธง
37	5-95-06-08/1-0029	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเจาะกาโปปีฟ	64/1 หมู่ 6 ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์	ต.ท่าธง
38	5-95-06-16/1-0010	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคเนื้อตะโล๊ะหะลอล	51/8 หมู่ 2 ต.ตะโล๊ะหะลอล อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0994099372	ต.ตะโล๊ะหะลอล
39	5-95-06-07/1-0012	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงสัตว์ปีก	23 หมู่ 6 ต.จะกะว๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0883442812	ต.จะกะว๊ะ
40	5-95-06-07/1-0013	วิสาหกิจชุมชนมะพร้าวหอมรามัน	1 หมู่ 4 ต.จะกะว๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0807134044	ต.จะกะว๊ะ
41	5-95-06-07/1-0014	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านสี่เชิงใน	85 หมู่ 5 ต.จะกะว๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0808741513	ต.จะกะว๊ะ
42	5-95-06-07/1-0001	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกาเยาะมาตี	64/4 หมู่ 2 ต.จะกะว๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0	ต.จะกะว๊ะ
43	5-95-06-07/1-0016	กลุ่มเลี้ยงชันโรงบ้านจะกะว๊ะ	เลขที่ 17/14 หมู่ที่ 4 ตำบลจะกะว๊ะ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.จะกะว๊ะ
44	5-95-06-05/1-0001	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสาธารณสุขพัฒนา	76 หมู่ 1 ต.โกตาบารู อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 062916091	ต.โกตาบารู
45	5-95-06-04/1-0001	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านอุโบ๊ะนียง	หมู่ 1 ต.กอดตืออ๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0872947217	ต.กอดตืออ๊ะ
46	5-95-06-05/1-0020	วิสาหกิจชุมชนRosleeyah	2/1 หมู่ 4 ต.โกตาบารู อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0876189215	ต.โกตาบารู
47	5-95-06-05/1-0021	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานโกตา	44 หมู่ 4 ต.โกตาบารู อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0612630307	ต.โกตาบารู
48	5-95-06-05/1-0022	Kota Ramai	เลขที่ 205/3 หมู่ที่ 1 ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.โกตาบารู
49	5-95-06-06/1-0004	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตานาะปูโย๊ะ	106/1 หมู่ 3 ต.เกะรอ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0828202007	ต.เกะรอ
50	5-95-06-02/1-0010	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านเลสุ	1/3 หมู่ 4 ต.กาลูบิง อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0931284418	ต.กาลูบิง
51	5-95-06-03/1-0010	วิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพข้างฝือกกาลอรามัน	9 หมู่ 4 ต.กาลอ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0810951610	ต.กาลอ
52	5-95-06-03/1-0019	เลี้ยงโคบ้านตะโล๊ะมีแย	เลขที่ 41 หมู่ 4 ตำบลกาลอ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.กาลอ

53	5-95-06-01/1-0022	จักสานกาญบอเกาะ	เลขที่ 102/3 หมู่ที่ 4 ตำบลกาญบอเกาะ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.กาญบอเกาะ
54	5-95-06-01/1-0020	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์พื้นฟูสมุนไพร	176 หมู่ 1 ต.กาญบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0815428026	ต.กาญบอเกาะ
55	5-95-06-01/1-0021	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านพอแม็ง	เลขที่ 23/1 หมู่ 4 ตำบลกาญบอเกาะ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.กาญบอเกาะ
56	5-95-06-04/1-0016	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียงตำบลกอตตือรี๊ะ	75 หมู่ 2 ต.กอตตือรี๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0848561054	ต.กอตตือรี๊ะ
57	5-95-06-04/1-0017	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำการเกษตรตำบลกอต ตือรี๊ะ	33/3 หมู่ 3 ต.กอตตือรี๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0987013552	ต.กอตตือรี๊ะ
58	5-95-06-04/1-0003	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีสัมพันธ์ (จือแรร่วม ใจ)	9/1 หมู่ 4 ต.กอตตือรี๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0898788186	ต.กอตตือรี๊ะ
59	5-95-06-04/1-0015	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มธนาคาร ต้นไม้	20/1 หมู่ 5 ต.กอตตือรี๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0819698044	ต.กอตตือรี๊ะ
60	5-95-06-04/1-0018	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านบาโงบาดอง	101/1 หมู่ 2 ต.กอตตือรี๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ 0639659435	ต.กอตตือรี๊ะ
61	5-95-06-04/1-0019	เกษตรนวัตกรรมการตุลธิฎวาน	เลขที่ 13 หมู่ 1 ตำบลกอตตือรี๊ะ อำเภอรามัน ยะลา 95140	ต.กอตตือรี๊ะ
62	5-95-06-10/1-0018	กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านปูลัย	เลขที่ 20/2 หมู่ที่ 6 ตำบลบาลอ อำเภอรามัน ยะลา	ต.บาลอ

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อ.รามัน

ที่	ชื่อกลุ่ม	สถานที่ตั้ง			จำนวนสมาชิก	ชื่อประธาน
		เลขที่	หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภูปะนิบง	๑๐๕/๒	๑	กอตตือรี๊ะ	๑๔	นางพาตี้อเมาะ ลาเตะ
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตานะปะนุโย๊ะ	๑๐๖	๓	กะรอ	๒๕	นางสาวมารีเยะ บุละ
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสาธารณสุขพัฒนา	๗๙	๑	โกตาบารู	๑๕	นางแวสะปะเยาะ มะลี
๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจักสานกาญบอเกาะ	๑๐๒/๓	๔	กาญบอเกาะ	๑๒	น.ส. อารีปะะ แวดือเร๊ะ
๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกาเยาะมาตี	๖๔/๔	๒	จะก๊วะ	๒๕	น.ส.สีตี๊วะหม๊ะ ยาแม
๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอามานะฮ์	๑๑๒/๒	๖	เนินงาม	๓๕	นางรพิศา ศรีตระเวณ

๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภูออบะฮ์	๑๘๗	๔	ป้อมมิ่ง	๒๐	นางหาปีย๊ะ ดอฆอ
๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบาโงย	๑๕	๔	บาโงย	๓๐	น.ส.นุรีซัน ทาระตี
๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านธารแร่	-	๑	กาลอ	๑๑	นางสาว คอลีเย๊ะ เจ๊ะดอเกาะ
๑๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรย้อมผ้าสี สมุนไพร	๒	๓	ยะต๊ะ	๑๕	นางสาวรีเพาะ เต็ง สาแม
๑๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่งเสริม สมุนไพรบ้านอุแบ	๑๒๐	๔	ยะต๊ะ	๑๕	นางฮายาน๊ะ ลงซา
๑๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอนุรักษ์ สมุนไพรบ้านปาแล	๑๑๕	๑	ยะต๊ะ	๑๕	นางนุรอยานี ยะมา แล
๑๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวัง พญา	๑๑๙	๒	วังพญา	๒๕	นางรอปียะ เย๊ะลีมา
๑๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาบ้านบา ต๊ะต๊ะ		๒	กอตตือรี๊ะ	๒๑	น.ส.อีซ๊ะ สะหะโต
๑๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปือยอง	๔๔	๓	กายูบอเกาะ	๑๑	น.ส. นุLOYานี แตมะ
๑๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผลิตปลาส้ม บ้านป่าบอน	๔	๔	ท่าธง	๑๓	นางจวง คงศรี
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนุรฮัยลูกหยี กลุ่มสตรีบาโงย	๗๙	๒	บาโงย	๑๕	นางสาวอุสนา การี
๑๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปูลัย	๓๖/๒	๖	บาลอ	๑๗	นางมารียะห์ เส้นสะ นา

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน , พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร อ.รามัน

ที่	ชื่อกลุ่ม	สถานที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก	ชื่อประธาน
		หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนกาตือแป	๕	กอตตือรี๊ะ	๒๐	อ.อับดุลเลาะห์ อาบู เล๊ะ
๒	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนศรีฟารีดา บารู	๑	โกตาบารู	๔๐	อ.มะรอฟี ยามา
๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านรามัน	๑	กายูบอ เกาะ	๑๐	ด.ญ. นัจญ์วา สิงห์ สุวรรณ
๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบู เกะปือราแง	๓	อาซ่อง	๑๗	อ.อาหามะ ไตนาตะ

๕	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโกตาบารู	๑	โกตาบารู	๑๕	อ.อุตร สายสิงห์
๖	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านตะโล๊ะ	๓	ยะต๊ะ	๑๕	อ.หะรง สะกะแย
๗	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบือยอง	๓	กาบูบอ เกาะ	๑๕	อ.ฟาริด้า หวันกะมา
๘	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนพัฒนาบาลอ	๑	บาลอ	๑๕	อ.มูหะหมัดไซไฮลี สะมะแอ
๙	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบาโงย	๔	บาโงย	๒๙	อ.หาแว นิระ
๑๐	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านจำปูน	๖	ท่าธง	๒๐	อ.ซีตีคอดีเยาะ ดอ ละ
๑๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านตะโล๊ะ หะลอล	๒	ตะโล๊ะ หะลอล	๑๙	อ.อาซียะ เจ๊ะอาเดร์
๑๒	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบู เกาะจือฆา	๕	วังพญา	๒๐	อ.เมธาวี ปันหลีเส้น
๑๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านปงตา	๕	ป้อมัง	๒๐	อ.ดอรอมัน มะแซ
๑๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้าน เจาะปือแม	๑	ป้อมัง	๓๐	อ.สุตีร์มัน แยกากิจ
๑๕	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านยือโร๊ะ	๑	บาโงย	๓๘	อ.นพพร
๑๖	กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านเขิวจือเบาะ	๔	กอ ตอต่อโร๊ะ	๑๕	นายนายอ้อมี นิระเห็ง
๑๗	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนธารแร่	๑	กาลอ	๒๓	นางสาวสารีพะ ฆานี เซ็ง
๑๘	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนครูประชา สรรค์	๓	เกาะรอ	๑๓	อ.อัปโตรอสัก มะลา เฮง
๑๙	กลุ่มยุวเกษตรกรไม้แก่นปือสาตุ	๒	เนินงาม	๑๐	นายมะกอเซ็ม หามะ
๒๐	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนแสงธรรม วิทยา	๔	เกาะรอ		

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ที่	ชื่อกลุ่ม	สถานที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก	ชื่อประธาน
		หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรผสมผสานตำบลท่าธง	๓	ท่าธง	๑๐	นาย เปี่ยม สงติโพช
๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรการเลี้ยงผึ้งชันโรง ตำบลบาลอ	๑	บาลอ	๑๐	น.ส. ฮายาตี ดาอูแม
๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษแบบยกแคร่ ตำบลบาลอ	๕	บาลอ	๑๗	นาย อัมรัม มะเต็ง
๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเลี้ยงผึ้งชันโรงตำบลท่าธง	๓	ท่าธง	๑๕	นาย เปี่ยม สงติโพช
๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผักปลอดสารพิษตำบลท่าธง	๓	ท่าธง	๑๐	นาย มะตอเฮ ลีเลง
๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเลี้ยงชันโรง	๒	กาลอ	๒๐	นาย วาหะมะ ลีเกียะ
๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลเกาะรอก	๗	เกาะรอก	๑๔	นายอดิตินัน เจ๊ะมิง
๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงตำบลป้อมม้ง	๕	ป้อมม้ง	๑๒	นาย ยาหะยา ดอรอแมง
๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกผักบ้านตาลาแน	๓	วังพญา	๑๐	นาย มะรอนิง มะลุมู
๑๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้เลี้ยงชันโรงตำบลวังพญา	๗	วังพญา	๑๐	น.ส. รอฆาย๊ะ การูมอ
๑๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผักปลอดภัยบ้านยือโร๊ะ	๗๔	บาโงย	๑๑	นาย รุสดี สนิแย
๑๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงบ้านจาเราะนาทอง	๕	กายูบอเกาะ	๒๐	นาง ชารีฟ๊ะ กามาเซ
๑๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มข้าวพื้นเมืองบาโงนากอ	๑	เนิงนาม	๑๐	นาย รอมือลี กากิจ๊ะแย
๑๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชุมชน(ไม้ดอก)	๔	ท่าธง	๑๐	นาย ปรีชา บุญเนื่อง

๑๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม อาชีพการเกษตรผู้ผลิตข้าวมะจานู ตำบลวังพญา	๒	วังพญา	๒๐	นาย การิง กูเต๊ะ
๑๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผัก ปลอดสารพิษแบบยกแคร่	๕	บาลอ	๒๐	น.ส. อาตีเก๊ะ แลมะ
๑๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม อาชีพปลูกผักออแกรนิกเพื่อสุขภาพ	๔	โกตาบารู	๑๘	นาย อูสมาน บุษะลา
๑๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผัก บ้านละแอ	๕	บาลอ	๑๐	นาย ดอรรอแม มะแซ
๑๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม การปลูกผักปลอดภัยชุมชนเลสสุ	๔	กาลูปัง	๒๐	นาย มูฮำหมัดเปาซี มือริงจือแร
๒๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเลี้ยงผึ้ง ชั้นโร่งบ้านบือม้ง (Bukit Bumea)	๖	บือม้ง	๑๕	นาย อูสมาน วายู
๒๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพโครงการเสริมสร้างความ มั่นคงทางอาหาร ปลูกผักสวนครัว ชุมชนพอเพียงตำบลจะกวี๊ะตำบลกัยโค วิด-๑๙	๔	จะกวี๊ะ	๑๑	นาย รอมิง ยะกุมอ
๒๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบุกิตศรี งอฟาร์มแพะเนื้อ	๕	อาซ่อง	๑๙	นาย อะห์หมัด มาแจ
๒๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม อาชีพเกษตรกรตามแบบเศรษฐกิจ พอเพียง	๕	ยะตี๊ะ	๑๐	นาย วาชะ ดีมุเล๊ะ
๒๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่ม ปลูกผักปลอดสารพิษ	๖	วังพญา	๑๐	นาย วิเชียร บุนอรอด
๒๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกร ตำบลอาซ่อง	๓	อาซ่อง	๑๐	นาย อาตือนัง เต็ง ระแม
๒๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม อาชีพเกษตรกรปลูกส้มโอทับทิมสยาม	๓	บาลอ	๑๐	น.ส. รอสตา ยูเปาะ นะ
๒๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจือเปาะ ร่วมใจ	๔	กอดตืออือรี๊ะ	๑๐	นาง มายีตะ ยะตะระ
๒๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูก ทุเรียนให้แก่กลุ่มเกษตรกรตำบล ตะโล๊ะะหลอ	๒	ตะโล๊ะะ หลอ	๑๐	นาย สุริยา มะเต๊ะ
๒๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่ม บุหงาซีรี๊ะ	๓	โกตาบารู	๑๐	น.ส. นูรียาฮ ยือโร๊ะ
๓๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตร ผสมผสาน	๑	บาลอ	๑๐	นาง เจะรอมะาะ ดา อูแม

๓๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรผสมผสานบ้านปอเนาะ	๔	กาญจนาเกษ	๑๑	นาย อิสมาแอ เซะบากอ
๓๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรปลูกผักปลอดสารอาหารปลอดภัย ป้อมมัง	๖	ป้อมมัง	รามัน	นาย รอชาติ โมังสะอะ
๓๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อต้นน้ำ	๒	เนิงาม	รามัน	นาย มะนาเชร์ สะมะดะแมง
๓๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศพก. เครือข่าย	๑	จะกะวีระ	รามัน	นาย สดอพา สาและเร๊ะ
๓๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนตำบลอาซ่อง	๕	อาซ่อง	๑๐	นาย อาลี มาแจ
๓๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพบ้านป้อมมัง	๒	ป้อมมัง	๑๐	นาย อับดุลวาฮับ ดาแก
๓๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านตาโงง	๕	เนิงาม	๑๔	นาง รอชิตะ ยีมานี
๓๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผักสวนครัวตำบลกาลอ	๒	กาลอ	๑๐	น.ส. พาริตะ สารอ
๓๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพเยาวชนทายาทเกษตรกรกรบ้านตะโละ ม.๓ ต.ยะด๊ะ	๓	ยะด๊ะ	๑๓	นาย อัมรอน เจะแต
๔๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๔	เกะรอ	๑๐	นาย อับดุลรอแม็ง ดามายา
๔๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรพืชผักสวนครัว	๓	เกะรอ	๒๐	นาย สุลตัน ดะเซะ
๔๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปรับปรุงไม้ผลป่าแตรายอ	๒	เกะรอ	๑๐	นาย สาและ ดือราแม
๔๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกาญจนาปุ๋ยอินทรีย์	๑	กาญจนาเกษ	๑๑	นาย นูมัน บาสอลอ
๔๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกข้าวโพดหวานบ้านป้อมแกง	๓	ตะโละ หะลอ	๑๐	นาย อับดุลรอเนิง สาและ
๔๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสูงาเศรษฐกิจพอเพียง	๗	บาลอ	๑๐	นาย อับดุลลาเต๊ะ ยะปู

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

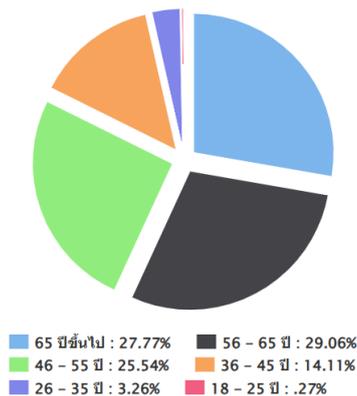
อำเภอ...รามัน...มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ... ๑๐,๙๓๑..... ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ...๓,๐๓๕..... ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๒๗.๗๗..... รองลงมาอายุระหว่าง ...๕๖ - ๖๕ .... ปี คิดเป็นร้อยละ ...๒๙.๐๖.... และอายุระหว่าง ...๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ...๑๔.๑๑.... ตามลำดับ ตารางที่ ..๑..แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอ.....รามัน..... จังหวัด.....ยะลา.....

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓,๐๓๕	๒๗.๗๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๓,๑๗๗	๒๙.๐๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๗๙๒	๒๕.๕๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๕๔๒	๑๔.๑๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๕๖	๓.๒๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๙	๐.๒๗
รวม	๑๐,๙๓๑	๑๐๐

ที่มา : ...ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร...พ.ศ. ...๒๕๖๘...

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ .๑.... แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอ...รามัน.. จังหวัด...ยะลา.....

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอ...รามัน...มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๐,๒๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๕

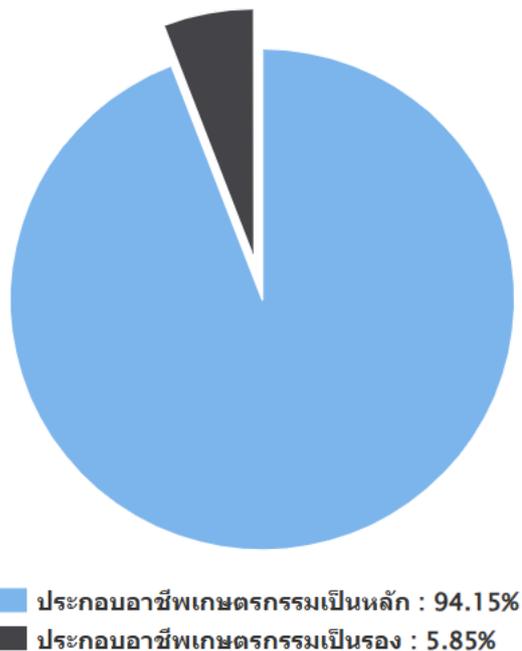
ตารางที่ ..๒... แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอ.....รามัน..... จังหวัด.....ยะลา.....

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๐,๒๙๒	๙๔.๑๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๓๙	๕.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน....., พ.ศ. .๒๕๖๘.....

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ..๒. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอ รามัน จังหวัด ยะลา

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

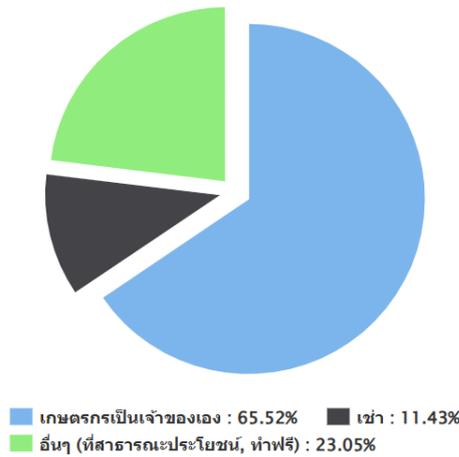
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอ...รามัน..... ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน .....๗,๓๐๐...ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๖๕.๕๒.... รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ...๒,๕๖๘...ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๒๓.๐๕..... และเช่า จำนวน ...๑,๒๗๓..... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๑๑.๔๓..... ตามลำดับ

ตารางที่ .๓.. แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอ.....รามัน..... จังหวัด.....ยะลา.....

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๗,๓๐๐	๖๕.๕๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๒๗๓	๑๑.๔๓
เช่า	๒,๕๖๘	๒๓.๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน....., พ.ศ. .๒๕๖๘.....

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร
ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ..๓.. แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอ... รามัน..... จังหวัด ยะลา
(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

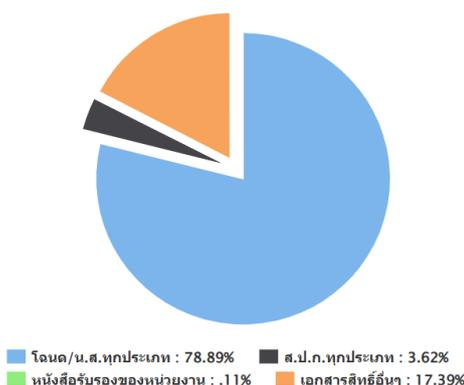
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอ...รามัน... มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ...๑,๓๒๒..ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ .....๑๗.๓๙..... รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ...๒๗๕....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๓.๖๒..... และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ...๕,๙๙๗..... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ .....๗๘.๘๙..... ตามลำดับ ตารางที่ .๔... แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอ.....รามัน..... จังหวัด.....ยะลา.....

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕,๙๙๗	๒๗๕	๘	๑,๓๒๒	๗,๓๐๐

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน....., พ.ศ. .๒๕๖๘.....

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ..๔.. แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอ.....รามัน..... จังหวัด.....ยะลา.....
(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอรามัน มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔๖ กลุ่ม มีสมาชิก ๑,๒๐๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๙ กลุ่ม สมาชิก ๒๘๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม สมาชิก ๓๙๗ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๓ แห่ง สมาชิก ๑,๐๖๕ ราย และ สหกรณ์จำนวน ๙ แห่ง สมาชิก ๒๕๘ ราย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่ม	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก
กอดตืออ๊ะ	๑	๑๐	๒	๒๔	๒	๒๒	๗	๓๒๗	-	-	-	-
เกะรือ	๔	๖๓	๑	๑๐	๒	๒๒	๑	๒๐	๑	๒๐	-	-
โกตาบารู	๒	๒๒	๑	๑๐	๒	๒๒	๔	๔๕	๑	๑๐	-	-
กายูบอเกาะ	๓	๔๒	๒	๒๓	๒	๒๐	๓	๒๗	๑	๑๕	-	-
จะกะวี๊ะ	๒	๒๑	๑	๑๐	-	-	๕	๑๓	๑	๒๐	-	-
เนินงาม	๓	๓๗	๑	๑๐	๑	๑๓	๕	๗๕	๑	๒๐	-	-
ป้อมัง	๒	๓๓	๑	๑๐	๒	๒๐	๑	๔๖	-	-	-	-
บาโงย	๑	๑๑	๒	๓๔	๒	๒๑	๓	๕๗	-	-	-	-
ยะตี๊ะ	๒	๒๓	๓	๓๖	๑	๑๔	๘	๑๐๑	๑	๑๕	-	-
วังพญา	๔	๕๓	๑	๑๗	๑	๑๐	๗	๒๐๔	๑	๑๗	-	-
ท่าธง	๔	๔๕	๑	๑๕	๑	๑๑	๙	๙๐	๑	๑๖	-	-
บาลอ	๗	๘๗	๑	๑๐	๑	๑๐	๒	๑๗	-	-	-	-

อาช่อง	๓	๓๙	-	-	๑	๑๐	๓	๓๓	-	-	-	-
กาลอ	๒	๓๐	๑	๑๑	๑	๑๐	๒	-	-	-	-	-
ตะโละหลอ	๒	๒๒	-	-	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๒๕	-	-
กาลูปัง	๑	๓๔	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	-
รวม	๓๘	๔๙๙	๑๕	๑๘๖	๑๖	๑๗๑	๕๕	๗๑๘	๘	๑๓๘	๓๘	๔๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๕๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอรามัน มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑๖ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง		
						กษ.	ปศุสัตว์	ปม
กอตตือรี๊ะ	-	๑	๑	๑	๑	-	๑	๑
กะรอ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
โกตาบารู	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
กายูบอเกาะ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
จะกวี๊ะ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
เนินงาม	๑	-	๑	๑	๑	๑	๑	๑
ป้อมัง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
บาโงย	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
ยะต๊ะ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
วังพญา	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
ท่าธง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
บาลอ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
อาช่อง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
กาลอ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
ตะโละหลอ	-	๑	๑	๑	๑	-	--	-
กาลูปัง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
รวม	๑	๑๕	๑๖	๑๖	๑๖	๑	๒	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอรามัน มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๕๙ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๙๐ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๘๖ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๑๓ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เกษตรบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร รณ หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสา สมัคร ปฏิรูป
กอดตืออ๊ะ	-	-		๕	๔	๕	-		
เกะรอ	-	-		๒	๗	๗			๒
โกตาบารู	-	-	๑	๓	๓	๔			
กายูบอเกาะ	-	๒		๓	๕	๖			๑
จะก๊ะ	-	-	๑	๒	๖	๖			
เนิงนาม	-	-	๒	๓	๗	๗	๑		
ป้อมัง	-	-		๕	๔	๖			๔
บาโงย	-	-		๑	๔	๔			
ยะต๊ะ	-	-	๑	๑	๕	๕			๓
วังพญา	-	-	๑	๓	๗	๗	๑		
ท่าธง	-	-	๔	๙	๖	๗			
บาลอ	-	-		๔	๗	๗			๒
อาซ่อง	-	-		๔	๓	๖			
กาลอ	-	-		๕	๗	๔			๑
ตะโละหลอ	-	-		๔	๗	๕			
กาลูปัง	-	-		๒	๔	๔			
รวม	-	๒	๑๐	๕๖	๘๖	๙๐	๒		๑๓

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th>

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอรามัน มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอรามัน มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๖ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
กอตตือรี๊ะ	๑	นายมะยานิง สารี	๒๗/๑ ม.๕ ตำบลกอตตือรี๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
กาบูบะเกะ	๑	นายนรเด่น มะฮะซัน	๒๓ ม.๑ ตำบลกาบูบะเกะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
กาลูปัง	๑	นายมะลาเซ็ง เจ๊ะอู	๓๑/๔ ม.๔ ตำบลกาลูปัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
โกตาบารู	๑	นางรอสีเยาะ มะอูเซ็ง	๓๔ ม.๒ ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
กะรือ	๑	นายสาและ ตือราแม	๕ ม.๒ ตำบลกะรือ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	มะพร้าว
กาลอ	๑	นายแวตาแม เต๊ะลูกา	๖ ม.๔ ตำบลกาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ทุเรียน
เนิงงาม	๑	นายมะกอเซ็ม ทะมะ	๘๔ ม.๒ ตำบลเนิงงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ข้าว
ปือมัง	๑	นายโฮ๊ะ ปูลาพาลาปะ	๔๕ ม.๖ ตำบลปือมัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ลองกอง
บาโงย	๑	นายมะตอเฮ เต็งสาแม	๒๘/๑ ม.๓ ตำบลบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ดินและปุ๋ย
บาลอ	๑	นางสาวยามีละ อาแด	๕/๑ ม.๔ ตำบลบาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
วังพญา	๑	นายมายิ ยะสะรี	๓๖/๒ ม.๑ ตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
จะกะวี๊ะ	๑	นายสะตอพา สาและเร๊ะ	๑๕๓/๑ ม.๑ ตำบลจะกะวี๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
ตะโละหละลือ	๑	นายปือราเฮง ทะสีแม	๖๑/๑ ม.๒ ตำบลตะโละหละลือ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ยางพารา
ท่าธง	๑	นายวิเชียร พรหมเลข	๑๕/๒ ม.๔ ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน
อาซ่อง	๑	นายมุฮัมหมัด ยูโซ๊ะ	๑๖๑/๒ ม.๖ ตำบลอาซ่อง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ปาล์มน้ำมัน
ยะตี๊ะ	๑	นายอับดุลรอแม แสมะเซ็ง	๓๒/๒ ม.๓ ตำบลยะตี๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	มังคุด
รวม	๑๖			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวาทะ ดอเลาะเจ๊ะแต อายุ ๕๓ ปี

บ้านเลขที่ : ๓๔/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบาโงย อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ตำบลเนินงามส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีความเหมาะสมกับการปลูกข้าวปานกลาง (S๒)

เกษตรกรมีอาชีพทำนาปีด้วยวิธีดั้งเดิม ใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ทำนาดำ และเก็บรวงมัดเป็นกำ มีผลผลิตเฉลี่ย ๓๒๐-๓๘๐

กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อราคาปุ๋ยแพงขึ้นประกอบการฝนไม่ตกตามฤดูกาลเกิดความเสียหายต่อผลผลิต เกษตรกรทำนา

น้อยลง ปล่อยให้ที่นารกร้าง จากการทำให้ประชาชนของชุมชน เกษตรกรยังมีความต้องการทำนา และต้องการพื้นที่

นารกร้าง

แนวทางการพัฒนา : ๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิต

๒. การผลิตข้าวได้คุณภาพดี

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การทำการเกษตรในรูปแบบไร่นาสวนผสม

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวภายใต้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การทำการเกษตรแบบในรูปแบบไร่นาสวนผสม และการสร้างรายได้ได้เสริม

หลักสูตรบังคับ

๑. การน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๓. การลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรเสริม

๑. บัญชีต้นทุนอาชีพ องค์กรเกษตรกร

๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๕ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์ โทรศัพท์ ประธาน ศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.เครือข่ายตำบลท่าธง(เกษตรผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ท่าธง	นายปรีชา บุญเนื่อง	๐๘๙๒๙๗๓ ๑๓๙
๒	ศพก.เครือข่ายตำบลกลุ่บึง(ปาล์มน้ำมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๒	กลุ่บึง	นายมะลาเซ็ง เจ๊ะอูเซ็ง	๐๘๑๗๔๘๗ ๕๖๕
๓	ศพก.เครือข่ายตำบลยะตะ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรผสมผสาน	๕	ยะตะ	นายวาฮะ ดีมุเถาะ	๐๘๐๗๑๒๐ ๑๒๒

๔	ศพก.เครือข่ายตำบลบาลอ(ยางพารา)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๔	บาลอ	นางสาวยามี่ลี้อ อาแด	๐๘๑๑๘๐๐ ๓๕๔
๕	ศพก.เครือข่ายตำบลจะงิวะ(พืชผักสวนครัว)	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก	๑	จะงิวะ	นายสตอพา สา และเรีระ	
๖	ศพก.เครือข่ายตำบลกอดตือริระ(ข้าว)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๕	กอด ตือริระ	นายอีตาเรีระ สารี	๐๘๖๒๘๘๖ ๐๐๙
๗	ศพก.เครือข่ายตำบลอาช่อง(ปาล์ม น้ำมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๖	อาช่อง	นายมุฮัมหมัด ยูโซะ	๐๘๔๓๑๓๓ ๖๕๕
๘	ศพก.เครือข่ายตำบลวังพญา	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	วังพญา	นายมายิ ยะสารี	๐๘๑๘๙๗๐ ๗๒๘
๙	ศพก.เครือข่ายตำบลกาบูบเกาะ (ทุเรียน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	กาบูบ เกาะ	นายลอมแมง ชาชู	๐๙๑๓๑๒๓ ๔๗๙
๑๐	ศพก.เครือข่ายตำบลกาลอ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	กาลอ	นายแวนดาแม เต๊ะลูกา	๐๘๙๖๔๑๗ ๔๘๕
๑๑	ศพก.เครือข่ายตำบลเกาะรอ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	เกาะรอ	นายแวนอูเซ็ง หะยีแวน เต็ง	๐๘๑๐๙๘๔ ๔๑๖
๑๒	ศพก.เครือข่ายตำบลตะโละหลอ (เกษตรผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ตะโละ หลอ	นายสุริยา มะเต๊ะ	
๑๓	ศพก.เครือข่ายตำบลโกตาบารู(เกษตร ผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	โกตาบารู	นายนักุศาสตร์ ละเจ	๐๘๐๗๐๙๕ ๕๔๘
๑๔	ศพก.เครือข่ายตำบลบาโงย(เกษตร ผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	บาโงย	นายมะตอเฮ เต็งสาแม	๐๙๘๗๒๖๖ ๘๐๗
๑๕	ศพก.เครือข่ายตำบลป้อมัง(เกษตร ผสมผสาน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ป้อมัง	นางคอดียะ สุปการี	๐๙๘๖๙๕๒ ๘๐๕

ภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอรามัน มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๕ กลุ่ม ได้แก่

- ๑.แปลงใหญ่ยางพารา กลุ่มชาวสวนยาง สกย.บ้านแบหอ ตำบลกาลอ อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๑ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๖๑.๕ ไร่
- ๒.แปลงใหญ่มังคุด หมู่ ๓ ตำบลยะต๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๖๙ ไร่
- ๓.แปลงใหญ่โคเนื้อ อ.รามัน จ.ยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๕๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๑๘๕ ไร่
- ๔.แปลงใหญ่ยางพารา สหกรณ์กองทุนสวนยางตะโละกลูปี จำกัด ม.๑ ต.ยะต๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๓ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๐๔ ไร่
- ๕.กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่๓ ตำบลกาญจนาภิเษก อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๗๓.๕ ไร่
๖. กลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา สหกรณ์กองทุนสวนยางมุสลิมบ้านจะกะวี จำกัด หมู่ที่๑ ตำบลจะกะวี อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา มีสมาชิกจำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๑๘ ไร่
- ๗.กลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันยะลา จำกัด หมู่ที่ ๕ ตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๗ ราย พื้นที่จำนวน ๔๘๐ ไร่
- ๘.กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน หมู่ที่๔ ตำบลกาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๑ ราย พื้นที่ จำนวน ๖๒ ไร่
- ๙.กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่๑ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๑๐๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๖๘ ไร่
- ๑๐.กลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว หมู่ที่๓ ตำบลกะโร อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

- มีสมาชิกจำนวน ๓๕ ราย พื้นที่ จำนวน ๒๐๐ ไร่
- ๑๑.กลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ ๒ ตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๔๘ ราย พื้นที่จำนวน ๓๐๙.๕๐ ไร่
- ๑๒.กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนหมู่ที่๒ ตำบลป้อมมัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๔๔ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๘.๒๕ ไร่
- ๑๓.แปลงใหญ่ลองกอง หมู่๒ ตำบลป้อมมัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ จำนวน ๕๘ ไร่
- ๑๔.แปลงใหญ่มะพร้าวรามัน ตำบลตะโล๊ะหะลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๑ ราย พื้นที่จำนวน ๘๖ ไร่
- ๑๕.แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ที่ ๖ ตำบลอาซ่อง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
มีสมาชิกจำนวน ๓๔ ราย พื้นที่ จำนวน ๓๐๒ ไร่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ทุเรียน

ที่อยู่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม ทุเรียน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๕๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๕,๘๕๐ บาท (๙๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๕๐ ไร่ เป็น ๙๕๐ ไร่ (๑๑๑%)
- เป้าหมายรายได้ ๓๗,๖๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย ๕,๑๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุน
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. เพิ่มคุณภาพผลผลิต
๔. ช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ทุเรียน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม	เดือน												ปริมาณการระบาย	ปริมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์และเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๑๖,๘-๒๔-๒๔,๑๘-๒๔-๐	←→					←→						←→	๓,๖๐๐	
ตัดแต่งกิ่ง												↔	๓๐๐	
ตัดแต่งช่อดอก					←→								๓๐๐	
ตัดแต่งผล						↔							๓๐๐	
ป้องกันโรคและแมลง	←→					→							๓๐๐	
เก็บเกี่ยว							←→						๓๐๐	
รวม													๕,๑๐๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ลองกอง
ที่อยู่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม ลองกอง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๕๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๒๐๐ บาท (๖๑.๙%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๕๐ ไร่ เป็น ๓๕๐ ไร่ (๑๔๐.%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย ๕,๑๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP
๒. ลดต้นทุน
๓. เพิ่มผลผลิต
๔. ช่องทางการตลาด
๕. การทำข้อ

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ลองกอง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ ระบาย	ประมาณการ รายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์และ เคมี สูตร ๑๖-๑๖- ๑๖,๘-๒๔-๒๔,๑๘- ๒๔-๐	←→					←→						←→		๓,๖๐๐	
ตัดแต่งกิ่ง												↔		๓๐๐	
ตัดแต่งช่อดอก					←→									๓๐๐	
ตัดแต่งผล							↔							๓๐๐	
ป้องกันโรคและ แมลง	←						→							๓๐๐	
เก็บเกี่ยว								←→						๓๐๐	
รวม														๕,๑๐๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มะพร้าว

ที่อยู่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม มะพร้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑,๕๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๗๐๐ บาท (.๔๖.๖%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ ไร่ เป็น ๑,๐๐๐ ไร่ (.๑๒๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๒,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการระบาย ๑,๖๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุน
๒. ส่งเสริมใช้พันธุ์ที่ดีและต้านทานต่อโรค
๓. พัฒนาเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP
๔. การแปรรูปผลผลิต

ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะพร้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การ ระบาย	ประมาณการ รายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ผลิตปุ๋ยหมักและ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ	←→													๒๐๐	
ใส่ปุ๋ยหมักและ ปุ๋ยเคมี			←→											๑,๐๐๐	
ป้องกันโรคและ แมลง	←												→	๓๐๐	
เก็บเกี่ยว	←												→	๑๕๐	
รวม														๑,๖๕๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน
 ที่อยู่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
 กิจกรรม ปาล์มน้ำมัน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๗๕๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท (๘๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๙๐๐ /ไร่ เป็น ๒,๔๐๐ /ไร่ (๑๒๖%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุน
๒. การตลาด
๓. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์ม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์และเคมี		↔		↔		↔		↔		↔			๓,๐๐๐	
ป้องกันโรคและแมลง	←											→	๕๐๐	
เก็บเกี่ยว	←											→	๕๐๐	
รวม													๔,๐๐๐	

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพารา

ที่อยู่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม ยางพารา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๒,๐๐๐ บาท (๖๖.๖%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๔๐ ไร่ เป็น ๓๐๐ ไร่ (๑๒๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย ๒,๖๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. คุณภาพของยาง
๒. ส่งเสริมใช้พันธุ์ที่ดีและต้านทานต่อโรค
๓. ลดต้นทุน
๔. ตลาด

ตารางที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพารา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การ ระบาย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
ตัดหญ้า				↔									๓๐๐	
ใส่ปุ๋ยครั้งที่๑ อินทรีย์ ร่วมเคมี ๑๖-๑๖-๑๖		↔											๑,๐๐๐	
ใส่ปุ๋ยครั้งที่๒ เคมี ๒๐-๘-๒๐				↔									๑,๐๐๐	
กรีต					←	→	→	→	→	→	→	→	๓๐๐	
รวม													๒,๖๐๐	

ตารางที่ ๓๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	กาลอ	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๑	๓๖๑.๕		
๒	ยะตะ	แปลงใหญ่มังคุด	มังคุด	๓๐	๖๙		
๓	วังพญา	แปลงใหญ่โคเนื้อ	โคเนื้อ	๕๐	๑๘๕		
๔	ยะตะ	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๓	๓๐๔		
๕	กาบอง	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๓๐	๗๓.๕	นายลอแมง ชาชู	
๖	จะกะ	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๐	๓๑๘		
๗	วังพญา	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสหกรณ์	ปาล์มน้ำมัน	๓๗	๔๑๐	นายทวีวัฒน์ สมะ	
๘	กาลอ	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๓๑	๖๒		
๙	เนินงาม	แปลงใหญ่ข้าว	ข้าว	๑๐๐	๓๖๘		
๑๐	บือม้ง	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๔๔	๓๘.๒๕	นายอับดุลวาฮับ ดา	
๑๑	บือม้ง	แปลงใหญ่ลองกอง	ลองกอง	๓๐	๕๘	นางสาวอิชะ มะโซะ	
๑๒	เกะรอ	แปลงใหญ่มะพร้าว	มะพร้าว	๓๕	๒๐๐		
๑๓	วังพญา	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน	๔๘	๓๐๙.๕๐		
๑๔	บือม้ง	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๔๔	๓๘.๒๕		
๑๕	บือม้ง	แปลงใหญ่ลองกอง	ลองกอง	๓๐	๕๘		
๑๖	ตะโละหะลอล	แปลงใหญ่มะพร้าวรามัน	มะพร้าว	๓๑	๘๖		
๑๗	อาซ่อง	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๔	๓๐๒		

ที่มา <https://co-farm.doae.go.th/bigfarm๖๒masterlist.php>

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ลักษณะของดินเป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นที่ราบสูงเหมาะแก่การเกษตร ประเภทสวนยางพาราและสวนผลไม้ ส่วนบางพื้นที่กลุ่มเหมาะแก่การทำนาข้าว

- ลักษณะและสมบัติของดินที่พบใน อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร แบ่งตามสภาพพื้นที่ได้ ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดินในพื้นที่ราบลุ่มที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว กลุ่มดินในพื้นที่ตอนในเขตดินชั้นที่มีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง กลุ่มพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก และพื้นที่อื่นๆ ของพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

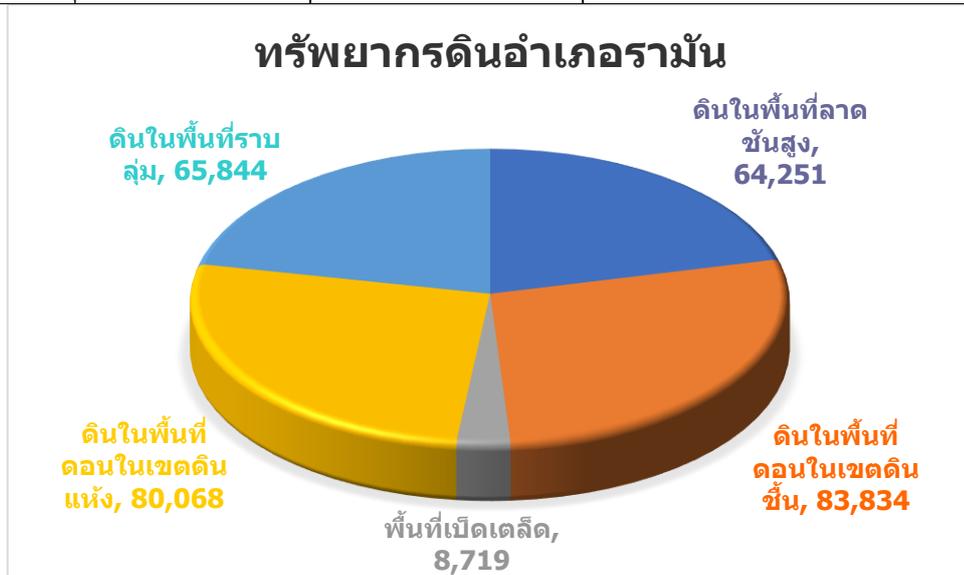
๑. กลุ่มดินในพื้นที่ราบลุ่มที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว ประกอบด้วย กลุ่มดินเหนียวปนดินร่วน (กลุ่มชุดดินที่ ๖/๑๓) กระจายอยู่ทางด้านเหนือถึงตอนกลางพื้นที่ และกลุ่มดินร่วนละเอียด (กลุ่มดิน ๑๗๖) กระจายตัวอยู่ทางด้านตะวันออกของพื้นที่

๒. กลุ่มดินในพื้นที่ตอนในเขตดินชั้นที่มีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง ประกอบด้วยกลุ่มดินร่วน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๔ กระจายอยู่ทางด้านตะวันออกของพื้นที่

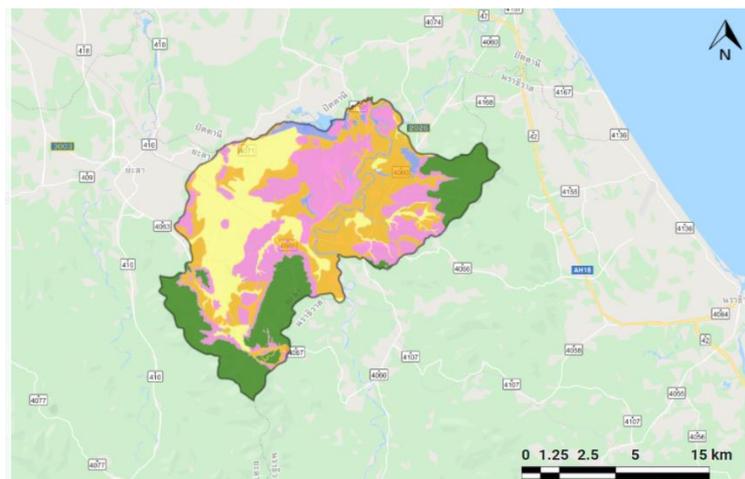
๓. กลุ่มพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ กระจายอยู่ทางด้านใต้และทางด้านตะวันตกของพื้นที่

ตารางที่ ๓๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๖๔,๒๕๑	๒๑.๒๒
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชั้น	๘๓,๘๓๔	๒๗.๖๙
พื้นที่เปิดเตล็ด	๘,๗๑๙	๒.๘๘
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๘๐,๐๖๘	๒๖.๔๔
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๖๕,๘๔๔	๒๑.๗๕

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๖๑)

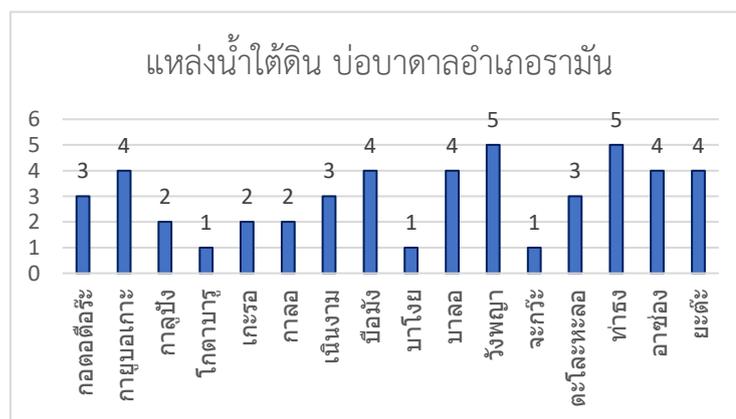
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๖๑)

๒) ทรัพยากรน้ำ

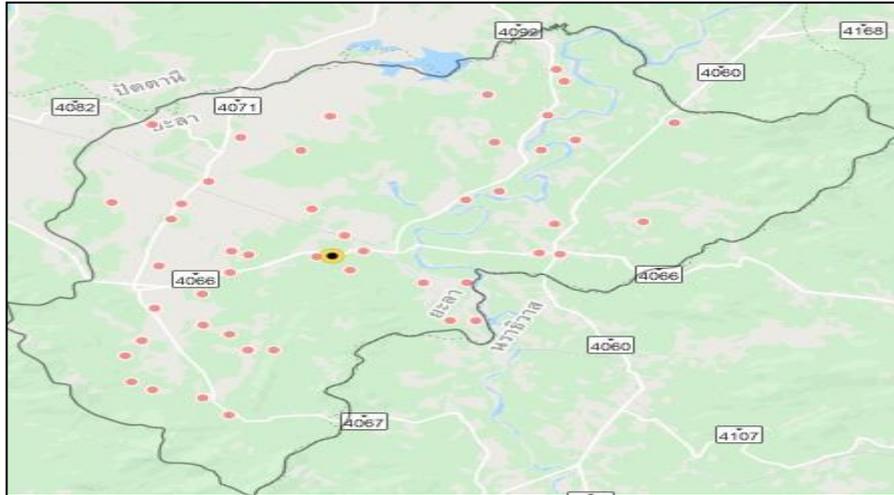
อำเภอรามัน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล อำเภอรามัน รวมทั้งสิ้น ๔๘ จุด ๔๘ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบล	จำนวน (บ่อ)
กอดตืออ๊ะ	๓
กาบูบอเกาะ	๔
กาลูบั้ง	๒
โกตาบารู	๑
เกาะรอ	๒
กาลอ	๒
เนินงาม	๓
ป้อมม้ง	๔
บาโงย	๑
บาลอ	๔
วังพญา	๕
จะกะวะ	๑
ตะโละหลอ	๓
ท่าธง	๕
อาซ่อง	๔
ยะต๊ะ	๔
รวม	๔๘

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอรามัน จังหวัด
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘)

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๒๕๕๘)

แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอรามัน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๕ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๔ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (แสดงแผนที่แหล่งน้ำธรรมชาติ)

- แม่น้ำสายบุรี

- น้ำตกกาเยาะมาตี น้ำตกกาลอ น้ำตกป้อมมั่ง น้ำตกป้อยอง น้ำตกปาแตทรายอ

- ห้วย ห้วยไอลือยอ ห้วยกายี ห้วยกายา ห้วยตะโละเกียะ ห้วยบีโล๊ะ ห้วยบาตูแย น้ำตกกาลอ

น้ำตกป้อมมั่ง

- หนอง หนองน้ำตานะบารู หนองน้ำวอจิ

- คลอง คลองปือแก คลองตีเกียวี คลองนากอ คลองฮูฮูนาซา คลองระระ คลองมะรือโม

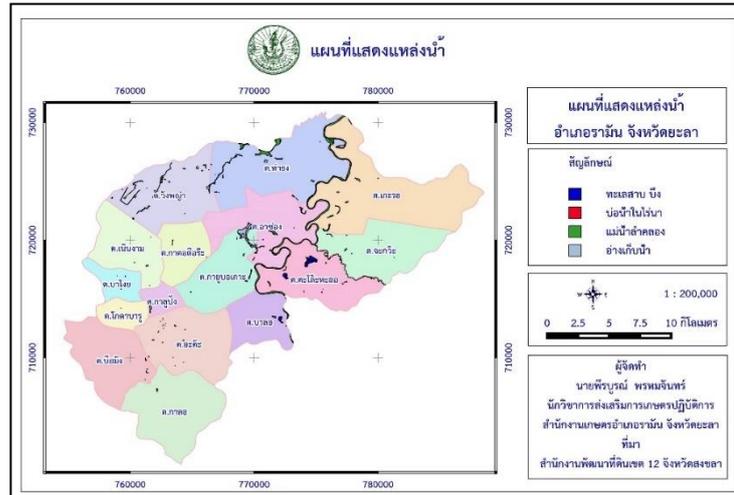
คลองบ้านโป๊ะ คลองแดแก คลองพงจืองา คลองแบหอ คลองตุฎู คลองอาหลูแน

- บึง บึงยาบู บึงลูโต๊ะแซ บึงน้ำใส บึงทุ่งขมื่น บึงหนองบัวหลวง บึงบูโ๊ะบูจือ บึงบาง

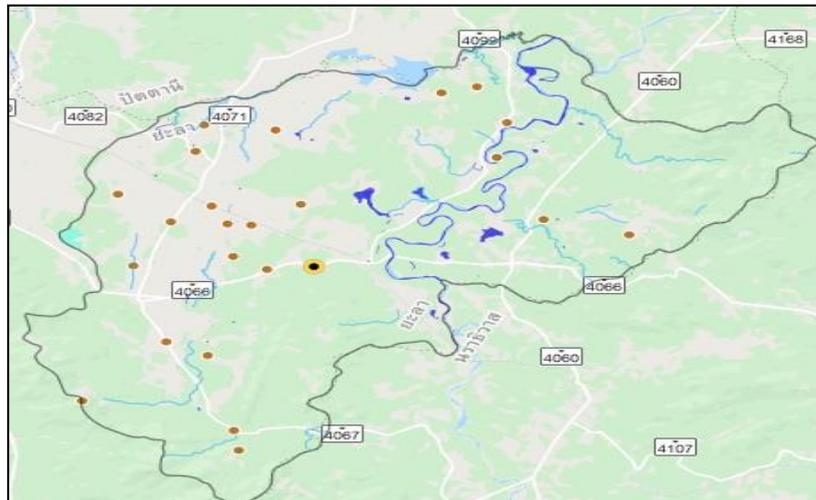
บึงกาแน บึงตาตะตะ บึงปือเจาะ บึงแบ บึงตาแยง บึงกาเนาะตานิะ ลิงลานควาย บึงชะยา บึงปือโร๊ะ

บึงลูโ๊ะนิบง บึงลูโ๊ะลาเจง บึงปลิมอ บึงทำนบ บึงลาโมะ

- ลำธาร ลำธารมาแจ ลำธารปือเล็ง ลำธารปาแตทรายอ ลำธารโตะนิ ลำธารหมะ ลำธารยางลา

ภาพที่ ๒๓ แสดงแผนที่แหล่งน้ำ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตที่ ๑๒ สงขลา)

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI อำเภอรามันไม่มี

๑.๔ สีนค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

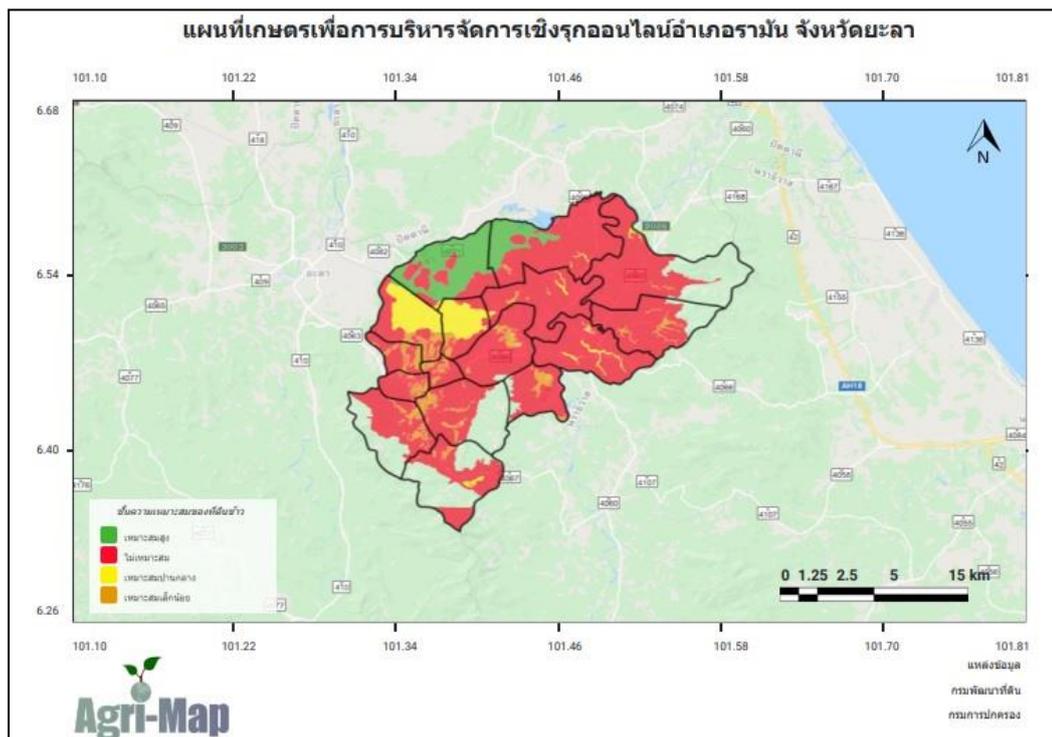
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอรามัน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๒๕๒,๖๘๗.๖๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๓,๗๘๖.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๔๑ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖,๐๘๓.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๕,๕๓๖.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๙๗,๒๘๐.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๗

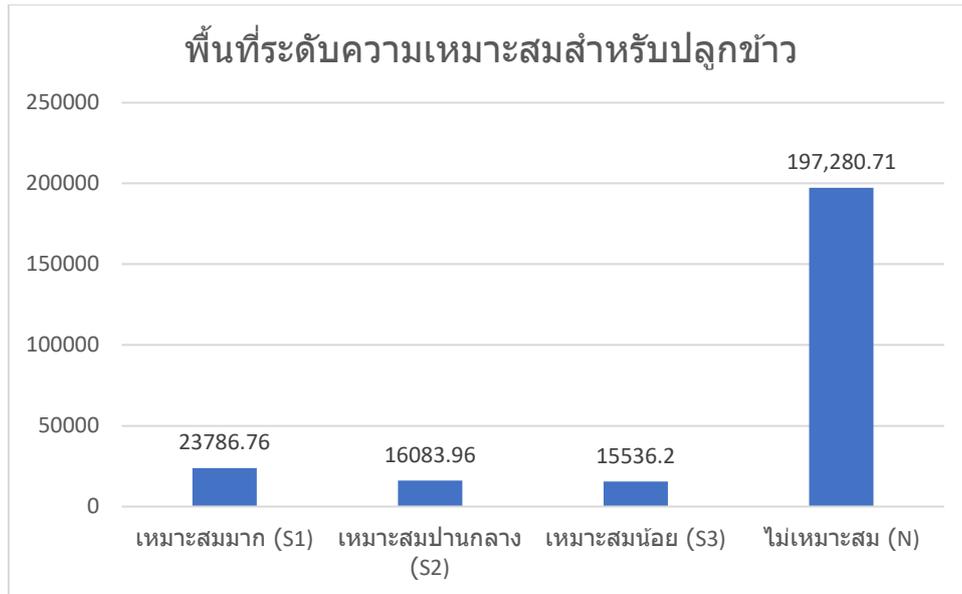
ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

อำเภอ	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอรามัน	๒๓,๗๘๖.๗๖	๑๖,๐๘๓.๙๖	๑๕,๕๓๖.๒๐	๑๙๗,๒๘๐.๗๑	๒๕๒,๖๘๗.๖๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอรามัน (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอราษีไศล
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอราษีไศล, พ.ศ.๒๕๖๕)

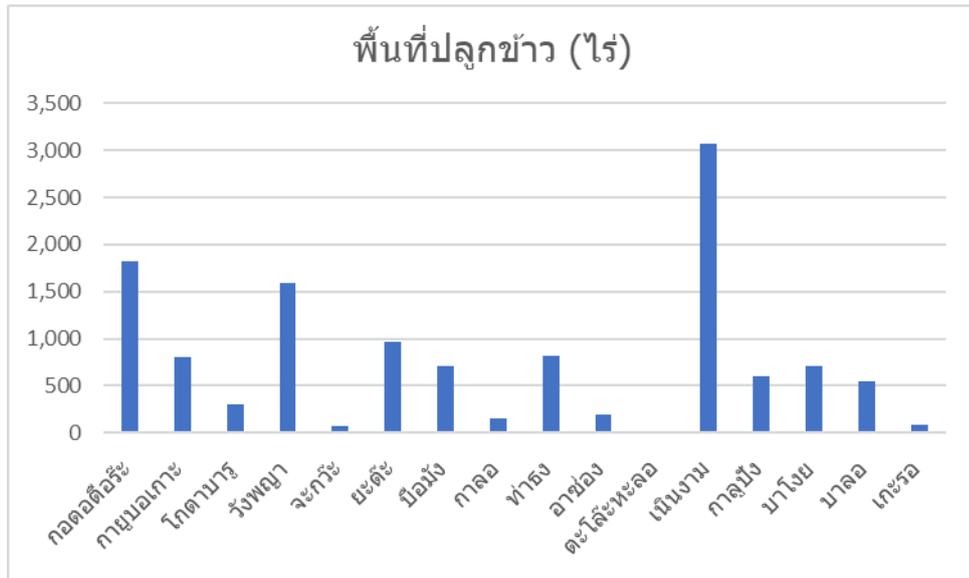
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓๐,๘๗๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลเนินงาม จำนวน ๓,๐๖๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลกอตอต้อระ จำนวน ๑,๘๒๘ ไร่ และตำบลวังพญา จำนวน ๑,๕๙๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	กอตอต้อระ	๑,๘๒๘
๒	กายูบอเกาะ	๗๙๘
๓	โกตาบารู	๓๐๑
๔	วังพญา	๑,๕๙๓
๕	จะก๊วะ	๗๖
๖	ยะต๊ะ	๙๖๘
๗	ป้อมมัง	๗๐๕
๘	กาลอ	๑๔๘
๙	ท่าธง	๘๒๔
๑๐	อาซ่อง	๑๘๗
๑๑	ตะล๊ะะหลอ	๑๔
๑๒	เนินงาม	๓,๐๖๖
๑๓	กาลูปัง	๖๐๓
๑๔	บาโงย	๗๑๕
๑๕	บาลอ	๕๔๕
๑๖	เกาะรอ	๘๐
รวม		๑๒,๔๕๑

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอaramัน
(ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๖๘)

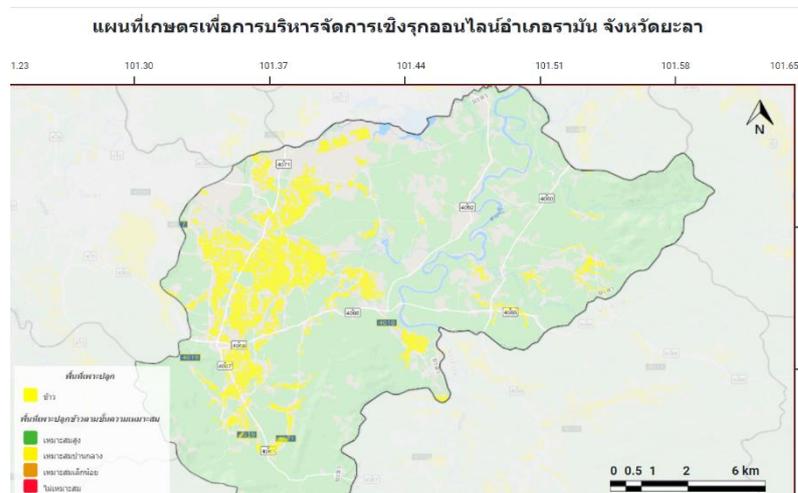
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอaramัน มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๐,๙๑๓.๔๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๗๐๕.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙,๐๖๕.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๕,๕๓๖.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๐๖.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖

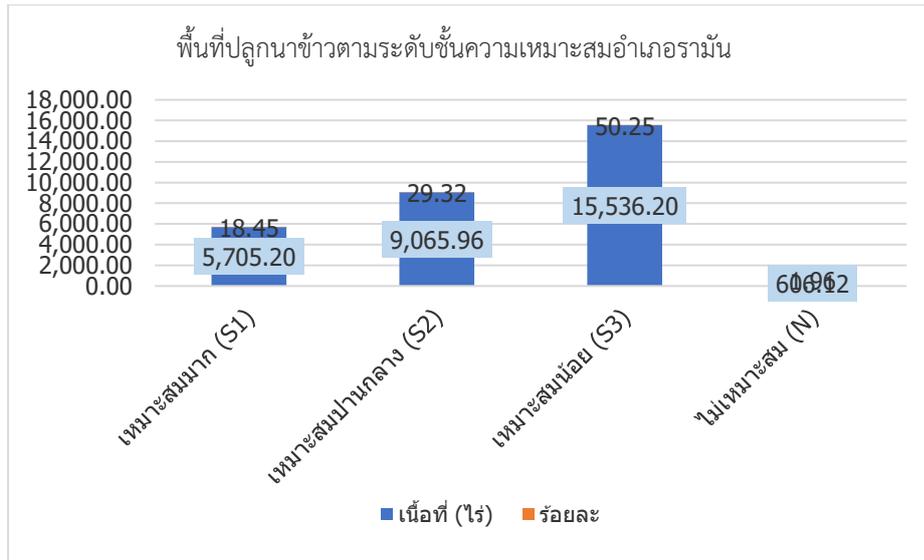
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอaramัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอaramัน	๕,๗๐๕.๒๐	๙,๐๖๕.๙๖	๑๕,๕๓๖.๒๐	๖๐๖.๑๒	๓๐,๙๑๓.๔๗

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอaramัน
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

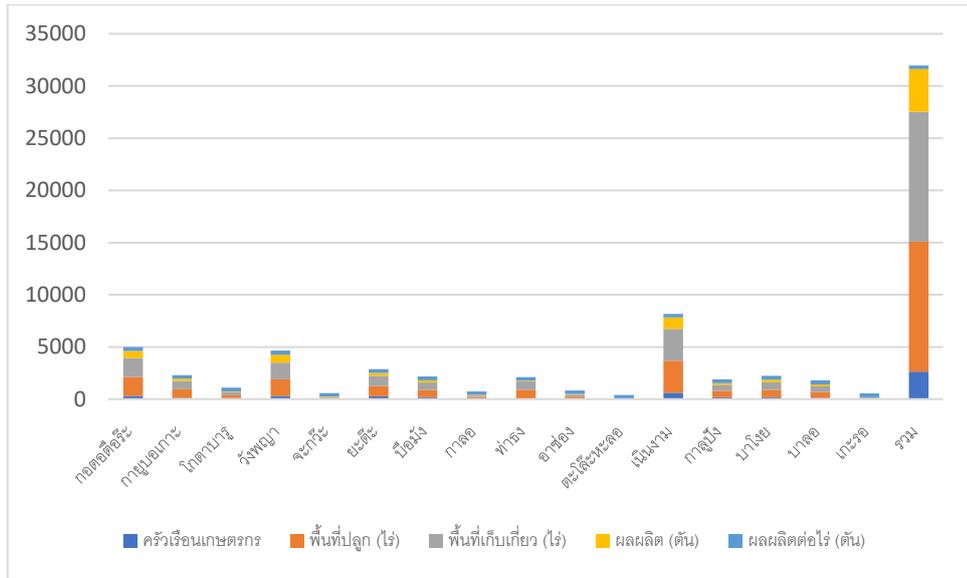
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอรามัน มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๒,๔๕๑ ไร่ ๒,๙๖๔ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลเนินงาม จำนวน ๓,๐๖๖ ไร่ จำนวน ๖๑๑ ไร่ รวงลงมาคือตำบลกอตตอติอริะ จำนวน ๑,๘๒๘ ไร่ จำนวน ๒๙๖ ไร่ และตำบลวังพญา จำนวน ๑,๕๙๓ ไร่ จำนวน ๒๙๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กอตตอติอริะ	๒๙๖	๑,๘๒๘	๑,๘๒๘	๖๖๙.๔๕	๓๕๐
กายูบอเกาะ	๑๓๗	๗๙๘	๗๙๘	๒๑๒.๒๘	๓๕๐
โกตาบารู	๘๒	๓๐๑	๓๐๑	๖๓.๗๑	๓๔๓
วังพญา	๒๙๙	๑,๕๙๓	๑,๕๙๓	๗๖๓.๖๐	๔๐๐
จะกวีะ	๔๓	๗๖	๗๖	๓๖.๐๐	๓๖๐
ยะตีะ	๒๙๐	๙๖๘	๙๖๘	๒๘๗.๓๕	๓๕๐
บือมัง	๑๙๕	๗๐๕	๗๐๕	๒๐๙.๓๐	๓๕๐.
กาลอ	๕๒	๑๔๘	๑๔๘	๕๐.๔๐	๓๕๐
ท่าธง	๕๑	๘๒๔	๘๒๔	๖๒.๓๐	๓๕๐
อาซ่อง	๔๗	๑๘๗	๑๘๗	๕๖.๐๐	๓๕๐
ตะโล๊ะหะลือ	๒	๑๔	๑๔	๓.๘๕	๓๘๐
เนินงาม	๖๑๑	๓,๐๖๖	๓,๐๖๖	๑,๐๗๓.๑๐	๓๕๐
กาลูปัง	๑๘๒	๖๐๓	๖๐๓	๑๔๗.๗๐	๓๕๐
บาโงย	๑๘๖	๗๑๕	๗๑๕	๒๖๓.๕๑	๓๔๓
บาลือ	๑๓๗	๕๔๕	๕๔๕	๑๗๑.๒๐	๔๐๐.
กะรือ	๒๐	๘๐	๘๐	๑๕.๗๕	๓๕๐
รวม	๒,๖๓๐	๑๒,๔๕๑	๑๒,๔๕๑	๔,๐๘๕.๕๐	๓๕๗.๘๘

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา :ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร,พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- นิยมใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมือง
- ใช้พันธุ์ส่งเสริม เล็บนก (ของกลุ่มโครงการข้าวชุมชน)

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการไถครั้งทั้ง ๑ ครั้ง ๗ วัน ไถพรวนปรับสภาพดินให้เสมอ

(๓) การปลูกใช้วิธีการปลูกโดยการทำนาปักดำแบบสมัยก่อนใช้ระยะปักดำ ๒๕ x ๓๐ เซนติเมตร/กอ

กอละ ๓ - ๔ ต้น

(๔) ระบบการให้น้ำใช้น้ำจากธรรมชาติและน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนดูเรื่องน้ำและเรื่องโรคแมลง

(๖) การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ประมาณ ๒๐ กก./ไร่ จะใส่หลังการปักดำแล้วประมาณ ๒๕ -

๓๐ วัน

(๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวโดยแรงงานคน จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง ผลผลิตเฉลี่ย ๓๐๐ กก./ไร่

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการไถกลบตอซัง และปลูกพืชฤดูเลี้ยง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูนิยมใช้สารป้องกันกำจัดหนู ส่วนสารเคมีอย่างอื่นไม่นิยมใช้

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอรามัน มีการปลูกข้าว ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม ปลูกสูงสุดในเดือนพฤศจิกายน การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายนเก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนเมษายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอรามัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว			←-----→	▽						←-----→	△	

สัญลักษณ์   ↔   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
                               ←-----   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอรามัน มีต้นทุนการผลิตข้าวโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๒,๔๗๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน- เป็นเงิน - บาท

ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิต ๑ ปี อำเภอรามันต้นทุนการผลิตข้าว พื้นที่ ๑ ไร่

รายการ	บาท
ค่าเมล็ดพันธุ์ กิโลกรัม ละ ๘ บาท จำนวน ๑๐ กก.	๘๐
ค่าปุ๋ย	๓๕๐
ค่ายาและสารเคมี	๓๐๐
ค่าเตรียมดิน	๕๐๐
ค่าปักดำ	๔๐๐
ค่ากำจัดวัชพืช	๑๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
รวม	๒,๔๗๐

ผลผลิตเฉลี่ย   ๓๕๐   กก./ไร่

ราคาผลผลิต กก.ละ   ๑๐   บาท

เป็นเงิน   ๓,๕๐๐ บาท

หักต้นทุน   ๒,๔๗๐ บาท

กำไร   ๑,๐๓๐ บาท/ไร่

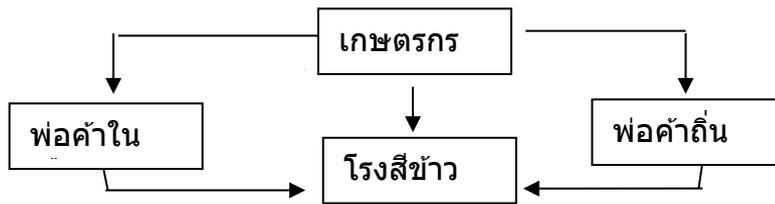
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์โดยรวมปริมาณผลผลิตข้าวลดลง เนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปริมาณข้าวเก่าเหลือน้อย ข้าวใหม่ยังไม่ถึงช่วงเวลาที่เก็บเกี่ยว ประกอบกับภาวะปัญหาภัยแล้งในบางพื้นที่ ทำให้ราคาข้าวทั้งข้าวเปลือกและข้าวสารสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวเหนียวมีราคาเพิ่มสูงขึ้นมาก เกษตรกรเก็บข้าวไว้บริโภคเอง เนื่องจากคาดว่าผลผลิตจะมีปริมาณน้อยมาก ถ้าไม่จำเป็นจะไม่นำออกจำหน่าย ด้านผู้ประกอบการโรงสีมีความต้องการรับซื้อเพื่อเก็บสต็อกและสีแปรสภาพเป็นข้าวถุงเพื่อจำหน่าย จึงส่งผลให้ราคาข้าวสารเหนียวปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น สำหรับผลผลิตข้าวนาปีฤดูกาลใหม่ที่จะเริ่มออกสู่ตลาดในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน จะส่งผลให้ราคาข้าวเหนียวปรับตัวลดลง ซึ่งจะช่วยเหลือคลายปัญหาราคาข้าวเหนียวที่สูงในปัจจุบันได้ ทั้งนี้ คาดว่าผลผลิตฤดูกาลใหม่ที่จะออกมาเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ราคาข้าวโดยรวมลดลง ซึ่งหากรัฐบาลดำเนินนโยบายประกันรายได้ จะช่วยให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นได้

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกให้กับพ่อค้าคนกลาง เพื่อที่จะนำเข้าสู่โรงสีส่งต่อเข้าโรงงานและบางส่วนขายข้าวที่ผ่านการสีจากโรงสีนำไปขายตามท้องตลาด ซึ่งเป็นวิธีการตลาดแบบเดิมๆที่ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ ๓๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอรามัน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ข้าว จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การใช้พันธุ์ที่ดี
๓. การทำนาโยน

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายวาทะ ดอเลาะเจ๊ะแต	๑	บาโงย	รามัน	๒๕๖๓	ข้าว
๒	นายยูโซะ ดานาดะ	๕	เนินงาม	รามัน	๒๕๖๓	ข้าว
๓	นายมะกอเซ็ม หามะ	๒	เนินงาม	รามัน	๒๕๖๓	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าทางการเกษตร

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

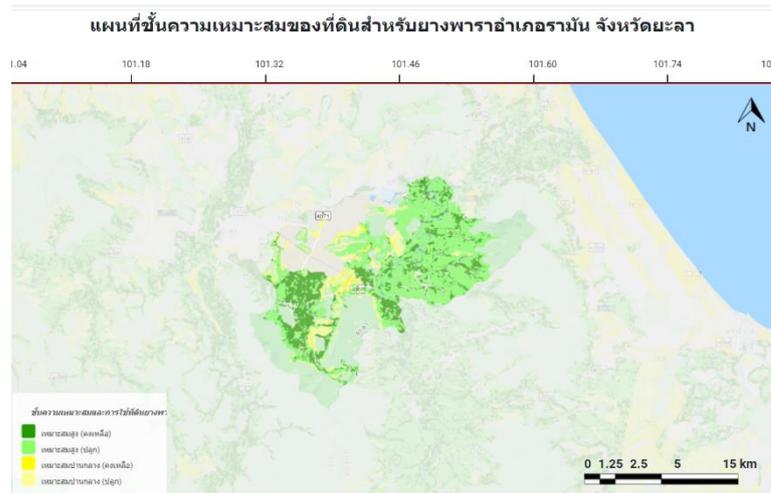
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอรามัน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๑๗๐,๓๒๕.๓๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) (คงเหลือ) จำนวน ๔๗,๐๐๔.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๙ พื้นที่ที่เหมาะสมมาก (S๑) ปลูก จำนวน ๙๕,๔๔๗.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๐๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ) จำนวน ๔,๓๓๕.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๔ และพื้นที่ปานกลาง (S๒) (ปลูก) จำนวน ๒๓,๕๓๗.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๑

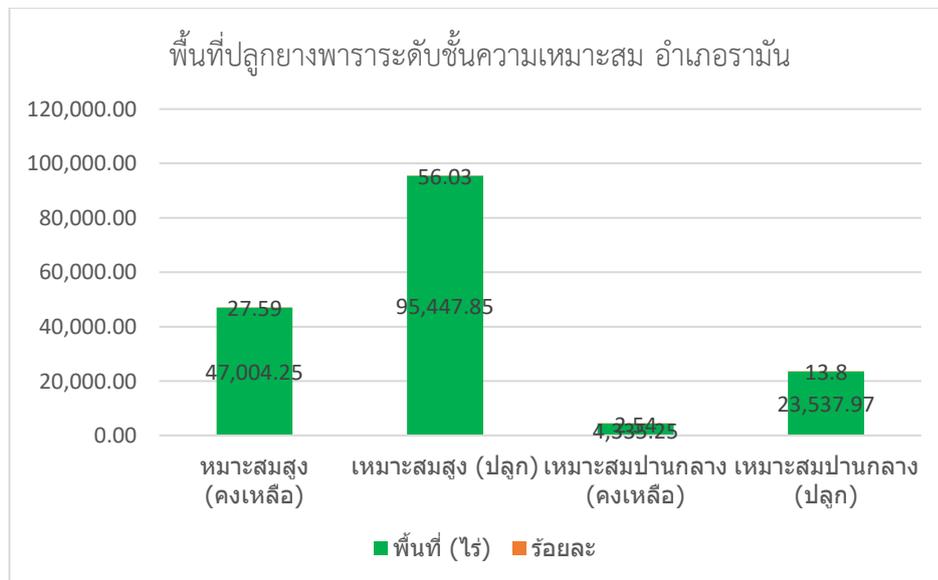
ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑) (คงเหลือ)	เหมาะสมมาก (S๑) (ปลูก)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (ปลูก)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอรามัน	๔๗,๐๐๔.๒๕	๙๕,๔๔๗.๘๕	๔,๓๓๕.๒๕	๒๓,๕๓๗.๙๗	๑๗๐,๓๒๕.๓๒

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

ภาพที่ ๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแฉกรามัน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑))

ภาพที่ ๓๓ แสดงร่อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแฉกรามัน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑))

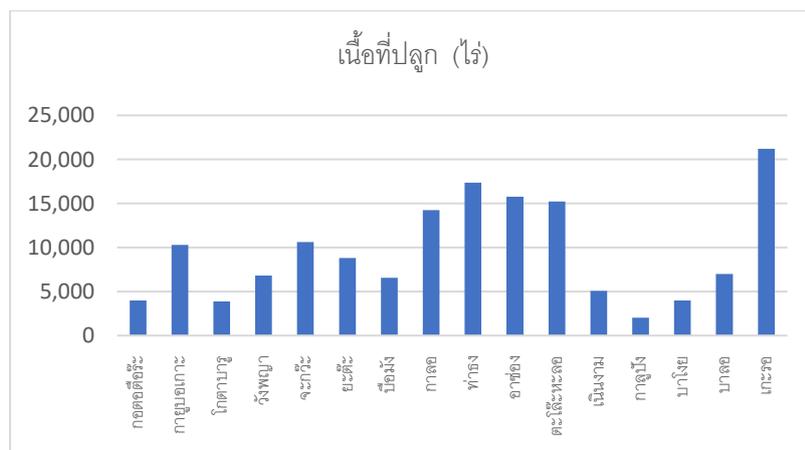
(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอแฉกรามัน มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๑๖๓,๐๓๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลเกาะรอ จำนวน ๒๑,๓๙๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลอาซ่อง จำนวน ๑๙,๕๐๗ ไร่ และตำบลท่าธง จำนวน ๑๗,๓๖๕ ไร่

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	กอดตืออ๊ะ	๓,๙๙๓
๒	กายูบอเกาะ	๑๐,๒๙๖
๓	โกตาบารู	๓,๘๖๘
๔	วังพญา	๖,๘๒๙
๕	จะกะวี	๑๐,๖๐๙
๖	ยะต๊ะ	๘,๘๐๐
๗	ป้อมัง	๖,๕๗๐
๘	กาลอ	๑๔,๒๔๗
๙	ท่าธง	๑๗,๓๖๕
๑๐	อาซ่อง	๑๕,๗๖๖
๑๑	ตะโล๊ะหะลอ	๑๕,๒๑๕
๑๒	เนินงาม	๕,๐๘๕
๑๓	กาลูปัง	๒,๐๑๖
๑๔	บาโงย	๔,๐๐๐
๑๕	บาลอ	๗,๐๐๐
๑๖	เกะรอ	๒๑,๒๑๑
รวม		๑๕๒,๘๗๐

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน

(ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗) ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน

(ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗)

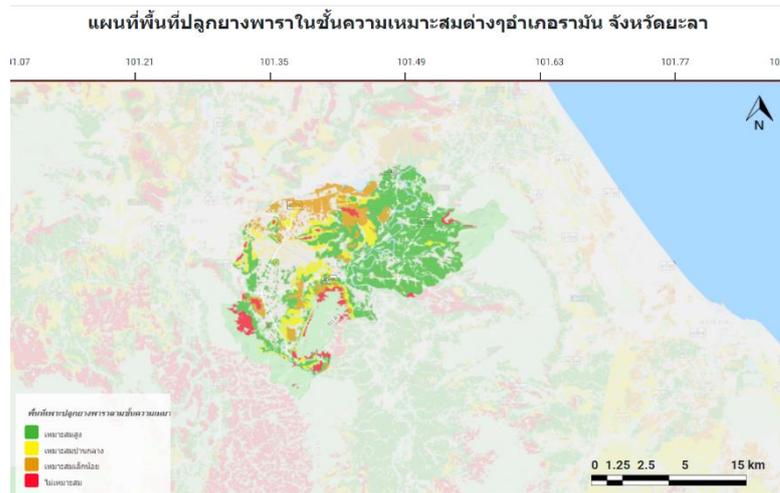
(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอรามัน มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๕๗,๐๒๙.๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙๕,๔๔๗.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๓,๕๓๗.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๖,๘๑๗.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑,๒๒๕.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๘

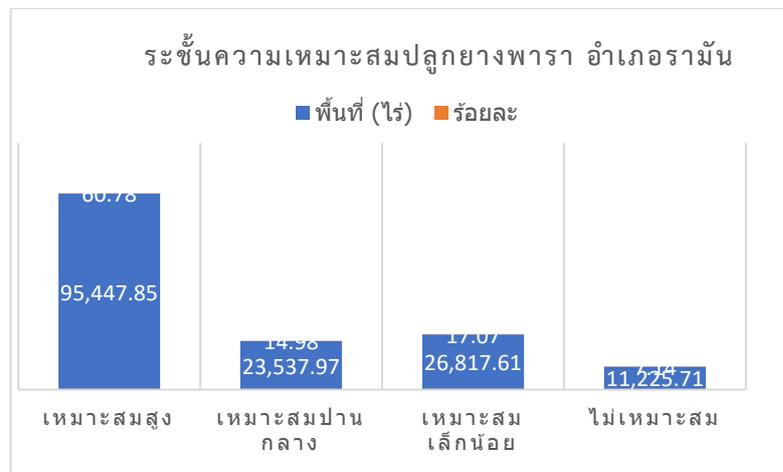
ตารางที่ ๔๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอรามัน	๙๕,๔๔๗.๘๕	๒๓,๕๓๗.๙๗	๒๖,๘๑๗.๖๑	๑๑,๒๒๕.๗๑	๑๕๗,๐๒๙.๑๔

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA (๒๕๖๑))

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA (๒๕๖๑))

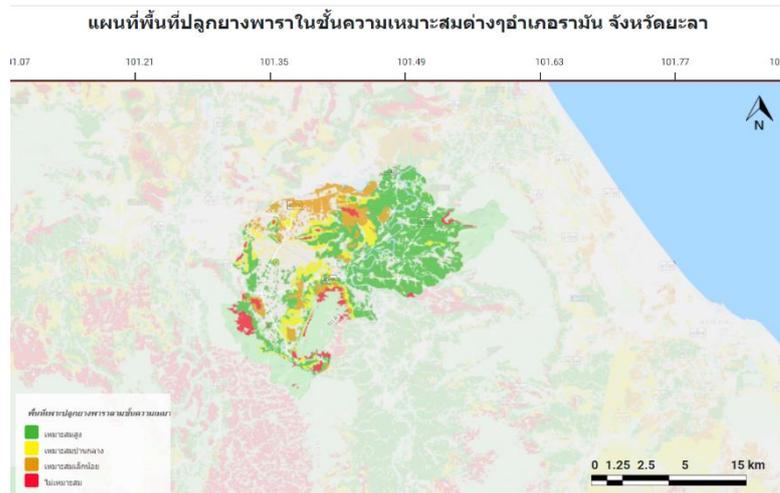
(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอรามัน มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๕๗,๐๒๙.๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙๕,๔๔๗.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗๘ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๓,๕๓๗.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๘ พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๖,๘๑๗.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๗ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑,๒๒๕.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๔

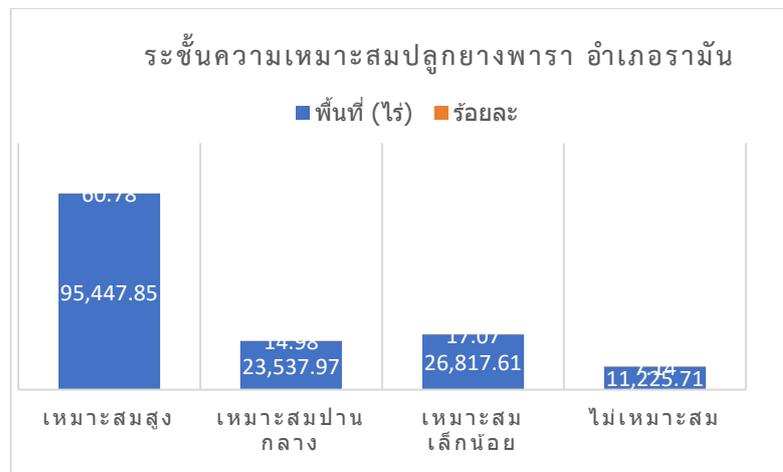
ตารางที่ ๔๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอรามัน	๙๕,๔๔๗.๘๕	๒๓,๕๓๗.๙๗	๒๖,๘๑๗.๖๑	๑๑,๒๒๕.๗๑	๑๕๗,๐๒๙.๑๔

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA (๒๕๖๑))

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอรามัน (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA (๒๕๖๑))

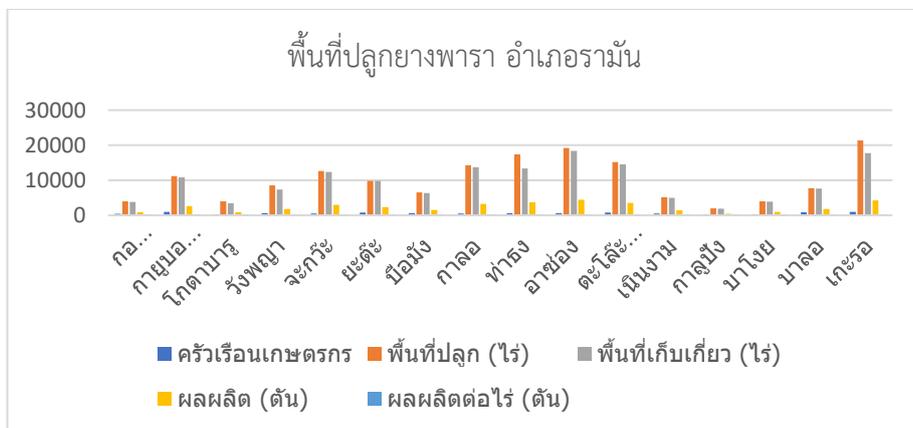
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่การปลูกยางพาราจำนวน ๑๖๒,๙๗๖ ไร่ จำนวน ๙,๘๕๙ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลเกาะรอก จำนวน ๒๑,๓๙๔ ไร่ ๙๖๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลอาซ่อง จำนวน ๑๙,๒๑๕ ไร่ ๖๔๔ ครัวเรือน และตำบลท่าธง จำนวน ๑๗,๓๖๕ ไร่ ๖๒๘ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอราษีไศล

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กอดตืออริะ	๔๖๘	๓,๙๙๓	๓๗๘๖	๙๐๘.๖๔	๒๔๐
กายูบอเกาะ	๙๗๒	๑๑,๑๗๖	๑๐๗๘๐	๒,๕๙๒.๙๖	๒๔๐
โกตาบารู	๒๑๙	๓,๙๔๖	๓๔๔๖	๘๕๑.๑๖	๒๔๗
วังพญา	๖๐๒	๘,๕๓๒	๗,๓๓๒	๑๗๕๙.๖๘	๒๔๐
จะกวีะ	๕๕๔	๑๒,๖๐๙	๑๒,๓๙๒	๒,๙๗๔.๐๘	๒๔๐
ยะต๊ะ	๘๒๑	๙,๘๔๓	๙,๘๔๓	๒,๓๖๒.๓๒	๒๔๐
ป้อมัง	๖๓๐	๖,๕๗๐	๖,๓๕๑	๑,๕๒๔.๒๔	๒๔๐
กาลอ	๕๖๗	๑๔,๒๔๗	๑๓,๗๔๔	๓,๒๙๘.๕๖	๒๔๐
ท่าธง	๖๒๘	๑๗,๓๖๕	๑๓,๓๗๕	๓,๗๔๕.๐๐	๒๔๐
อาซ่อง	๖๔๔	๑๙,๒๑๕	๑๘,๓๕๗	๔,๔๐๕.๖๘	๒๔๐
ตะโล๊ะทะเลอ	๘๒๒	๑๕,๒๑๐	๑๔,๕๘๐	๓,๔๙๙.๒๐	๒๔๐
เนินงาม	๕๓๕	๕,๑๕๕	๔,๙๗๘	๑,๔๗๖.๐๔	๒๕๐
กาลูปิง	๒๘๐	๒,๐๑๖	๑,๘๘๖	๔๕๒.๔๐	๒๔๐
บาโงย	๒๙๙	๔,๐๐๐	๓,๙๐๐	๙๕๔.๖๖	๒๔๗
บาลอ	๘๕๗	๗,๗๐๕	๗,๖๓๖	๑,๘๓๒.๖๔	๒๔๐
เกาะรอก	๙๖๑	๒๑,๓๙๔	๑๗,๗๘๐	๔,๒๖๗.๒๐	๒๔๐
รวม	๙,๘๕๙	๑๖,๒๙๗๖	๑๕๐,๑๖๖	๓๖,๙๐๔.๔๖	๒๔๑.๕๐

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร,พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอราษีไศล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน,พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิตยางพารา

เกษตรกรปลูกแทนโดยใช้ยางพันธุ์ดีทั้งหมด พันธุ์ที่นิยมมี พันธุ์ RRIM ๖๐๐ มากที่สุด ส่วนพันธุ์อื่นๆ ปลูกในปริมาณน้อย เช่น พันธุ์ GT๑, PB๕/๕๐, PR ๒๕๕

ระยะปลูก ใช้ระยะ ๓ x ๗ เมตร ๑ ไร่ ปลูกได้ ๗๖ ต้น มีการใช้ปุ๋ย ๒ ระยะ คือ

๑. ยางพาราที่ยังไม่ได้เปิดกรีด การใช้ปุ๋ยจะใช้ปุ๋ยที่ได้รับจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมการตรวจสอบ โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๑ คือ ๑๖ - ๘ - ๑๔

๒. ยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว มีอายุ ๗ ปี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยน้อยจึงจำเป็นต้องส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำยาง โดยใช้สูตร ๑๕ - ๗ - ๑๘

วิธีการปลูก การปลูกยางที่นิยมมี ๓ วิธี

๑. การปลูกยางพาราโดยติดตามในแปลงปลูก
๒. การปลูกโดยใช้ต้นตอที่ติดตามแล้ว
๓. การปลูกด้วยยางชำถุง ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมกันมาก

ระบบกรีดยาง

เกษตรกรนิยมกรีดยางติดต่อกัน ๕ - ๖ วัน/สัปดาห์ นิยมทำยางแผ่นและขายน้ำยางสด เป็นส่วนใหญ่ และทำซึยางมากกว่าทำยางแผ่นและขายน้ำยางสด ใน ๑ ปี จะกรีดยางประมาณ ๑๘๐ วันผลผลิตเฉลี่ย ๒๗๘ กก./ไร่/ปี

๔) ปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา

เกษตรกรในอำเภอรามัน มีการปลูกยางพารา ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนมิถุนายน การเก็บเกี่ยวระหว่าง มกราคม ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน - โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราใน อำเภอรามัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา						△						
	←-----→											

สัญลักษณ์   ←→   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
                          ←-----→   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา อำเภอรามัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

รายการ	บาท
๑. ต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ยังไม่ให้ผลผลิต	
- ค่าพันธุ์ยาง	๗๐๐
- ค่าปุ๋ยบำรุง	๖๓๐
๒. ต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ยังให้ผลผลิต	
- ค่าปุ๋ยบำรุง	๖๓๐
- ค่าสารเคมี	๕๐๐
รวมต้นทุนการผลิตยาง	๒,๔๖๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๒๔๐ ต้น/ไร่
 ราคาปัจจุบันตันละ ๑๖ บาท
 เป็นเงิน ๔,๓๒๐ บาท
 หักต้นทุน ๒,๔๖๐ บาท
 กำไร ๑,๘๖๐ บาท
 (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

จากการที่รัฐบาลได้มี โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรในช่วงราคายางตกต่ำ รายละไม่เกิน ๒๕ ไร่ ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๔-มีนาคม ๒๕๖๕ โดยให้สิทธิเกษตรกรชาวสวนยางที่แจ้งและขึ้นทะเบียนกับ กยท ทุกราย โดยมีเงื่อนไข ราคาประกัน ยางแผ่นดิบคุณภาพดี ราคา กก.ละ ๖๐ บาท น้ำยางสด (DRC ๑๐๐%) ราคา กก.ละ ๕๗ บาท และ ยางก้อนถ้วย (DRC ๕๐%) ราคา กก.ละ ๒๓ บาท กำหนดจ่ายเงินประกัน ๒ เดือน/ครั้ง เข้าบัญชีเกษตรกรชาวสวนยางโดยตรง ผ่าน ธนาคาร ธ.ก.ส. โดยการประกันรายได้เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จ่ายงวดที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ประกันรายได้เดือนธันวาคม ๒๕๖๒-มกราคม ๒๕๖๓ จ่ายงวดที่สอง ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ และ ประกันรายได้เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ๒๕๖๓ จ่ายงวดที่สาม ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่เกษตรกรจะกรีดยางเป็นยางก้อนถ้วยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการขายน้ำยางสดและการทำยางแผ่นสวนน้อยที่เกษตรกรจะผลิตและขาย

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดยางพาราของอำเภอรามัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอรามัน มีจุดรับซื้อ จำนวน ๑ แห่ง โดยตั้งอยู่ตำบลบลาต แห่ง ๑ แห่ง และตำบลกายูบอเกาะ แห่ง ๑ แห่ง โรงงานแปรรูป มี ๑ แห่ง จะกะวีะ ๑ แห่ง ตะโละหะลอล ๓ แห่ง อาซ่อง ๖ แห่ง ท่าธง ๒๐ แห่ง โกตาบารู ๒ แห่ง

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอรามัน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้าน ยางพารา จำนวน .. ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ลดต้นทุนการผลิต

๒. เกษตรผสมผสาน

ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอรามัน

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอัปดุลเลาะ ดีหะมะ	๑	จะกะวีะ	รามัน	๒๕๖๒	ยางพารา
๒	นายตะแซ ลิลี	๑	จะกะวีะ	รามัน	๒๕๖๒	ยางพารา
๓	นายแซ ดูชี	๑	จะกะวีะ	รามัน	๒๕๖๒	ยางพารา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

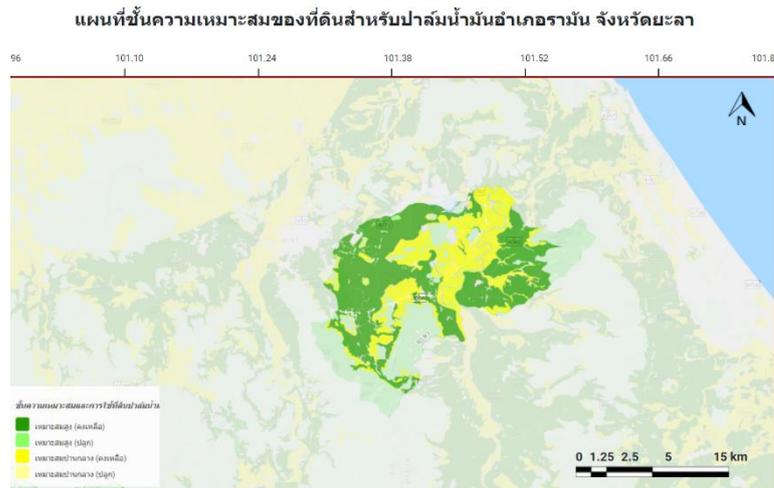
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอรามัน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒๐๖,๑๔๕.๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) (คงเหลือ) จำนวน ๑๒๗,๐๕๓.๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖๓) เหมาะสมมาก (S๑) (ปลูก) จำนวน ๑,๕๐๘.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ) จำนวน ๗๗,๒๘๓.๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๘ และเหมาะสมปานกลาง (S๒) (ปลูก) จำนวน ๓๐๐.๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔

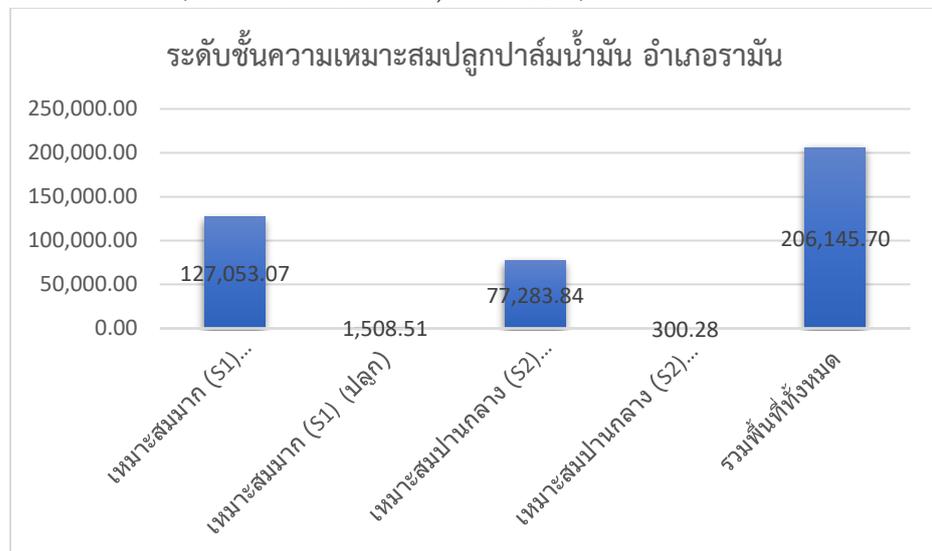
ตารางที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑) (คงเหลือ)	เหมาะสมมาก (S๑) (ปลูก)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (ปลูก)	
รวมอำเภอรามัน	๑๒๗,๐๕๓.๐๗	๑,๕๐๘.๕๑	๗๗,๒๘๓.๘๔	๓๐๐.๒๘	๒๐๖,๑๔๕.๗๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๐)

ภาพที่ ๕๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอธวัชบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๐)

ภาพที่ ๕๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอธวัชบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๐)

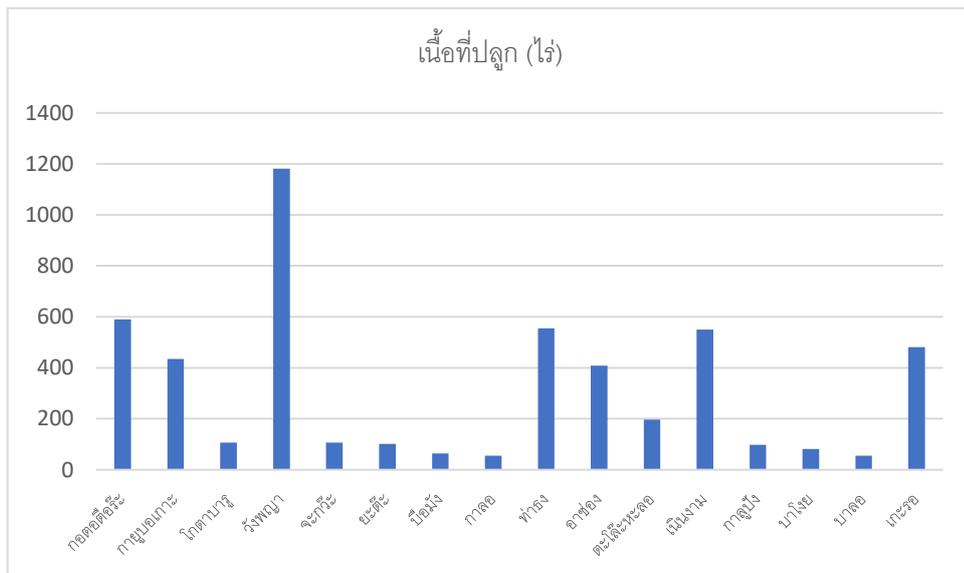
(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอธวัชบุรี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕,๙๐๓ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลวังพญา จำนวน ๑,๘๘๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลท่าธง จำนวน ๗๘๔ ไร่ และตำบล กอต่อต้อระ จำนวน ๕๘๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	กอตตือรี๊ะ	๕๙๐
๒	กายูบอเกาะ	๔๓๕
๓	โกตาบารู	๑๐๖
๔	วังพญา	๑๑๘๑
๕	จะเก๊ะ	๑๐๖
๖	ยะต๊ะ	๑๐๒
๗	ป้อมัง	๖๔
๘	กาลอ	๕๕
๙	ท่าธง	๕๕๕
๑๐	อาซ่อง	๔๐๘
๑๑	ตะโล๊ะหะลอ	๑๙๗
๑๒	เนินงาม	๕๕๐
๑๓	กาลูปัง	๙๘
๑๔	บาโงย	๘๑.
๑๕	บาลอ	๕๕
๑๖	เกาะรอ	๔๘๑
รวม		๕,๐๖๔

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอรามัน (ที่มา :ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๘๒๓.๗๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๕๐๘.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๗๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๐๐.๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๕.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน -ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

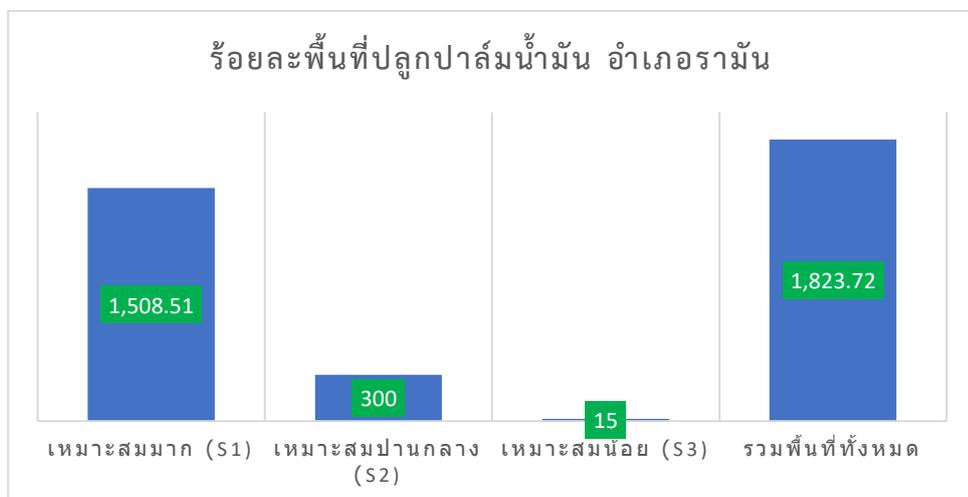
ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอราษีไศล	๑,๕๐๘.๕๑	๓๐๐.๒๘	๑๕.๙๓	-	๑,๘๒๓.๗๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๐)

ภาพที่ ๔๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอราษีไศล (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๐))

ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอราษีไศล

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการเกษตร (๒๕๖๐))

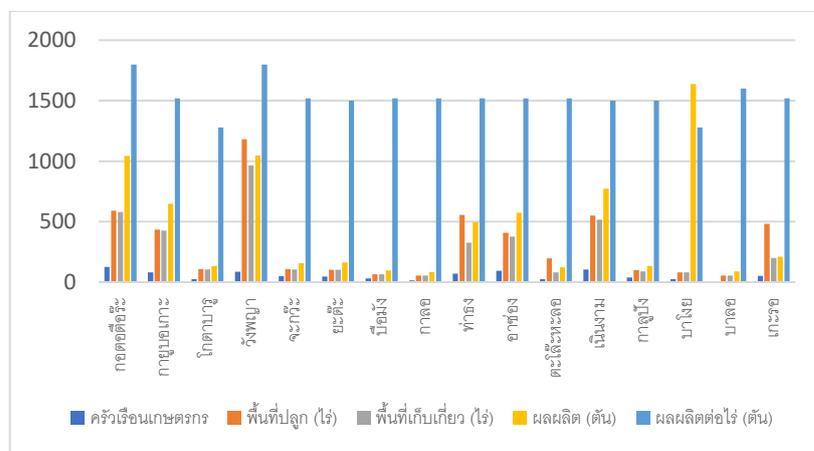
๒) ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมัน

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕,๐๖๔ ไร่ ๘๒๙ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ ตำบลวังพญาจำนวน ๑๑๘๑ ไร่ ๘๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลกอตตือร๊ะ จำนวน ๕๙๐ ไร่ ๑๒๕ ครัวเรือน และ ตำบลท่าธง จำนวน ๕๕๕ ไร่ ๖๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กอตตือร๊ะ	๑๒๕	๕๙๐	๕๘๐	๑,๐๔๔.๐๐	๑,๘๐๐.๐๐
กายูบอเกาะ	๘๐	๔๓๕	๔๒๗	๖๔๙.๐๔	๑,๕๒๐.๐๐
โกตาบารู	๒๖	๑๐๖	๑๐๕	๑๓๔.๔๐	๑,๒๘๐.๐๐
วังพญา	๘๗	๑๑๘๑	๙๖๔	๑,๐๔๗.๑๖	๑,๘๐๐.๐๐
จะก๊ะ	๕๐	๑๐๖	๑๐๔	๑๕๘.๐๘	๑,๕๒๐.๐๐
ยะต๊ะ	๔๗	๑๐๒	๑๐๒	๑๖๓.๕๐	๑,๕๐๐.๐๐
ป้อมัง	๓๑	๖๔	๖๔	๙๗.๒๘	๑,๕๒๐.๐๐
กาลอ	๑๕	๕๕	๕๕	๘๓.๖๐	๑,๕๒๐.๐๐
ท่าธง	๖๙	๕๕๕	๓๒๕	๔๙๔.๐๐	๑,๕๒๐.๐๐
อาซ่อง	๙๓	๔๐๘	๓๗๗	๕๗๓.๐๔	๑,๕๒๐.๐๐
ตะโละทะเล	๒๕	๑๙๗	๘๒	๑๒๑.๖๐	๑,๕๒๐.๐๐
เนิงงาม	๑๐๕	๕๕๐	๕๑๕	๗๗๒.๕๐	๑,๕๐๐.๐๐
กาลูปัง	๓๙	๙๘	๘๙	๑๓๓.๕๐	๑,๕๐๐.๐๐
บาโงย	๒๖	๘๑	๘๑	๑,๖๓๘.๔๐	๑,๒๘๐.๐๐
บาลอ	๖	๕๕	๕๕	๘๘.๐๐	๑,๖๐๐.๐๐
กะรือ	๕๑	๔๘๑	๒๐๐	๒๑๑.๒๘	๑,๕๒๐.๐๐
รวม	๘๗๕	๕,๐๖๔	๔,๑๒๕	๗,๔๐๙.๓๘	๑,๕๒๖.๒๕

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันแบ่งได้เป็น ๓ ชนิด ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างของพันธุ์เหล่านี้ โดยพิจารณาความหนาของผลปาล์มเป็นสำคัญ

๑. พันธุ์ดูรา (Dura) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนาประมาณ ๒ ถึง ๘ มิลลิเมตร มีชั้นเปลือกนอกที่ให้น้ำมัน (Mesocarp) ประมาณ ๓๕ ถึง ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลปาล์ม พันธุ์ดูราเป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนา มาก ๆ เรียกว่ามาโครคายา (Macrocarya) คือมีกะลาหนาประมาณ ๖ ถึง ๘ มิลลิเมตร และมักจะพบมากในแถบตะวันออกไกล เช่น พันธุ์เดลีดูรา (Deli Dura) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ปัจจุบันพันธุ์ดูรามักใช้เป็นตัวแม่สำหรับปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตลูกผสมเป็นการค้า

๒. พันธุ์พิซิเฟอรา (Pisifera) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบางมาก หรือบางครั้งไม่มีกะลา เมล็ดในและผลมีขนาดเล็ก ช่อดอกตัวเมียมักเป็นหมัน ผลผลิตแต่ละทะลายต่อต้นมีปริมาณต่ำ จึงไม่เหมาะที่จะปลูกเพื่อเป็นการค้าและนิยมใช้พันธุ์พิซิเฟอราเป็นต้นพ่อสำหรับผลิตพันธุ์ลูกผสม

๓. พันธุ์เทนเนอรา (Tenera) เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ดูราและพันธุ์พ่อพิซิเฟอรา เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบาง ประมาณ ๐.๕ ถึง ๔ มิลลิเมตร มีปริมาณของ Mesocarp ๖๐ ถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลผลิตต่อทะลายสูง ในปัจจุบันจึงนิยมปลูกเป็นการค้า

๒. การเตรียมดิน

๑. การบุกเบิกพื้นที่และการปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มต้นจากการโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่ และเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน จากนั้นปล่อยให้แห้ง ระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา และไถพื้นที่ และปรับสภาพพื้นที่

๒. การทำถนนและทางระบายน้ำ และการสร้างถนนในสวนปาล์มน้ำ นับว่ามีความจำเป็นมากในการปลูกและการขนส่งหลังจากทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ลักษณะถนน มี ๒ แบบ คือ ถนนใหญ่ ถือเป็นเส้นทางการขนส่งผลผลิต มีความกว้างของถนน ประมาณ ๖ เมตร จะมีจำนวนที่สายก็ขึ้นอยู่กับขนาดของแปลง ลักษณะภูมิประเทศ และเงินทุน ส่วนอีกแบบหนึ่ง เรียกว่าถนนย่อยหรือถนนเข้าแปลง เป็นถนนที่เชื่อมกับถนนใหญ่ ควรมีขนาดความกว้าง ประมาณ ๔ เมตร ระยะห่างของถนนย่อยควรห่างกัน ประมาณ ๕๐๐ เมตร ในขณะที่ถนนใหญ่แต่ละเส้นควรอยู่ห่างกัน ประมาณ ๑ กิโลเมตร หากพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่มการทำร่องระบายน้ำก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

๓. การวางแผนในการปลูกปาล์มน้ำมัน หลังการเตรียมพื้นที่เสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องทำการวางสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งปกติการปลูกปาล์มน้ำมันนิยมปลูกเป็นลักษณะของสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะเวลาในการปลูก ตั้งแต่ ๘ x ๘ เมตร ถึง ๑๐ x ๑๐ เมตร

๔. การปลูกพืชคลุมดิน ในขณะที่ต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดเล็ก ระยะห่างระหว่างต้นขนาดพื้นที่เหลือมาก จึงมีปัญหาที่ตามมาคือการแก่งแย่งของวัชพืช การปลูกพืชคลุมดินจึงนับว่ามีความจำเป็นเพราะนอกจากจะเป็นการป้องกันการขึ้นงอกของวัชพืชแล้วยังสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินให้คงอยู่ได้ระยะเวลานาน และเป็นป้องกันการพังทลายของหน้าดินในกรณีที่เป็นที่ลาดชัน รวมไปถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ การปลูกพืชคลุมดิน ควรมีระยะห่างจากแถวปาล์มอย่างน้อย ๑.๕ เมตร และชนิดของพืชคลุมที่ใช้ เช่น Calogoponium Mucunoides, Pueraria Phaseoloides, Centrocema Pubescens โดยแนะนำให้ปลูกร่วมกันทั้ง ๓ ชนิด คือ การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม และเริ่มต้นการปลูกปาล์มน้ำมันตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม เพื่อที่จะให้เสร็จเรียบร้อยก่อนฤดูฝนในแต่ละปี (ภาควิชาพืชไร่ ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; กรมวิชาการเกษตร)

๔. การให้น้ำ

ในสภาพของพื้นที่ที่อยู่ในช่วงฤดูแล้งที่ยาวนาน หรือสภาพพื้นที่ที่มีการขาดน้ำมากกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตรต่อปี หากมีแหล่งน้ำเพียงพอก็ควรจะให้มีการให้น้ำเสริมในช่วงฤดูแล้ง ในปริมาณ ๑๕๐ ถึง ๒๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน

๕. การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน จะเป็นการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มน้ำมันที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระยะเวลาและการแบ่งใส่

ควรจะใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อมีสภาพอากาศแห้งแล้งจัดหรือมีฝนตกหนัก และในระยะปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๔ ถึง ๕ ครั้ง และตั้งแต่ปีที่ ๒ เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๓ ครั้งต่อปี ส่วนช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน ตั้งแต่ปีที่ ๕ ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ ๒ ครั้ง หากสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับการใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) ก็ควรจะแบ่งใส่ จำนวน ๓ ครั้งต่อปี และแนะนำให้ใช้สัดส่วน ๕๐ ต่อ ๒๕ ต่อ ๒๕ เปอร์เซนต์ สำหรับการใส่ปุ๋ย ในช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน และเมื่อแบ่งใส่ จำนวน ๒ ครั้งต่อปี ให้ใช้สัดส่วน ๖๐ ต่อ ๔๐ เปอร์เซนต์ ในช่วงระยะต้นฤดูฝนและก่อนปลายฤดูฝนตามลำดับช่วงต้นฤดูฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายนช่วงกลางฤดูฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนช่วงปลายฤดูฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

๒. วิธีการใส่ปุ๋ย

ปีที่ ๑ ใส่ปุ๋ยเมื่อมีการย้ายกล้าปลูก (กล้าปาล์มมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๒ เดือน) ให้ใส่ร็อกฟอสเฟตเพื่อรองกันหลุม ประมาณ ๒๕๐ กรัมต่อหลุม เนื่องจากปุ๋ยนี้จะตกค้างเป็นประโยชน์ได้ระยะเวลา ๒ ถึง ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยทุกปี และหลังจากปลูกแล้วทุก ๓ เดือน ก็ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO ต้นละ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ กรัม และใส่อีกครั้งเมื่อปลูกและมีอายุได้ ๖ เดือนในอัตราเดิม และใส่อีกครั้งเมื่ออายุ ๙ เดือนในอัตราเดิม

ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุได้ ๑๘ เดือนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ กรัม เมื่ออายุได้ ๒๔ เดือนเต็ม ใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือ ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๓ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๓๐ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๘๐๐ กรัม และเมื่อปาล์มอายุได้ ๓๖ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม

ปีที่ ๔ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๔๒ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอีกในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม (สูตร ๐-๓-๐) และปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) อัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๕ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๖ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๗ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม และครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๘ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมและปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๙ การใส่ปุ๋ยตั้งแต่ปีที่ ๙ เป็นต้นไป ต้องใช้ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต เพราะปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ ๓ ปี ต่อครั้ง ไม่ต้องใส่ทุกปี ส่วนปุ๋ยสูตรอื่นๆ ยังคงใส่เหมือนเดิมทุกปี ดังนี้

ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๑๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวทำยอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปีๆ ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒) ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ผสมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) หรือบางปีอาจจะใส่ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตด้วยเมื่อมีความจำเป็นเมื่อผสมปุ๋ยทั้ง ๓ สูตรนี้เข้าด้วยกันแล้ว จะต้องรีบใส่ให้ต้นปาล์มน้ำมันทันที ในสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ ค่าใช้จ่ายเป็นค่าซื้อปุ๋ยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุด และในบางครั้งก็อาจจะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า หรือเกิดการสูญเสียเปล่า ดังนั้นในสวนปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่ จึงควรตระหนักเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน อัตราปุ๋ยและชนิดปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อจะลดการสูญเสีย เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ในการใส่ปุ๋ยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามความผิดพลาดต่างๆ ที่มักพบโดยทั่วไป คือ ใส่ปุ๋ยผิดวิธี การใส่ปุ๋ยในลักษณะเป็นบริเวณแคบๆ หรือกองไว้เป็นจุดๆ แทนที่จะหว่านให้ทั่วบริเวณนั้น อาจจะเป็นอันตรายกับรากและทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการชะล้างและไหลบ่าได้เวลาในการใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความแห้งหรือเปียกเกินไป จะส่งผลต่อการสูญเสียไนโตรเจนมากที่สุดปริมาณใส่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในปาล์มเล็กควมไม่สมดุลระหว่างธาตุอาหารที่ใส่ไม่ถูกต้อง (ใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือไม่เหมาะสม)

โรคที่สำคัญ ได้แก่

๑. โรคใบไหม้ พบมากในระยะต้นกล้า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัดโดยให้เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค

๒. โรคก้านทางใบบิด พบในต้นปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปีหลังจากนำลงปลูกในแปลงแล้ว ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม การป้องกันทำได้โดยการกำจัดตัดทางใบที่เป็นโรคออกให้ต่ำกว่าเนื้อเยื่อส่วนที่เนา และเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรค

๓. โรคยอดเน่า พบในปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี และจะระบาดมากในฤดูฝน ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมและเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก แล้วราดสารเคมีในบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรค

๔. โรคทะลายเน่า โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มน้ำมันในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะสุก ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันมีอายุระหว่าง ๓ ถึง ๙ ปี และจะมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งทางใบ กำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น ส่วนดอกที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ควรจะเผาทำลายนอกแปลงที่ปลูก

๕. โรคลำต้นเน่า พบมีการระบาดในปาล์มอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๕ ปี สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เคยปลูกมะพร้าวหรือปาล์มน้ำมันมาก่อน และต้องมีการกำจัดต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงด้วยแมลงที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ตัวงูหาลาบ และด้วงแรด

การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักด้ และตัวเต็มวัย

ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์มน้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

๒. ระยะปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตจนหมดอายุการให้ผลผลิต (อายุ ๔ ถึง ๕ ปี) ศัตรูที่สำคัญคือ สัตว์ประเภท หนู ได้แก่ หนูนานาใหญ่ หนูท้องขาว (หนูป่ามาเลย์ และหนูบ้านมาเลย์) หนูฟูก หนูฟันขาวใหญ่ หนูท้องขาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังพบ เม่น กระแต หมูป่า และอีเห็น การป้องกันทำได้โดยการกำจัด การล้อมรั้วรอบโคนต้นปาล์มที่มีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี การถางหญ้ารอบโคนต้นปาล์ม และการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจำพวก งู พังพอน เหยี่ยว นกเค้าแมว และนก แสก เป็นต้น (กลุ่มสื่อส่งเสริมการเกษตร ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร)

การเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันสตรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน มีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

๑. ลำดับแรกจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลงให้เรียบร้อยและมีความสะดวกกับการ ลำเลียง และตรวจสอบทะเลลายปาล์มที่ตัดแล้วให้เรียบร้อยเพื่อรอรวบรวมต่อไป

๒. คัดเลือกทะเลลายปาล์มน้ำมันสุกโดยยึดมาตรฐานจากการสังเกตสีของผลปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและ จำนวนผลที่สูงจะร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐ ถึง ๑๒ ผล ผลดังกล่าวให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่สามารถใช้ได้

๓. หากปรากฏว่าทะเลลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะ จะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดชะงั่วทะเลลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะเลลายกัน เสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะเลลายปาล์มก็จะหลุดออกคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

๔. ให้ตัดแต่งชะงั่วทะเลลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็สามารถบรรจุปาล์มลงในถังต้นลูกปาล์มได้สะดวก

๕. รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะเลลายย่อยและลูกร่วงนำมารวมไว้เป็นกองในพื้นที่ว่างบริเวณโคนต้น และเก็บผล ปาล์มที่ร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่งเตรียมไว้ ในกรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจเก็บยาก

๖. สำหรับทางใบปาล์มที่กองไว้หลังจากตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือวางปิดกั้นทางระบายน้ำเพราะอาจจะ ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทางระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

๗. รวบรวมผลปาล์มน้ำมันทั้งทะเลลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองที่เป็นกองย่อย เช่น ในการ กระบะบรรทุกที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต๋น

๘. การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม เจ้าของสวนปาล์มน้ำมันจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยก ให้เข้าคู่กัน ๒ คน โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ตัดหรือแทงผลปาล์มและอีกคนหนึ่งก็เก็บรวบรวมผลปาล์ม

๙. การเก็บรวบรวมผลปาล์ม การเก็บพยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทเป็นกองย่อย ๆ เมื่อผลปาล์มชอกซำมี บาดแผล จะทำให้ปริมาณของกรดไขมันอิสระจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การส่งปาล์มออกจากสวนปาล์มเองก็ควรมีการ ตรวจสอบโดยการลงทะเบียนผลปาล์ม และการบรรทุกควรจะมีตาข่ายคลุมเพื่อไม่ให้ผลปาล์มร่วงระหว่างทางขณะ ขนส่ง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน

เกษตรกรในอำเภอรามัน มีการปลูกปาล์ม ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือน - การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน - โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ใน อำเภอรามัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน						△	←→					
	←-----→											

สัญลักษณ์   ←→   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
                          ←-----→   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอรามัน
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน,พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอรามันมีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๓,๐๐๐บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๕๑ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ อำเภอรามัน

รายการ	บาท
ค่าพันธุ์	๘๐๐
ค่าปุ๋ย	๑,๑๐๐
ค่ายาและสารเคมี	๕๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ยกทรง	๕๐๐
รวม	๓,๒๐๐

ผลผลิตเฉลี่ย   ๒,๔๐๐ กก./ไร่
 ราคาผลผลิต กก.ละ   ๕   บาท
 เป็นเงิน   ๑๒,๐๐๐ บาท
 หักต้นทุน   ๓,๐๐๐ บาท
 กำไร   ๘,๘๐๐ บาท/ไร่

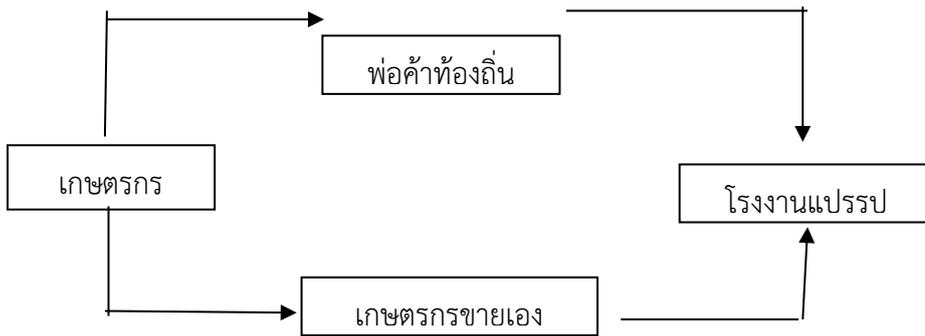
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ความต้องการใช้จากการประมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลก พบว่ามีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๖.๑๗ ต่อปี มีความหมายว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๔๘ มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม จำนวน ๓๒.๔๘ ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๔๓.๘๘ ล้านตัน โดยในปี ๒๕๕๒ ถึง ๒๕๕๓ ประเทศอินเดียมีความต้องการ จำนวน ๖.๔๔ ล้านตัน (๑๔.๖๔ เปอร์เซนต์) ประเทศจีน จำนวน ๖.๐๓ ล้านตัน (๑๓.๗๑ เปอร์เซนต์) ประเทศ

อินโดนีเซีย จำนวน ๕.๐๑ ล้านตัน (๑๑.๓๙ เพอร์เซ็นต์) ประเทศในสหภาพยุโรป จำนวน ๔.๖๖ ล้านตัน (๑๐.๖๐ เพอร์เซ็นต์) ส่วนสต็อกน้ำมันปาล์มจะเพิ่มขึ้นในอัตรา ๔.๘๘ ต่อปี คือในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๔๘ มีสต็อกน้ำมันปาล์มคงเหลือ จำนวน ๓.๕๙ ล้านตัน เพิ่มเป็นจำนวน ๔.๖๑ ล้านตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึง ๒๕๕๓ ประเทศมาเลเซีย มีสต็อกน้ำมันปาล์ม จำนวน ๑.๓๖ ล้านตัน (๒๙.๕๐ เพอร์เซ็นต์) และรองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย มีจำนวน ๐.๙๓ ล้านตัน (๒๐.๑๗ เพอร์เซ็นต์) (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา)

(๑) วิธีการตลาดเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่จะขายผลผลิตในรูปแบบสดไปยังพ่อค้าในท้องถิ่น (ลานปาล์ม) เพื่อส่งต่อโรงงานแปรรูป และมีเกษตรกรบางส่วนที่ขายเอง ก่อนจะส่งไปยังผู้ประกอบการโรงงานผลิตน้ำมันปาล์ม ซึ่งอยู่จังหวัดข้างเคียง เนื่องจากจังหวัดยะลา ไม่มีโรงงานแปรรูปปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๔๗ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมันของ อำเภอรามัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอรามัน มีจุดรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๗ แห่ง โดยตั้งอยู่ใน ตำบลวังพญา ๓ แห่ง ตำบลกาญจนาภิเษก ๑ แห่ง อาซ่อง ๑ แห่ง กอดตืออริยะ ๒ แห่ง และท่าธง ๑ แห่ง

(๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอรามัน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ที่กษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑) ลดต้นทุน

๒) การเพิ่มผลผลิต

ตารางที่ ๕๒ แสดงเกษตรกร ต้นแบบ/ปาล์มน้ำมัน อำเภอรามัน

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายมุฮัมหมัด ยูโซ๊ะ	๖	อาซ่อง	รามัน	๒๕๖๐	ต้นแบบปาล์ม
๒	นายดอเลาะ พุโท	๑	วังพญา	รามัน	๒๕๖๐	ต้นแบบปาล์ม
๓	นายอาหามะ ดาหามิ	๒	วังพญา	รามัน	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๔	นายนพพล กือซา	๕	วังพญา	รามัน	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๕	นายอับลูเลาะ บอรอดียา	๒	วังพญา	รามัน	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๔ ชนิดสินค้า ไม้ผล(ทุเรียน)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

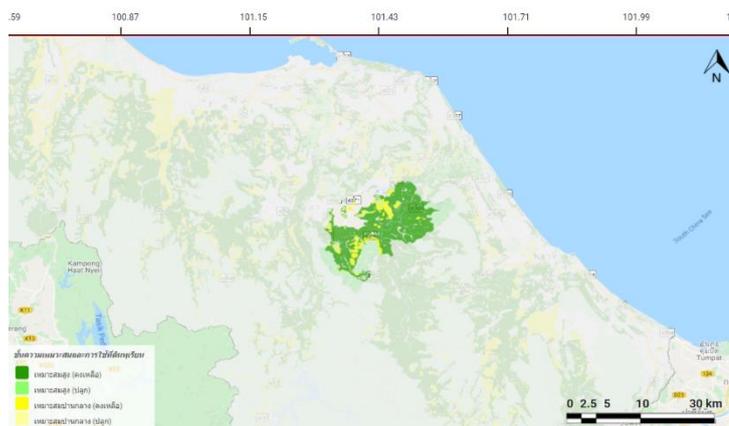
อำเภอรามัน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียนทั้งหมด จำนวน ๑๘๑,๘๙๗.๙๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) (คงเหลือ) จำนวน ๑๕๔,๙๔๙.๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๘ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) (ปลูก) จำนวน ๑๕.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ) จำนวน ๒๖,๙๓๒.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - คิดเป็นร้อยละ -

ตารางที่ ๕๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (ทุเรียน) อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล (ทุเรียน) (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)(คงเหลือ)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (ปลูก)	เหมาะสมปานกลาง (S๒) (คงเหลือ)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอรามัน	๑๕๔,๙๔๙.๘๔	๑๕.๒๕	๒๖,๙๓๒.๘๒	-	๑๘๑,๘๙๗.๙๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑

แผนที่ชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับทุเรียนอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ภาพที่ ๔๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

(๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่ปลูกทุเรียนจำนวน ๓,๓๗๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลป้อมมัง จำนวน ๑,๑๑๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลกาลอ จำนวน ๔๓๒ ไร่ และตำบลกะรอ จำนวน ๔๐๐ ไร่ ตามลำดับ

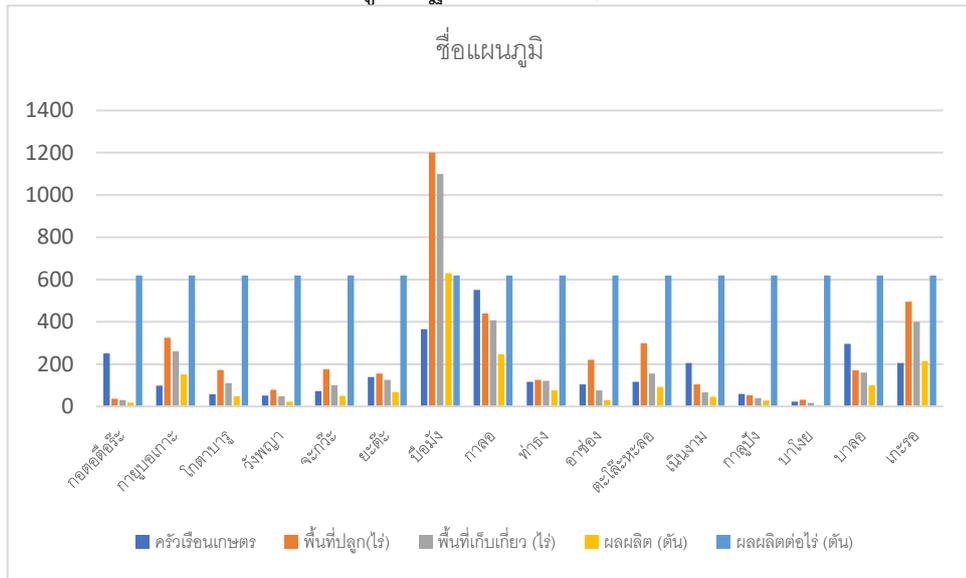
๓) ปริมาณการผลิต

อำเภอราษีไศล มีพื้นที่การปลูกทุเรียนจำนวน ๓,๓๗๑ ไร่ ๒,๓๕๙ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลป้อมมัง จำนวน ๑,๑๑๐ ไร่ จำนวน ๔๘๘ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลกาลอ จำนวน ๔๓๒ ไร่ ๒๑๙ ครัวเรือน และตำบลกะรอ จำนวน ๔๐๐ ไร่ ๒๐๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๔ แสดงปริมาณการผลิตทุเรียน อำเภอราษีไศล จ.ยะลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตร	พื้นที่ปลูก(ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
กอตตืออริ้	๒๕๑.๐๐	๓๖.๐๐	๓๐.๐๐	๑๘.๖๐	๖๒๐.๐๐
กายูบอเกาะ	๙๘.๐๐	๓๒๕	๒๖๒	๑๕๑.๒๘	๖๒๐.๐๐
โกตาบารู	๕๘.๐๐	๑๗๒	๑๑๐	๔๘.๓๖	๖๒๐.๐๐
วังพญา	๕๑.๐๐	๗๘	๔๙	๒๒.๙๔	๖๒๐.๐๐
จะก๊ะ	๗๓.๐๐	๑๗๕	๑๐๐	๕๐.๒๒	๖๒๐.๐๐
ยะต๊ะ	๑๓๙.๖๗	๑๕๕	๑๒๖	๖๘.๒๐	๖๒๐.๐๐
ป้อมมัง	๓๖๖.๐๐	๑๒๐๐	๑๑๐๐	๖๓๐.๕๔	๖๒๐.๐๐
กาลอ	๕๕๑.๐๐	๔๔๐	๔๐๘	๒๔๖.๑๔	๖๒๐.๐๐
ท่าธง	๑๑๖.๐๐	๑๒๖.๐๐	๑๒๑.๐๐	๗๕.๐๒	๖๒๐.๐๐
ฮาซ่อง	๑๐๔.๐๐	๒๒๐	๗๖	๓๑.๐๐	๖๒๐.๐๐
ตะล๊ะทะล่อ	๑๑๖.๐๐	๒๙๙	๑๕๕	๙๒.๓๘	๖๒๐.๐๐
เนินงาม	๒๐๕.๐๐	๑๐๔	๖๗	๔๕.๒๖	๖๒๐.๐๐
กาลูปัง	๕๙.๒๔	๕๓	๓๙	๒๖.๖๖	๖๒๐.๐๐
บาโจย	๒๒.๐๐	๓๒	๑๖	๔.๓๔	๖๒๐.๐๐
บาลอ	๒๙๖.๐๐	๑๗๑	๑๖๐	๙๙.๘๒	๖๒๐.๐๐
กะรอ	๒๐๕.๐๐	๔๙๕	๔๐๐	๒๑๕.๑๔	๖๒๐.๐๐
รวม	๒,๗๑๐.๙๑	๔,๐๘๑.๐๐	๓,๒๑๙.๐๐	๑,๘๒๕.๙๐	๖๒๐.๐๐

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

พันธุ์ส่งเสริมที่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอรามันนิยมปลูกได้แก่

๑. พันธุ์ชะนี

ลักษณะเด่น เนื้อละเอียดเหนียว สีสวย มีสีเหลืองเข้ม การสุกของเนื้อในผลเดียวกันสม่ำเสมอ ทนทานต่อโรครากเน่าโคนเน่าพอสมควร

ลักษณะด้อย ออกดอกติดผลไม่ดี มักพบอาการแค้น เต่าเผา ไล่ชิม งามแล้วเนื้อแฉะ กลิ่นฉุน คุณภาพเนื้อ ไม่เหมาะสำหรับแปรรูป

๒. พันธุ์หมอนทอง

ลักษณะเด่น เนื้อหนา เมล็ดลีบ กลิ่นไม่แรง ติดผลดี ผลสุกเก็บได้นานกว่าพันธุ์อื่น (เมื่อสุกงามเนื้อไม่แฉะ) ไม่ค่อยพบอาการแค้น เต่าเผาหรือไล่ชิม คุณภาพเนื้อเหมาะสำหรับการแปรรูป ในรูปแบบของการแช่แข็ง กวน และทอดกรอบ

ลักษณะด้อย ไม่ทนทานต่อโรครากเน่า โคนเน่า เนื้อหยาบ สีเนื้อเหลืองอ่อน (ไม่เข้ม) มักพบการสุกไม่สม่ำเสมอ อาจสุกทั้งผล สุกบางพู หรือสุกบางส่วนในพูเดียวกัน

๓. พันธุ์ก้านยาว

ลักษณะเด่น เนื้อละเอียดเหนียว สีเนื้อสม่ำเสมอ เมื่อสุกงามแล้วเนื้อไม่แฉะ ติดผลดี พบอาการแค้นเล็กน้อย ติดผลง่าย ผลมีขนาดปานกลางถึงใหญ่

ลักษณะด้อย เปลือกหนา เนื้อไม่ค่อยหนา เมล็ดมีขนาดใหญ่และมีจำนวนมากเป็นไล่ชิมง่าย มีอาการเต่าเผาปานกลาง ไม่ทนทานต่อโรครากเน่าโคนเน่า ถ้าหากมีจำนวนผลมากคุณภาพผลจะไม่ดีและจะทำให้กิ่งแห้งตายในภายหลัง อายุการให้ผลหลังปลูกช้า ผลสุกเก็บได้นาน ก้นผลจะแตกง่าย

๔. พันธุ์พื้นเมือง เป็นพันธุ์ดั้งเดิมที่นิยมปลูกมานานแล้ว ซึ่งมีความโดดเด่นทั้ง ด้านโรคและแมลง รสชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่อยู่ตามแหล่งพื้นที่ต่างๆที่มีความแตกต่างไม่เหมือนกัน

(๒) การเตรียมดิน

ต้องปรับพื้นที่ก่อนที่จะกำหนดฝังปลูกและติดตั้งระบบน้ำ โดยปรับพื้นที่ให้ราบไม่ให้มีแอ่งที่น้ำท่วมขังได้ และถ้าเป็นไปได้ควรปรับเป็นเนินลูกฟูกเพื่อปลูกทุเรียนบนสันเนิน ระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวด้านละ ๙ เมตร ปลูกได้ไร่ละ ๒๐ ต้น หรือ ๘ ถึง ๑๐ X ๘ ถึง ๑๐ เมตร ปลูกทุเรียนได้ประมาณ ๑๖ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่ และการทำสวนขนาดใหญ่ ควรขยายระยะระหว่างแถวให้กว้างขึ้นเพื่อสะดวกต่อการนำเครื่องจักรกลต่างๆ ไปทำงานในระหว่างแถว นอกจากนี้ในการวางแผนกำหนดแถวปลูก จะต้องคำนึงถึงแนวปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ หรืออาจกำหนดในแนวตั้งฉากกับถนน หรือกำหนดแถวปลูกไปในแนวทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก และถ้ามีการจัดวางระบบน้ำจะต้องพิจารณาแนวทางการจัดวางท่อในสวนด้วย จากนั้นจึงปักไม้ตามระยะที่กำหนดเพื่อขุดหลุมปลูกต่อไป

(๓) การปลูก

การปลูกทุเรียนสามารถทำได้ทั้งการขุดหลุมปลูก ซึ่งเหมาะกับพื้นที่ที่ค่อนข้างแล้งและยังไม่มี การวางระบบน้ำไว้ก่อนปลูก ซึ่งวิธีนี้ดินในหลุมจะช่วยเก็บความชื้นได้ดีขึ้น แต่หากมีฝนตกชุก มีน้ำขังจะทำให้รากเน่าและต้นทุเรียนตายได้ง่าย ส่วนการปลูกโดยไม่ต้องขุดหลุม (ปลูกแบบนั่งแท่นหรือยกโคก) เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุก วิธีนี้ทำให้มีการระบายน้ำดี น้ำไม่ขังบริเวณโคนต้น แต่ต้องวางระบบน้ำให้ดีกว่าก่อนปลูก ซึ่งต้นทุเรียนจะเจริญเติบโตเร็วกว่าการขุดหลุม ทั้งนี้จุดเน้นที่สำคัญ คือ ควรใช้ต้นกล้าที่มีขนาดเล็ก มีระบบรากดี ไม่ชงดอ แต่หากจะปลูกด้วยต้นกล้าขนาดใหญ่ควรตัดแต่งรากที่ชงดอทั้งที่ก้นถุงและด้านข้าง รวมทั้งควรมีการพรางแสงให้กับต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่ด้วยตาข่ายพรางแสงหรือ (ทาง) ใบมะพร้าว หรือปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น กล้าย เป็นต้น

(๔) ระบบการให้น้ำ

เกษตรกรสวนใหญ่ในอำเภอรามันจะมีระบบน้ำในแปลงแบบติดตั้งสปริงเกอร์และบางส่วนใช้แบบรดน้ำแบบดั้งเดิมคือการใช้สายยางรด เกษตรกรจะมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อการเจริญเติบโตที่ดีและต่อเนื่อง การตัดแต่งกิ่ง

เริ่มตัดแต่งกิ่งหลังจากปลูกแล้วประมาณ ๑ ถึง ๑.๕ ปี เพื่อให้ต้นทุเรียนมีโครงสร้างและทรงพุ่มที่ดี และการตัดแต่งกิ่งจะต้องเว้นลำต้นเดี่ยว และเว้นกิ่งประธานกิ่งแรกสูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร และไว้กิ่งให้เรียงเป็นระเบียบ เหมาะแก่การไว้ผลและไม่บดบังแสงแดดซึ่งกันและกัน และจะต้องควบคุมความสูงของลำต้นไว้ที่ประมาณ ๗ เมตร การใส่ปุ๋ย

ในปีแรกหลังปลูก ควรใส่ปุ๋ยและทำโคน จำนวน ๔ ครั้ง (การทำโคน หมายถึง การกำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่ม ถากดินรอบนอกทรงพุ่มมาพูนกลบใต้ทรงพุ่มในลักษณะลาดเอียงจากต้นพันธุ์ออกไปโดยรอบ และหลีกเลี่ยงการถากดินบริเวณโคนต้นเพราะระบบรากทุเรียนที่อยู่ค่อนข้างตื้นใกล้ผิวดินจะได้รับอันตราย และชะงักการเจริญเติบโต หรือทำให้โรครากเน่าโคนเน่าเข้าทำลายได้ง่ายขึ้น) โดยควรใส่ปุ๋ยและทำโคนครั้งที่ ๑ หลังจากปลูกแล้วประมาณ ๑ เดือน หลังจากนั้นทำต่อเนื่องกันจนถึงสิ้นปี และควรใส่ปุ๋ยและทำโคนเดือนเว้นเดือน โดยในแต่ละครั้งควรใส่ปุ๋ยในปริมาณ ดังนี้ ครั้งที่ ๑ ถึง ๓ ใส่ปุ๋ยคอก จำนวน ๕ กิโลกรัมต่อต้น ครั้งที่ ๔ ใส่ปุ๋ยคอก ๕ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ กรัมต่อต้น

ปีต่อไป (ระยะที่ต้นทุเรียนยังไม่ให้ผลผลิต) ควรใส่ปุ๋ยและทำโคนอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ในช่วงต้นฤดูฝนและหลังฤดูฝน โดยควรใส่ปุ๋ยในปริมาณ ดังนี้

ปุ๋ยคอก อัตราเป็นบุงก์ที่ต่อต้นต่อปี เท่ากับ ๒ เท่าของขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม (เมตร) แบ่งใส่ ๒ ครั้งต่อปี ยกตัวอย่าง เช่น ต้นทุเรียนมีเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม ๓ เมตร ควรใส่ปุ๋ยคอกปีละ ๖ บุงก์ หรือ ๑๓.๕ กิโลกรัม แบ่งใส่ ๒ ครั้ง (๒.๒๕ กิโลกรัม = ๑ บุงก์)

ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นต่อปี เท่ากับขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม (เมตร) แบ่งใส่ ๒ ถึง ๔ ครั้งต่อปี ยกตัวอย่าง เช่น ต้นทุเรียนมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ทรงพุ่ม ๓ เมตร ควรใส่ปุ๋ยเคมีปีละ

๓ กิโลกรัม แบ่งใส่ ๒ ถึง ๔ ครั้งต่อปี

(๕) ศัตรูที่สำคัญของทุเรียน

ในระยะต้นเล็กซึ่งมีการเจริญเติบโตทางกิ่งก้านสาขา ได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า โรคราใบติด โรคราสีชมพู เพลี้ยไก่แจ้ และปัญหาสำคัญ คือ วัชพืช ควรใช้หลายๆ วิธีประกอบกัน ทั้งการใช้แรงงานถอน ถาก ตัดด้วยเครื่องมือหรือใช้สารเคมี โดยต้องระมัดระวังอย่าให้ระบบรากกระทบกระเทือนและระวังไม่ให้ละอองสารเคมีกำจัดวัชพืชสัมผัสกับต้นทุเรียน (กรมวิชาการเกษตร)

๑. โรครากเชื้อราไฟทอปธอรา

๑.๑ โรครากเน่าเน่าใบ ให้พ่นสารเมตาแลกซิล หรืออีพอกซ์ทอลูมินัม หรือกรดฟอสฟอรัส ให้ทั่วทั้งภายในและนอกทรงพุ่ม

๑.๒ โรครากเน่าเน่าใบ ใช้สารเมตาแลกซิลราดใต้ทรงพุ่มให้ทั่ว พร้อมกับกระตุ้นการเจริญของราก

๑.๓ โรครากเน่าเน่าใบ ถ้าอาการเล็กน้อย ให้ขุดผิวเปลือกส่วนที่เป็นโรครอกออกไปเผาทำลาย แล้วพ่นด้วยปูนแดง หรือ สารเมตาแลกซิล ถ้าพบอาการรุนแรง ใช้กรดฟอสฟอรัส ฉีดเข้าลำต้น หรือกิ่งในบริเวณตรงข้าม หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ใต้บริเวณที่เป็นโรค

๒. โรคราใบติด พบอาการเล็กน้อยให้ตัดเผาทำลาย หากอาการรุนแรงให้พ่นด้วยสารคาร์เบนดาซิม

๓. เพลี้ยไก่แจ้ เมื่อพบยอดทุเรียนถูกทำลายมากกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของยอดหรือพุ่มใบบนยอดมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ให้พ่นด้วยสารแลมปีดา ไซฮาโลทริน หรือคาร์บาริลหรือไซเปอร์เมทริน/ไพซาโลน ทุก ๗ ถึง ๑๐ วัน จนใบแก่

๔. ไรแดง พ่นสาร โพรพาไกต์ สลับกับสารเอกซีไทอะซอกซ์

๕. หนอนเจาะผล พ่นด้วยสารสะเดา หรือสารแลมปีดา ไซฮาโลทริน หรือคาร์โบซัลแฟน หรือไซเปอร์เมทริน และไพซาโลน แต่ต้องหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน

๖. หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน พ่นด้วยสารไซเปอร์เมทริน/ไพซาโลน หรือสารไดอะซินอน แต่ต้องหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน

๗. เพลี้ยแป้ง หากการตัดแต่งผลอ่อนที่พบเพลี้ยแป้งเผาทำลาย ให้โรยสารคาร์บาริลรอบโคนต้นป้องกันการแพร่ระบาดของมดดำ ในกรณีที่พบเพลี้ยแป้งหลังตัดแต่งผลครั้งสุดท้าย ควรพ่นด้วยสารมาลา-ไรออน ร่วมกับปิโตรเลียมออยล์ หรือใช้สารคลอไพริฟอส พ่นเป็นจุดเฉพาะกลุ่มผลที่สำรวจพบการทำลาย และต้องหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน

๘. โรครากเน่า ให้ตัดและเผาทำลายเมื่อพบผลทุเรียนที่เป็นโรค แล้วพ่นด้วยสารอีพอกซ์ทอลูมินัม หรือกรดฟอสฟอรัส ให้ทั่วต้นและหยุดพ่นสารเคมีก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย ๓๐ วัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ตารางที่ ๕๕ ปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ใส่ปุ๋ยอินทรีย์+เคมี							←→					
๒. ตัดแต่งกิ่ง												
๓. ตัดแต่งช่อดอก			←→									
๔. ตัดแต่งผล												
๕. ป้องกันกำจัดโรคและแมลง				←→								
๖. เก็บเกี่ยวผลผลิต												

เกษตรกรในอำเภอรามัน มีการปลูกทุเรียน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทุเรียน							←→	△				
							←→	▽				

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน อำเภอรามัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอรามัน มีต้นทุนการผลิต ๕,๘๕๐ โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน- เป็นเงิน -บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน- เป็นเงิน -บาท

ตารางที่ ๕๖ แสดงต้นทุนการผลิตไม้ผล(ทุเรียน) ต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ อำเภอรามัน

รายการ	บาท
ค่าพันธุ์ทุเรียน	๑,๕๐๐
ค่าปุ๋ย	๒,๐๐๐
ค่ายาและสารเคมี	๑,๐๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
ค่าอื่นๆ	๒,๐๐๐
รวม	๗,๐๐๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๙๔๐ กก./ไร่

ราคาผลผลิต กก.ละ ๘๐ บาท

เป็นเงิน ๗๕,๒๐๐ บาท
 หักต้นทุน ๗,๐๐๐ บาท
 กำไร ๖๘,๒๐๐ บาท/ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน พ.ศ.๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ทุเรียนภาคใต้ปีนี้ ให้ผลผลิตกว่า ๔.๔ แสนตัน เพิ่มขึ้น ๔๖% เหตุราคาดี จีนต้องการสูง นายฉันทานนท์ วรรณเขจร รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยถึงสถานการณ์ทุเรียนภาคใต้ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๑๔ จังหวัด (กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล สุราษฎร์ธานี) ซึ่งคณะทำงานสำรวจข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจภาคใต้ ได้เห็นชอบผลพยากรณ์ในปี ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๓ (ข้อมูล ณ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒) พบว่า เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียนภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ มีจำนวน ๕๐๑,๘๔๕ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๓๕,๒๕๐ ไร่ หรือร้อยละ ๘ เนื้อที่ให้ผล มีจำนวน ๓๘๗,๘๒๒ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๒๘,๕๑๕ ไร่ หรือร้อยละ ๘ ปริมาณผลผลิตรวม ๔๔๕,๒๒๐ ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๑๔๐,๙๕๓ ตัน หรือร้อยละ ๔๖ โดยผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล อยู่ที่ ๑,๑๔๘ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๓๐๑ กิโลกรัม หรือร้อยละ ๓๖

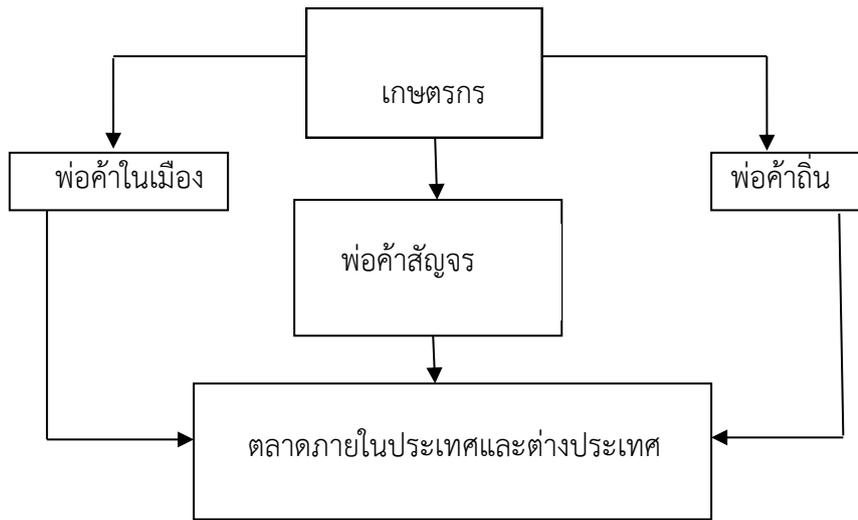
เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นเนื่องจากราคาของทุเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีในช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา เกษตรกรจึงปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้นโดยปลูกแทนที่อื่น เช่น ยางพารา เงาะ ลองกอง ซึ่งเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากทุเรียนที่ปลูกในปี ๒๕๕๗ เริ่มให้ผลผลิตในปีนี้ ส่งผลปริมาณผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น โดยผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเนื่องจากราคา ในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้เกษตรกรมีการดูแลรักษาต้นทุเรียน กอปรกับปีที่ผ่านมาต้นทุเรียนไม่ติดผลหรือให้ผลผลิตน้อย จึงมีเวลาในการพักต้นสะสมอาหารต้นสมบูรณ์ขึ้น

สำหรับผลผลิตทุเรียนของทางภาคใต้จะออกมาที่สุกที่จังหวัดชุมพร รองลงมาคือ นครศรีธรรมราช โดยผลผลิตในฤดูของทางภาคใต้เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน และจะออกมากในช่วงกลางเดือนถึงปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ (ร้อยละ ๓๔ ของผลผลิตภาคใต้ทั้งหมด) ซึ่งราคาเฉลี่ยทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่เกษตรกรขายได้ที่สวนเฉลี่ยอยู่ที่ ๙๓.๒๙ บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ ๑๙

ทั้งนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาราคทุเรียนค่อนข้างสูง เนื่องจากยังมีความต้องการนำเข้าไปที่ประเทศจีนจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนให้การเอาใจใส่ดูแลมากขึ้นเพื่อให้ได้ปริมาณผลผลิตเพิ่มและมีคุณภาพดี เช่น การตัดผลอ่อนบางส่วนทิ้ง ทำให้ผลที่เหลือมีขนาดและน้ำหนักใหญ่ขึ้น ในขณะเดียวกันเนื้อที่ให้ผลของทุเรียนเพิ่มขึ้น และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากเกษตรกรที่โค่นต้นแก่ของไม้ผลอื่นๆ และโค่นยางพาราที่ราคาไม่พอใจ หันมาปลูกทุเรียนแทน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ส่งออกควรควบคุมคุณภาพของทุเรียน ทั้งเรื่องทุเรียนอ่อน และวัตถุดิบแปรรูปที่อาจทำให้เกิดปัญหาการส่งออกได้ ซึ่ง สศก. จะได้ร่วมติดตามสถานการณ์การผลิตและปริมาณผลผลิต ไม้ผลร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมมาตรการนโยบาย โดยคณะทำงานสำรวจข้อมูลไม้ผลเศรษฐกิจภาคใต้ จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลอีกครั้งในเดือนกรกฎาคมนี้

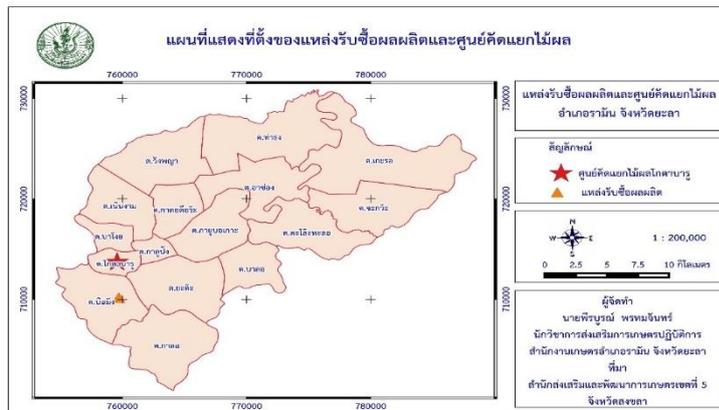
(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรปลูกทุเรียนในอำเภอรามันเกษตรส่วนใหญ่จะค้าขายผลผลิตในรูปแบบขายให้กับพ่อค้าคนกลางแบบเหมาสวนเป็นส่วนใหญ่และบางเกษตรกรจะขายส่งผ่านตลาดที่มลายูบางกอกที่เป็นจุดรวบรวมไม้ผลทุกชนิดที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดยะลาและมีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของมูลนิธิปิดทองหลังพระเพื่อส่งออกต่างประเทศ

ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดไม้ผล(ทุเรียน) อำเภอรามัน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอรามัน มีจุดรับซื้อไม้ผลรวมแห่ง ๑ แห่ง ที่ตำบลโกตาบารู เป็นศูนย์คัดแยกไม้ผลระดับอำเภอ

ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ผล อำเภอรามัน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรรามัน พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอรามัน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านทุเรียน จำนวน - ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๔ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ลดต้นทุน
๒. เพิ่มผลผลิต
๓. คุณภาพของผลผลิต

ตารางที่ ๕๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตทุเรียน อำเภอรามัน

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอับดุลลาฮับ ดาแก	๒	ป้อมมัง	รามัน	๒๕๖๐	ไม้ผลทุเรียน
๒	นายลอแมง ซาซุ	๓	กายูบอเกาะ	รามัน	๒๕๖๒	ไม้ผลทุเรียน
๓	นายหะมิ ปือสุ	๗	บาลอ	รามัน	๒๕๖๒	ไม้ผลทุเรียน
๔	นายแวตาแม เต๊ะลูกา	๔	กาลอ	รามัน	๒๕๖๐	ไม้ผลทุเรียน
๕	นายอดินันท์ เต๊ะโซ๊ะ	๓	ยะตะะ	รามัน	๒๕๖๑	ไม้ผลทุเรียน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอรามัน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๕ ชนิดสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์

๑. สภาพการผลิตและการตลาดปศุสัตว์

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะเลี้ยงในครัวเรือนเพื่อการบริโภคและที่เหลือขายเป็นรายได้ในครัวเรือน สัตว์ที่เลี้ยงจะเป็นสัตว์พื้นเมืองเป็นส่วนใหญ่ เช่น โค กระบือ แพะ แกะ เป็ด ไก่ เป็นต้นสำหรับ เป็ดและไก่ จะนิยมเลี้ยงแบบปล่อยตามบริเวณใต้ถุนบ้าน ให้หากินเองตามธรรมชาติและให้อาหารบ้าง

๑.๑ วัว นิยมเลี้ยงวัวพื้นเมือง สำหรับวัวพันธุ์ลูกผสมที่นิยมเลี้ยงได้แก่ ลูกผสมพันธุ์รามันแดง พันธุ์ชาร์โรเล่ นิยมทำเป็นพ่อพันธุ์เพื่อผสมกับแม่วัวพื้นเมือง

๑.๒ แพะ นิยมเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง เนื่องจากทนต่อสภาพอากาศขึ้นได้ดี แพะพันธุ์ลูกผสมที่นิยมได้แก่ ลูกผสมพันธุ์ซาเนล นิยมเลี้ยงเป็นพ่อพันธุ์

๑.๓ สัตว์ปีก อันได้แก่ เป็ด ไก่ นิยมเลี้ยงเป็ด หรือเป็ดเทศ ใช้เพื่อการบริโภคซื้อขายกันในพื้นที่ส่วนการเลี้ยงไก่ในเชิงธุรกิจจะเลี้ยงไก่เนื้อ (ไก่ขาว) เพื่อส่งบริษัท ไก่พื้นเมืองเลี้ยงเพื่อการบริโภคและซื้อขายกันในพื้นที่มากกว่าจะเป็นการเลี้ยงในเชิงธุรกิจ

๒. การดูแลรักษาสัตว์

๒.๑ วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยสำหรับโค กระบือ แพะ แกะ

เป็นวัคซีนเชื้อตายชนิดน้ำ (Aqueous vaccine) ผลิตจากเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งเตรียมจากเซลล์เพาะเลี้ยงทำให้เข้มข้น บริสุทธิ์ และทำให้หมดฤทธิ์ ด้วยสาร Binary Ethylene Imine (BEI)

สรรพคุณ ใช้ฉีดป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยสำหรับโค กระบือ แพะ แกะ

ส่วนประกอบ วัคซีน ๑ โด๊ส (๒ มล.) ประกอบด้วยเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยไทป์ โอ เอ และเอเซียวัน แต่ละไทป์ไม่น้อยกว่า ๑๐๗ TCID₅₀

วิธีการใช้

๑. ฉีดวัคซีนครั้งแรกตั้งแต่อายุ ๔ เดือน ถึง ๖ เดือน
๒. ฉีดครั้งที่ ๒ หลังจากฉีดครั้งแรก ๓-๔ สัปดาห์ และฉีดซ้ำทุก ๖ เดือน
๓. สำหรับโคเนื้อ ฉีดซ้ำทุก ๖ เดือน
๔. สำหรับโคนม ฉีดซ้ำทุก ๔ เดือน

๒.๒ วัคซีนรวมนิวคาสเซิลและหลอดลมอักเสบติดต่อในไก่(Newcastle and Infectious bronchitis vaccine)

เป็นวัคซีนไวรัสเชื้อเป็นรวมกันสองชนิดคือ วัคซีนนิวคาสเซิลสเตรนลาโซต้าซึ่งเป็นเชื้อชนิดไม่รุนแรงและวัคซีนหลอดลมอักเสบติดต่อกันในไก่สเตรนทองถิ่น ซึ่งเป็นเชื้อชนิดอ่อนกำลังไม่เป็นอันตรายต่อไก่ที่ได้รับวัคซีนรวมนี้แต่สามารถให้ความคุ้มโรคนิวคาสเซิลและโรคหลอดลมอักเสบติดต่อกันในไก่ได้ดี ผลิตจากไข่ไก่ฟักปลอดเชื้อตามระบุ (SPF) เป็นวัคซีนทำแห่งบรรจุในขวดภายใต้สุญญากาศ

สรรพคุณ ใช้ป้องกันโรคนิวคาสเซิลและโรคหลอดลมอักเสบติดต่อกันในไก่

ส่วนประกอบ วัคซีน ๑ โด๊ส ประกอบด้วยไวรัสนิวคาสเซิลสเตรนลาโซต้าไม่น้อยกว่า ๑๐๖EID₅₀ และไวรัสหลอดลมอักเสบติดต่อกันในไก่สเตรนทองถิ่นไม่น้อยกว่า ๑๐๒.๕EID₅₀

วิธีการใช้

๑. ละลายวัคซีนด้วยน้ำยาละลาย ๕ มล.
๒. เสียบเข็มหยอดจุ่มก ที่จุกยางของขวดน้ำยาละลาย
๓. การให้วัคซีนในไก่ ไก่กระหง : ครั้งแรกเมื่ออายุ ๗ วัน ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๓-๔ สัปดาห์
ไก่ไข่ : ให้สองครั้งแรกเช่นเดียวกันในไก่กระหง ครั้งที่ ๓ เมื่ออายุ ๖-๘ สัปดาห์ และซ้ำทุก ๓ เดือน

๒.๓ วัคซีนหิวาต์เปิด-ไก่

เป็นวัคซีนแบคทีเรียเชื้อตายชนิดบรอทเบคเทอร์ริน ผลิตจากเชื้อ *Pasteurella multocida* serotype ๘:A (Namioka : Carter) หรือ A:๑ (Carter : Heddleston) สเตรนทองถิ่น ที่ทำให้เกิดโรคหิวาต์เปิด-ไก่

สรรพคุณ ใช้สำหรับฉีดป้องกันโรคหิวาต์เปิด-ไก่ สำหรับสัตว์ปีก

ส่วนประกอบ วัคซีน ๑ โด๊ส ประกอบด้วย *Pasteurella multocida* serotype ๘:A (Namioka : Carter) หรือ A:๑ (Carter : Heddleston)

วิธีการใช้ ใช้สำหรับฉีดสัตว์ที่มีอายุครั้งแรก ๘-๑๒ สัปดาห์ ฉีดกระตุ้นภายหลังฉีดครั้งแรก ๔ สัปดาห์ และฉีดซ้ำทุก ๆ ๓ เดือน

๒.๔ วัคซีนพิษสุนัขบ้า (Rabies)

โรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคติดต่อร้ายแรงชนิดหนึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสชื่อ เรบีส ไวรัส (Rabies) ทำให้เกิดโรคได้ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด เช่น สุนัข แมว ลิง ชะนี กระรอก ค้างคาว และคน อาการของโรคจะส่งผลกระทบต่อระบบประสาทโดยเฉพาะระบบประสาทส่วนกลางและอาจทำให้เสียชีวิต ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มียาที่จะรักษาโรคพิษสุนัขบ้าได้

วิธีการใช้

๑. ฉีดเข็มที่ ๑ ในวันแรก
๒. ฉีดเข็ม ๒ ในวันที่ ๓ หลังฉีดเข็มที่ ๑
๓. ฉีดเข็ม ๓ ในวันที่ ๗ หลังฉีดเข็มที่ ๑
๔. ฉีดเข็ม ๔ ในวันที่ ๑๔ หลังฉีดเข็มที่ ๑
๕. เข็ม ๕ ในวันที่ ๓๐ หลังฉีดเข็มที่ ๑

๓. ปฏิทินกิจกรรมดูแลการเลี้ยงสัตว์

๑. ปฏิทินการดูแลโค-กระบือ

กิจกรรม	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย												
๒. ให้อาหารยาพยาธิ												

๒. ปฏิทินการดูแลแพะ-แกะ

กิจกรรม	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑. ให้อาหารยาพยาธิ												
๒. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย												

๓. ปฏิทินการดูแลสัตว์ปีก

กิจกรรม	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑. ฉีดวัคซีนนิวคาสเซิลหลอดลม												
๒. ฉีดวัคซีนอหิวาต์เป็ดไก่												

๔. องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๔.๑ กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๕๘ แสดงกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความเข้มแข็งในเขตพื้นที่อำเภอรามัน

ชื่อกลุ่ม	กลุ่มเกษตรกร	
	สมาชิก (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)
กลุ่มเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านเลสุ	๓๑	๗๖
กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อต้นน้ำ ตำบลเนินงาม	๓๙	๑๑๗
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนบ้านเกาะ	๒๘	๖๓
กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านบุเกะจือชา	๕๐	๑๕๐
กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อก้อแลใหม่	๒๐	๔๐
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะเนื้อรายย่อยบ้านบาโงตาแย	๑๐	๗๘
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะเนื้อรายย่อยบ้านเนินงามพัฒนา	๑๐	๕๕

กลุ่มผู้เลี้ยงแพะเนื้อรายย่อยบ้านกาลอ	๑๐	๖๔
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะเนื้อรายย่อยบ้านบาลอ	๑๐	๖๗
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะเนื้อรายย่อยบ้านตะโล๊ะ	๑๐	๗๐

๔.๒ ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๕๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ศพก.	จำนวน
ศพก.ตำบลเนินงาม	๑
ศพก.ตำบลกอตอต่อรี๊ะ	๑
รวม	๒

๔.๓ อาสาสมัครปศุสัตว์

ตารางที่ ๖๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครปศุสัตว์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ตำบล	ชื่อ - สกุล
ตำบลกายูบอเกาะ	นายมาหะมะรอซี วาแม
ตำบลตะโล๊ะหะลอล	นายมะดาโอ๊ะ กะระจี
ตำบลอาซ่อง	นายมุฮัมหมัด ยูโซะ
ตำบลโกตาบารู	นายอับดุลฮาكيم ตามาลอ
ตำบลกาลูปัง	นายอับดุลเลาะแมง สะดี
ตำบลยะดี๊ะ	นายอับดุลรอแม สะมะเซง
ตำบลกาลอ	นายอิบรอฮิม แตซา
ตำบลป้อมมัง	นายอับดุลเลาะ แยกากิจ
ตำบลบาลอ	นายสุไลมาน เส้นสะนา
ตำบลเนินงาม	นายอับดุลรอพะ สะยะมิง
ตำบลบาโงย	นายอับดุลเราะมัน ดอเลาะ
ตำบลท่าธง	นายสุธรรม พรหมรักษ์
ตำบลวังพญา	นายอับดุลเลาะ บอรรดาษา
ตำบลกะรอ	นายอาบูฮูไรเราะห์ โตตะเซะ
ตำบลจะก๊ะ	นายรอยาลี ฮะมะ
ตำบลกอตอต่อรี๊ะ	นายอาหามะ มาโซ

๑.๔.๖ ชนิดสินค้าเกษตรด้านประมง

ในพื้นที่อำเภอรามันมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบยังชีพ สำหรับบริโภคในครัวเรือน ซึ่งจะเป็นการเลี้ยงปลาดุก และปลากินพืช ส่วนการเลี้ยงแบบพาณิชย์จะเป็นการเลี้ยงปลาในกระชัง ซึ่งปัจจุบันส่วนใหญ่จะเลี้ยงปลาที่บิหม รองลงมาจะเป็นปลากดเหลือง

การเลี้ยงปลาดุกสามารถเลี้ยงได้ทั้งในบ่อดิน บ่อซีเมนต์และในกระชัง แต่ส่วนมากนิยมเลี้ยงในบ่อดิน ซึ่งขนาดบ่อดินที่เหมาะสมควรมีขนาดไม่เกิน ๑ ไร่

การเลือกสถานที่

ปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาในการเลือกสถานที่สร้างบ่อเลี้ยงปลา มีดังนี้

๑. สถานที่ไม่เป็นที่ลุ่มหรือที่ดอนเกินไป สามารถจัดระบบน้ำระบายน้ำเข้า-ออกได้ดี
๒. สภาพดินควรเป็นดินเหนียวสามารถทำเป็นคันบ่อเก็บกักน้ำได้ดี
๓. สภาพน้ำต้องเป็นน้ำสะอาดปราศจากสารพิษของโลหะหนักหรือยาฆ่าแมลง หรือของเสียจากโรงงาน

อุตสาหกรรม

๔. ทางคมนาคมสะดวก

การเตรียมบ่อเลี้ยงปลา

มีวิธีการเตรียมบ่อดังนี้

๑. บ่อใหม่

- ใส่ปูนขาวเพื่อปรับสภาพดินในอัตรา ๖๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยให้ทั่วพื้นบ่อ
- ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา ๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยโรยให้ทั่วบ่อ
- เติมน้ำให้ได้ระดับ ๔๐-๕๐ เซนติเมตร ทิ้งไว้ ๓-๕ วัน จนน้ำเริ่มเป็นสีเขียวระวังอย่าให้เกิดแมลง หรือศัตรูปลา

๒. บ่อเก่า

- ทำความสะอาดบ่อลอกเลนให้มากที่สุด
  - ใส่ปูนขาวอัตรา ๖๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่
  - ตากบ่อให้แห้ง ประมาณ ๗-๑๕ วัน
  - นำปุ๋ยคอกใส่ถุงแขวนไว้ตามมุมบ่อประมาณ ๖๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มอาหารธรรมชาติ
  - เติมน้ำ ๔๐-๕๐ เซนติเมตร ทิ้งไว้ ๓-๕ วัน จนน้ำเป็นสีเขียว
- ก่อนปล่อยปลาควรตรวจวัดความเป็นกรด-ด่างของน้ำอีกครั้ง ถ้าไม่ถึง ๗.๕-๘.๕ ควรนำปูนขาวละลายน้ำใส่ให้ทั่ว บ่อเพื่อปรับความเป็นกรด-ด่าง ให้ได้ ๗.๕-๘.๕

การเตรียมพันธุ์ปลา

การเลือกซื้อลูกปลาควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๑. แหล่งพันธุ์หรือบ่อเพาะฟัก ควรดูจาก
  - ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ในเรื่องคุณภาพ
  - มีการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีคุณภาพ
  - มีความชำนาญในการขนส่งลูกปลา
๒. ลักษณะภายนอกของลูกปลาต้องปกติสมบูรณ์ ซึ่งสังเกตจาก

- การว่ายน้ำต้องปราดเปรียว ไม่ว่ายควงส่ววน หรือลอยตัวตั้งฉากพื้นบ่อ
- ลำตัวสมบูรณ์ หนวด หาง ครีบ ไม่กร่อน ไม่มีบาดแผล ไม่มีจุดหรือพุยขาวเกาะ
- ขนาดลูกปลาต้องเสมอกัน

การปล่อยลูกปลาบ่อเลี้ยง

เมื่อขนส่งลูกปลามาถึงบ่อที่เตรียมไว้ควรแช่ถุงปลาไว้ในบ่อประมาณ ๑๐-๑๕ นาที เพื่อปรับอุณหภูมิระหว่างน้ำในถุงกับน้ำในบ่อเพื่อป้องกันลูกปลาช็อค ก่อนปล่อยลูกปลาควรมีการทำร่มเงาไว้ในบ่อให้ลูกปลาได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย

อัตราการปล่อย

เกษตรกรรายใหม่ ควรปล่อยลูกปลาขนาดปลานี้ว จะทำให้อัตรการรอดสูง อัตราการปล่อย ปลาขนาด ๒-๓ เซนติเมตร ปล่อย ๘๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ ตัว/ไร่ ก่อนปล่อยควรสูมน้ำปริมาณเพื่อตรวจสอบให้รู้จำนวนจริง

อาหารและการให้อาหาร

ต้นทุนการผลิตปลาประมาณ ๘๐% เป็นค่าอาหาร เพราะฉะนั้นการเลี้ยงใช้อาหารเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

การเลือกซื้ออาหาร

ลักษณะของอาหาร

- สีสดดี
- กลิ่นดี ไม่เหม็นหืน
- ขนาดเม็ดสม่ำเสมอ ไม่เป็นฝุ่น
- การลอยตัวของอาหารในน้ำอยู่ได้นาน
- อาหารไม่เปียกชื้น ไม่จับตัวเป็นก้อน ไม่ขึ้นรา

ประเภทของอาหารสำเร็จรูป

- อาหารสำหรับลูกปลาวัยอ่อน ใช้สำหรับลูกปลาขนาด ๑ - ๔ เซนติเมตร
- อาหารปลาตุ๊กเล็กพิเศษ ใช้สำหรับลูกปลาขนาด ๓ เซนติเมตร - ๑ เดือน
- อาหารปลาตุ๊กเล็ก ใช้สำหรับปลาอายุ ๑-๓ เดือน
- อาหารปลาตุ๊กใหญ่ ใช้สำหรับปลาอายุ ๓ เดือน - ส่งตลาด

วิธีการให้อาหารปลา

เมื่อปล่อยลูกปลาวันแรกไม่ต้องให้อาหาร จะเริ่มให้อาหารวันถัดไป อาหารที่ให้เป็นอาหารลูกปลาวัยอ่อน พรหมน้ำ แล้วนวดจนเหนียวปั้นเป็นก้อนแล้วเสียบกับไม้ปักไว้รอบบ่อปริมาณที่ให้อาหารให้ปลากินหมด ภายในเวลา ๓๐-๖๐ นาที โดยให้อาหารประมาณ ๑ สัปดาห์ หลังจากนั้นอาจจะให้อาหารปลาตุ๊กเล็กพิเศษแช่น้ำให้นิ่มแล้วปั้นรวมกับอาหารลูกปลาวัยอ่อนให้ปลากิน เมื่อปลาโตพอกินอาหารเม็ดได้ก็เริ่มให้อาหารปลาตุ๊กเล็กพิเศษอย่างเดียวหว่านให้กินกระจายทั่วบ่อ ปริมาณที่ให้กะหมดภายใน ๓๐ นาที ให้กินจนลูกปลาอายุ ๑ เดือน ให้อาหารปลาตุ๊กเล็กโดยให้ในแต่ละมือควรให้ปลากินหมดภายใน ๓๐ นาที ช่วงนี้ควรเริ่มฝึกให้ปลากินอาหารเป็นที โดยให้อาหารจุดเดิมประจำปละเคาะหลักไม้ทุกครั้งเมื่อมีการให้อาหาร การให้อาหารปลาจะให้ ๒ มือ ต่อวันให้อาหารปลาตุ๊กเล็กจนลูกปลามีอายุ ๒ เดือน ให้อาหารปลาตุ๊กใหญ่ ปริมาณที่ให้แต่ละมือจะต้องให้ปลากินหมดภายใน ๓๐ นาที โดยให้อาหาร ๒ มือ ในกรณีปลาป่วย หรือกินอาหารลดลงให้ลดปริมาณอาหารลงครึ่งหนึ่งของปริมาณที่ให้ปกติ ในกรณีเกิดจากสภาพน้ำ หรือการเปลี่ยนแปลงของอากาศให้ปรับสภาพน้ำโดยทำการเปลี่ยนถ่าย

น้ำ หรือใส่เกลือ หรือปูนขาว ถ้าพบว่าปลาที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียให้ผสมปฏิชีวนะ ๓-๕ กรัมต่ออาหาร ๑ กิโลกรัม ให้กินติดต่อกัน ๗ วัน เช่น ออออกซีเตตราซัยคลิน ถ้าเกิดจากพยาธิภายนอกให้รักษาตามลักษณะของพยาธิ นั้น ๆ เช่นถ้าพบปลิงใส ให้บระขี้ง เกาะจำนวนมาก หรือเริ่มทยอยตายให้ใช้ฟอร์มาลิน เข้มข้น ๓๐-๔๐ ซีซี/น้ำ ๑,๐๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือสาดลงในบ่อแช่ทิ้งตลอด

การเลี้ยงปลานิล

ความเป็นมา

โดยที่ปลาชนิดนี้เป็นปลาจำพวกกินพืช เลี้ยงง่าย มีรสดี ออกลูกตก เจริญเติบโตได้รวดเร็ว ในเวลา ๑ ปี จะมีน้ำหนักประมาณครึ่งกิโลกรัมและมีความยาวประมาณ ๑ ฟุต จึงได้มีพระราชประสงค์ที่จะให้ปลานี้แพร่ขยายพันธุ์ อันจะเป็นประโยชน์แก่พสกนิกรของพระองค์ต่อไป

ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๐๙ ซึ่งนับเป็นระยะเวลาเกือบครบ ๑ ปี ที่มกุฎราชกุมารแห่งญี่ปุ่นได้จัดส่งพันธุ์ปลามาทุกเล้าๆ ถวายพระราชทานชื่อปลาชนิดนี้ว่า “ปลานิล” และได้พระราชทานปลานิลขนาดยาว ๓-๕ เซนติเมตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัว ให้แก่กรมประมงนำไปเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ที่แผนกทดลองและเพาะเลี้ยง ในบริเวณเกษตรกลางบางเขน และที่สถานีประมงต่างๆ ทั่วราชอาณาจักรอีกจำนวน ๑๕ แห่ง เพื่อดำเนินการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ไปพร้อมกัน ซึ่งเมื่อปลานิลนี้แพร่ขยายพันธุ์ออกมาได้มากเพียงพอแล้ว ก็จะได้แจกจ่ายให้แก่ราษฎรนำไปเพาะเลี้ยงตามความต้องการต่อไป

รูปร่างลักษณะและนิสัย

ปลานิลเป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง (อยู่ในตระกูล Cichlidae) มีถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ในทวีปแอฟริกา พบทั่วไปตามหนอง บึง และทะเลสาบ ในประเทศซูดาน อุแกนดา แทนแกนยิกา เนื่องจากปลาชนิดนี้เลี้ยงง่ายและเติบโตเร็ว จึงมีผู้สนใจเลี้ยงกันอย่างแพร่หลาย

ปลานิลมีรูปร่างลักษณะคล้ายปลาหมอเทศ ลักษณะพิเศษของปลานิลนั้น มีริมฝีปากบนและล่างเสมอกัน มีเกล็ด ๔ แถวตรงบริเวณแก้ม และจะมีลายพาดขวางลำตัวประมาณ ๙-๑๐ แถบ มีนิสัยชอบอาศัยอยู่รวมกันเป็นฝูงตามแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ เป็นปลาที่อยู่ได้ทั้งน้ำจืดและน้ำกร่อย มีความอดทน และสามารถปรับปรุงตัวให้เข้ากับธรรมชาติได้ง่าย เหมาะสมที่จะนำมาเพาะเลี้ยงในบ่อได้เป็นอย่างดี

การแพร่ขยายพันธุ์

ลักษณะเพศ ตามปกติแล้วรูปร่างลักษณะภายนอกของปลานิลตัวผู้และตัวเมีย จะคล้ายคลึงกันมาก แต่จะสังเกตได้โดยการดูอวัยวะเพศที่บริเวณใกล้ช่องทวาร ตัวผู้จะมีอวัยวะเพศลักษณะเรียวยาวยื่นออกมา ส่วนตัวเมียจะมีลักษณะเป็นรูปค่อนข้างใหญ่และกลม ปลาที่จะดูลักษณะเพศได้ชัดเจนนั้น ต้องมีขนาดยาวตั้งแต่ ๑๐ เซนติเมตรขึ้นไป ในกรณีที่ปลามีขนาดโตเต็มที่แล้วนั้น อาจสังเกตได้ด้วยการดูสีที่ลำตัว เพราะปลาตัวผู้จะมีสีเข้มตรงบริเวณใต้คางและตามลำตัว ต่างกับปลาตัวเมีย และยิ่งใกล้จะถึงฤดูผสมพันธุ์ สีก็จะยิ่งมีความเข้มยิ่งขึ้น

พ่อแม่ปลานิลที่มีขนาดยาว ๑๐ เซนติเมตร และมีอายุประมาณ ๔ เดือนขึ้นไป เป็นปลาโตได้ขนาดพร้อมที่จะสืบพันธุ์ได้ หากสภาพสิ่งแวดล้อมเหมาะสมแล้ว ปลาตัวผู้ก็จะแยกตัวออกจากฝูงแล้วเริ่มสร้างรังโดยเลือกเอาบริเวณขานบ่อตื้นๆ ซึ่งมีระดับน้ำลึกประมาณ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร วิธีการสร้างรังกั้นปลาจะปักหัวลง ในระดับตื้นฉากกับพื้นดินแล้วใช้ปากกับการเคลื่อนไหวยของลำตัว เขี่ยดินตะกอนออก โดยวิธีอมเอาดินตะกอน และเศษสิ่งของต่างๆ ในบริเวณนั้นไปทิ้งนอกกรัง จะทำอยู่เช่นนี้เรื่อยไป จนกว่าจนได้รังซึ่งมีลักษณะเป็นหลุมที่มีขนาดตามความต้องการ หากมีปลาอื่นอยู่ในแถวนี้ด้วย ปลานิลตัวผู้ก็จะพยายามขับไล่ให้ออกไปนอกบริเวณ ตัวมันเองจะคอยวนเวียนอยู่ในรัศมี ๒-๓ เมตร รอบๆ รัง และจะแผ่ครีบทหลังอ้าปากกว้างอยู่ตลอดเวลา อาการเช่นนี้เป็นการเชิญ

ชวนให้ตัวเมียซึ่งว่ายเข้ามาใกล้ ให้เข้ามายังรังที่ได้สร้างไว้ ปลาตัวเมียบางตัวอาจจะพบรังที่ถูกใจได้จะผ่านรังที่ปลาตัวผู้เตรียมไว้ถึง ๓ รัง

เมื่อต่างได้คู่แล้ว ก็จับคู่เคียงกันไป และจะให้หางติดผัดผั้นแวมักัดกันเบาๆ หลังจากเคล้าเคียงในลักษณะเช่นนี้ครู่หนึ่งแล้ว ปลาก็จะผสมพันธุ์โดยตัวผู้จะใช้บริเวณหน้าผากคุดนที่ใต้ท้องของตัวเมียจะวางไข่ออกมาครั้งละ ๑๐ หรือ ๒๐ ฟอง ในขณะเดียวกัน ปลาตัวผู้ก็จะว่ายคลอคู่เคียงกันไป พร้อมกับปล่อยน้ำเชื้อผสมกับไข่นั้น ทำอยู่เช่นนี้ จนกว่าการผสมพันธุ์จะแล้วเสร็จ ไข่ที่ที่ได้รับการผสมกับน้ำเชื้อแล้วปลาตัวเมียจะเก็บไว้ฟัก โดยวิธีอมไข่เข้าไปในปาก แล้วว่ายออกจากรังไปยังบริเวณกันบ่อที่ลึกกว่า ส่วนตัวผู้ก็จะคอยหาโอกาสเวียนว่ายไปเคล้าเคลียกับตัวเมียอื่นๆ ต่อไปอีก

แม่ปลานิลจะอมไข่ไว้ในปากปลาเป็นเวลา ๔-๕ วัน ไข่ก็จะเริ่มฟักออกเป็นตัว ลูกปลาที่ฟักออกเป็นตัวใหม่ๆ จะอาศัยอาหารจากถุงอาหารจนกระทั่งถุงอาหารธรรมชาติของลูกปลายุบหายไป หลังจากฟักออกเป็นตัวแล้วประมาณ ๓-๔ วัน แม่ปลาก็จะคายลูกปลาให้ว่ายออกมาจากปากลูกปลาในระยะนี้ สามารถกินอาหารจำพวกพืชและไรน้ำเล็กๆ ซึ่งอยู่ในน้ำ โดยจะว่ายวนเวียนอยู่ที่บริเวณหัวของแม่ปลา และจะเข้าไปหลบซ่อนอยู่ในช่องปาก เมื่อต้องการหลบหลีกอันตราย โดยลูกปลาจะเข้าทางปากหรือทางช่องเหงือก หลังจากลูกปลามีอายุได้ ๑ สัปดาห์ จึงจะเลิกหลบเข้าไปซ่อนในช่องปากของแม่ แต่แม่ปลาก็ยังต้องคอยระวังศัตรูให้โดยการว่ายวนเวียนอยู่ใกล้บริเวณที่ลูกปลาหาอาหารกินอยู่ ลูกปลานิลจะรู้จักวิธีหาอาหารกินได้เองเมื่ออายุได้ ๓ สัปดาห์ และมักจะว่ายขึ้นกินอาหารรวมกันเป็นฝูงๆ

การแพร่ขยายพันธุ์ของปลานิลนั้น ปริมาณไข่ที่แม่ปลาวางแต่และครั้งจะมีมากขึ้นขึ้นอยู่กับขนาดของแม่ปลาและฤดูกาล โดยประมาณแล้วปลานิลตัวเมียจะวางไข่ได้ครั้งละ ๕๐-๖๐๐ ฟอง แม่ปลาที่เริ่มวางไข่ครั้งแรกจะให้ลูกปลาจำนวนน้อย ปริมาณไข่ของแม่ปลาจะเพิ่มมากขึ้นตามขนาดของแม่ปลาที่เจริญวัยขึ้น แม่ปลาตัวหนึ่งสามารถวางไข่ได้ทุกระยะ ๒-๓ เดือนต่อครั้ง ถ้าหากบ่อเลี้ยงปลามีสภาพดีและมีการให้อาหารพอเพียง ในเวลา ๑ ปี แม่ปลาตัวหนึ่งจะสามารถแพร่พันธุ์ได้ประมาณ ๓-๔ ครั้ง

การเตรียมบ่อและวิธีเลี้ยง

ถึงแม้ว่าปลานิลจะเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย แต่ในการเพาะเลี้ยงเพื่อให้ได้รับผลดีเป็นที่น่าพอใจ จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิธีการเพาะเลี้ยงเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. บ่อ

บ่อที่จะใช้เลี้ยงลูกปลานิล ควรเป็นบ่อดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดตั้งแต่ ๔๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป ระดับของน้ำในบ่อควรลึกประมาณ ๑ เมตร ตลอดปี ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เลี้ยงปลาซึ่งมีขนาดโต และใช้สำหรับเพาะลูกปลาพร้อมกันไปด้วย เพราะถ้าเป็นบ่อซึ่งมีขนาดเล็กแล้ว ลูกปลาที่เกิดขึ้นใหม่จะทวีจำนวนแน่นบ่ออย่างรวดเร็ว ทำให้ลูกปลาเหล่านี้มีขนาดไม่โต โดยที่ปลานิลเป็นปลาที่วางไข่โดยการขุดหลุมตามกันบ่อ ดังนั้น จึงควรมีขานบ่อหรือทำให้ตามขอบบ่อมีส่วนเชิงลาดเทமாகๆ ซึ่งจะเป็นแหล่งตื่นๆ สำหรับให้แม่ปลาได้วางไข่

ถ้าบ่อนั้นอยู่ใกล้กับแม่น้ำ เช่น คู คลอง แม่น้ำ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องวิดน้ำเข้าออก เพียงแต่ทำท่อระบายน้ำแล้วกรุด้วยตะแกรงตาถี่เพื่อป้องกันไม่ให้ปลาที่เลี้ยงไว้หลบหนีออกไปก็ใช้ได้ และยังเป็นการป้องกันไม่ให้ศัตรูของปลาที่เลี้ยงไว้หลบหนีออกมาอีกด้วย แต่ถ้าบ่อนั้นไม่สามารถจะทำท่อระบายน้ำได้ก็จำเป็นต้องสูบน้ำเข้าบ่อเมื่อเวลาน้ำลดลง และต้องมันเปลี่ยนน้ำในเวลาที่เกิดน้ำเสีย

๒. การเตรียมบ่อ

ก. บ่อใหม่ หากเป็นบ่อที่ขุดใหม่ ดินมักมีคุณภาพเป็นกรด ควรใช้ปูนขาวโรยให้ทั่วบ่อ ในอัตรา ๑ กิโลกรัม ต่อเนื้อที่ ๑๐ ตารางเมตร

ข. บ่อเก่าจำเป็นต้องปรับปรุงบ่อ โดยกำจัดวัชพืชออกให้หมด เช่น ผักตบชวา จอก บัว และหญ้าต่างๆ เพราะวัชพืชเหล่านี้จะปกคลุมผิวน้ำเป็นอุปสรรคต่อการหมุนเวียนของอากาศ ซ้ำยังเป็นแหล่งซ่อนอยู่อาศัยของศัตรูที่เป็นอันตรายต่อปลา และเป็นการจำกัดเนื้อที่ซึ่งปลาต้องใช้อยู่อาศัยอีกด้วย ก่อนปล่อยปลาลงเลี้ยง ต้องกำจัดศัตรูของปลานิลให้หมดเสียก่อน ได้แก่ พวกปลากินเนื้อ เช่น ปลาช่อน ปลาชะโด ปลานู และ

ปลาดุก ถ้ามีสัตว์จำพวกเต่า พบ เขียด งู ก็ควรกำจัดให้พ้นบริเวณบ่อนั้นด้วยวิธีกำจัดอย่างง่าย ๆ คือ โดยการระบายน้ำออกให้แห้งบ่อ แล้วจับสัตว์ชนิดต่างๆ ขึ้นให้หมด แต่ถ้าบ่อนั้นไม่อยู่ใกล้ท่อน้ำ ไม่สะดวกแก่การระบายน้ำออกก็ควรใช้โล่ดินสด ในอัตราส่วน ๑ กิโลกรัม ต่อปริมาณน้ำ ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร วิธีใช้คือทุบหรือบดโล่ดินให้ละเอียด นำลงแช่น้ำสัก ๑ หรือ ๒ ปีบ ขยำโล่ดินเพื่อให้น้ำสีขาวออกมาหลายๆ ครั้งจนหมด แล้วนำไปสาดให้ทั่วบ่อ ศัตรูประหลาดดังกล่าวก็จะตายลอยขึ้นมาหมด แล้วเก็บออกทิ้งเสียอย่าปล่อยให้เน่าอยู่ในบ่อเพราะจะทำให้เน่าเสียได้ ก่อนที่จะปล่อยปลาลงเลี้ยงควรทิ้งบ่อนั้นไว้ประมาณ ๗-๑๐ วัน เพื่อรอฤทธิ์ของโล่ดินสลายตัวไปหมดเสียก่อน

ค. การใส่ปุ๋ย โดยทั่วๆ ไปแล้ว ปลาจะกินอาหารซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและจากที่ให้สมทบเป็นจำนวนเกือบเท่าๆ กัน ดังนั้นในบ่อเลี้ยงปลา ควรดูแลให้มีอาหารธรรมชาติเกิดขึ้นอยู่เสมอ จึงจำเป็นต้องมีการใส่ปุ๋ยลงไปเพื่อให้เกิดอาหารธรรมชาติ ปุ๋ยที่ใช้ได้แก่ มูลวัว มูลควาย มูลหมู มูลเป็ดและมูลไก่ นอกจากนี้ปุ๋ยมูลสัตว์ดังกล่าวแล้ว ปุ๋ยหมักและปุ๋ยพืชสดต่างๆ ก็ใช้ได้

อัตราการใส่ปุ๋ย ในระยะแรกนั้นควรใส่ประมาณ ๒๕๐-๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะหลังๆ ควรใส่ในอัตราครึ่งครึ่งหนึ่งของระยะแรก วิธีการใส่ปุ๋ย ถ้าเป็นปุ๋ยคอก ควรตากให้แห้งเสียก่อน เพราะถ้าเป็นปุ๋ยที่ยังสดอยู่ จะทำให้น้ำในบ่อมีแก๊สพวกแอมโมเนียละลายอยู่ในน้ำมาก ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อปลา การใส่ปุ๋ยคอกควรใช้วิธีหว่านลงไปให้ละลายไปทั่วๆ อย่าโยนให้ตกอยู่ในที่เดียวส่วนปุ๋ยพืชสดนั้น ควรเหสุมเป็นกองไว้ตามมุมบ่อ ๑ หรือ ๒ แห่ง โดยมีไม้ไผ่ปักล้อมไว้เป็นคอก รอบกองปุ๋ยพืชสดนั้น เพื่อป้องกันมิให้ส่วนที่ยังไม่สลายตัวลอยกระจัดกระจาย

บ่อที่มีอาหารธรรมชาติมากหรือน้อย จะสังเกตได้โดยการดูสีของน้ำถ้าในบ่อมีสีเขียวแสดงว่ามีอาหารจำพวกพืชเล็กๆ ปนอยู่มาก แต่ถ้าในบ่อมีสีค่อนข้างคล้ำ มักจะมีอาหารจำพวกไรน้ำมาก พวกพืชเล็กๆ และไรน้ำมาก พวกพืชเล็กๆ และไรน้ำเหล่านั้น นับว่าเป็นอาหารธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อการเลี้ยงปลาเป็นอย่างดี

๓. การปล่อยปลาลงเลี้ยง

ก. จำนวนปลาที่ปล่อย เนื่องจากปลานิลเป็นปลาที่ขยายพันธุ์ได้เร็ว ดังนั้นจำนวนปลาที่จะปล่อยลงเลี้ยงในบ่อครั้งแรกจึงไม่จำเป็นต้องปล่อยให้มากนัก สำหรับบ่อขนาดเนื้อที่ ๑ งาน (๔๐๐ ตารางเมตร) ควรใช้พ่อแม่ปลานิลเพียง ๕๐ คู่ หรือถ้าเป็นลูกปลาซึ่งมีขนาดเล็กก็ควรปล่อยเพียง ๔๐๐ ตัว หรือ ๑ ตัวต่อ ๑ ตารางเมตร

ข. เวลาปล่อยปลา เวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับปล่อยปลา ควรเป็นเวลาเช้าหรือเวลาเย็น เพราะระยะเวลาดังกล่าวนี้อุณหภูมิของน้ำไม่ร้อนเกินไป ก่อนที่จะปล่อยปลา ควรเอาในบ่อใส่ลงไปใ้ในภาชนะที่บรรจุปลา แล้วปล่อยทิ้งไว้ประมาณ ๒-๓ นาที เพื่อให้ปลาคุ้นกับน้ำใหม่เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยๆ จุ่มปากภาชนะที่บรรจุปลาลงบนผิวน้ำพร้อมตะแคงภาชนะปล่อยให้ปลาแหวกว่ายออกไปอย่างช้าๆ

การให้อาหาร

ปลานิลเป็นปลาที่กินอาหารได้ทุกชนิด ดังนั้นปลาชนิดนี้จึงเป็นปลาที่ให้ผลผลิตสูง โดยเฉพาะพวกอาหารธรรมชาติที่มีอยู่ในบ่อ เช่น ไรน้ำ ตะไคร่น้ำ ตัวอ่อนของแมลงและสัตว์เล็กๆ ที่อยู่ในบ่อ ตลอดจนสาหร่ายและแพลงก์ตอน ถ้าต้องการให้ปลาโตเร็วควรให้อาหารสมทบ เช่น รำ ปลาช่อน ข้าว กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง กาก

มะพร้าว แหน่เปิดและปลาปน เป็นต้น การให้อาหารแต่ละครั้งไม่ควรให้ปริมาณมากเกินไปควรกะให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของปลาเท่านั้น ส่วนมากควรเป็นน้ำหนักราว ๕% ของน้ำหนักปลาที่เลี้ยง ถ้าให้อาหารมากเกินไป ปลาจะกินไม่หมด เสียค่าอาหารไปโดยเปล่าประโยชน์ และยังทำให้น้ำเน่าเสีย เป็นอันตรายแก่ปลาได้

สำนักงานประมงอำเภอราษี

ข้อมูลเกษตรกรการขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกักกรมประมง จำนวน ๔๘๓ ราย

ตำบล (ราย)	ปลาดุก		ปลานิลดำ		ปลานิลแดง		ปลาตะเพียน		ปลาสวาย		ปลาน้ำจืดอื่นๆ	
	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)								
กอดตือรี (๒๓)	๑๒	๕.๙๔๓๘	๗	๒.๓๖๖	๒	๐.๒๘๗๐			๒	๐.๒๒๕๐		
กายูบอเกาะ (๑๔)	๙	๑.๔๙๖๒	๔	๑.๓๘๕๐	๑	๐.๐๔๘๐						
กาลอ (๖)	๒	๐.๑๘๒๕	๑	๐.๐๙๓๘	๓	๐.๔๒๑๓						
กาลูบั้ง (๕)	๔	๑.๗๑๗๕			๑	๐.๐๘๘						
เกาะรือ (๑๓)	๙	๑.๕๑๑๒	๑	๐.๑๒๐	๒	๑.๐๑๕๐					๑	๐.๐๒๐
โกตาบารู (๙)	๗	๑.๒๖๓๒	๑	๐.๐๗๐			๑	๐.๑๕๐๐				
จก๊ะ (๙)	๘	๐.๐๑๒๕	๑	๐.๖๕๖								
ตะโกล๊ะ (๓)	๑	๐.๐๑๒๕			๑	๐.๒๕๐๐			๑	๐.๓๗๕		
ทำรัง (๑๐๒)	๔๗	๑๘.๙๑๙๕	๑๙	๔๗.๒๖๒๕	๑๖	๓.๐๓๔๐	๑	๐.๒๕๐๐	๑๒	๑.๕๑๓๒	๗	๑.๘๗๙๖
เนินงาม (๕๓)	๔๑	๘.๙๑๐๒	๓	๐.๒๙๕	๓	๐.๙๐๓๑	๓	๑.๔๖๐๖	๑	๐.๕๖๐	๒	๑.๔๐๐
บาโจย (๓๑)	๒๐	๒.๒๓๗๕	๖	๒.๐๖๓	๑	๐.๐๓๑๒			๑	๐.๒๒๕	๓	๐.๓๓๘
บาลอ (๗๒)	๔๓	๔.๙๒๔๐	๑๘	๔.๔๓๗	๖	๐.๔๒๒๙	๑	๐.๐๖๒๕	๑	๐.๓๑๒๕	๓	๐.๕๑๗
บือมั้ง (๑๒)	๑๐	๕.๘๐๓๑					๑	๐.๓๙๓๗			๑	๐.๒๕๐
ยะต๊ะ (๖๐)	๒๖	๒.๘๐๓๗	๒๓	๓.๔๗๙	๑	๐.๕๗๓๖	๗	๑.๕๒๐๐	๑	๐.๑๐๐	๒	๐.๑๑๐
วังพญา (๒๒)	๗	๑.๐๑๕๐	๑๑	๔.๖๐๖	๒	๐.๑๐๐๐	๒	๐.๔๓๗๕				
อาซ่อง (๔๙)	๔๔	๗.๕๗๕๕	๑	๐.๐๗๐			๑	๐.๐๖๒๕			๓	๐.๖๗๗

ศูนย์เรียนรู้และศูนย์เครือข่ายด้านประมง

ตำบล	ศพก. หลัก	ศพก. เครือข่าย	กิจกรรมที่ดำเนินการ
เนินงาม	๑		การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
ป้อมัง		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
จะก๊วะ		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
กอดตืออระ		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
ท่าธง		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
กาลูปัง		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
บาโงย		๑	การเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อดิน
รวม	๑	๖	

๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๖๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย(พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑.ภัยธรรมชาติ	น้ำท่วมซ้ำซาก	ขุดคูน้ำขยายให้กว้าง	อาซ่อง,บало,ท่าธง,วังพญา,ตะโละทะเลอ,จ๊กวะ ,กาญูบอเกาะ ม.๖	๑
๒.ปลูกพืชไม่เหมาะสมต่อพื้นที่	พืชโตช้าไม่ต้านทานต่อโรค	ปลูกตาม Zonning	๑๖ ตำบล	๕
๓.พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วม โครงการ	ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ	ป้อมัง กาญูบอเกาะ กาลอ บาลอ โกตาบารู ยะ ตะ	๓
๔.สภาพดินเป็นกรด	พืชไม่เจริญเติบโต	ให้มีการปรับสภาพดินก่อนปลูก	๑๖ ตำบล	๔
๖.ระบบการจัดการน้ำ	น้ำไม่เพียงพอ	เจาะบาดาลหรือทำระบบ ชลประทานหมู่บ้าน	๑๖ ตำบล	๒

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย(พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด(ตามรายชนิดที่ สำคัญ)				
๑.ข้าว				
-ต้นทุนการผลิตสูง	หนี้ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น	ให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต ให้น้อยลงเช่น ผลิตปุ๋ยใช้เองเป็น ต้น	๑๖ ตำบล	๑
-ค่าปรับพื้นที่แพง	-เกษตรกรไม่มีเงินที่จะไถ่ที่	- ไถ่เองไม่ต้องจ้างคนอื่น	๑๖ ตำบล	๒
-ขาดแรงงาน(คนรุ่นใหม่ไม่สนใจ การทำเกษตร	-เกษตรกรไม่มีแรงจะทำ การเกษตร	-อบรมให้ความรู้กับคนรุ่นใหม่ เกี่ยวกับการทำเกษตร	๑๖ ตำบล	๓

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย(พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒.ไม้ผล(ทุเรียน ลองกอง มังคุด เงาะ ฯลฯ)				
-ขาดแรงงาน	-ไม่มีใครมาทำภาคเกษตร	-ต้องจ้างเกษตรกรรุ่นใหม่	๑๖ ตำบล	๓
-ขาดเงินทุน	-เกษตรกรไม่สามารถขยายภาค เกษตรได้	-หาแหล่งเงินทุนเช่น ธกส	๑๖ ตำบล	๒
-ผลผลิตไม่มีคุณภาพ	-ทำให้ราคาลดลง	-บริหารจัดการสวนให้ดีขึ้น	๑๖ ตำบล	๑
-แหล่งผลิตขาดการเชื่อถือ	ทำให้สินค้าขายไม่ได้	สร้างแหล่งผลิตให้มีคุณภาพ	๑๖ ตำบล	๔
๓.ยางพารา				
-ราคาตกต่ำ	-ทำให้เกษตรกรเดือดร้อน	-ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบ	๑๖ ตำบล	๑
๔.ปาล์มน้ำมัน				
-แหล่งพันธุ์ไม่ได้มาตรฐาน	-ทำให้ได้พันธุ์ที่ไม่ต้านทานโรค	ขยายพันธุ์เอง	๑๖ ตำบล	๑

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย(พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์				
๑.มีการแปรรูปแต่น้อย	วัตถุดิบไม่เพียงพอ	จัดหาวัตถุดิบเพิ่มขึ้นจากที่อื่น	๑๖ ตำบล	๑
๒.การแปรรูปจำกัดในระดับ ครัวเรือน	ไม่มีตลาดรองรับสินค้า	หาตลาดเพิ่มหรือหาช่องทาง ตลาดแบบใหม่ๆ	๑๖ ตำบล	๒
๓.ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน	ทำให้สินค้าขายไม่ได้ ราคาตกต่ำ	อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์	๑๖ ตำบล	๓
๔.การบรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย	ทำให้ราคาต่ำลง	อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการ บรรจุภัณฑ์	๑๖ ตำบล	๔

ปัญหาและกลุ่มปัญหา	สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. พื้นที่ด้านการปลูกพืชอาหารสัตว์ ๒. ไม่มีการจัดการระบบน้ำในแปลงพืชอาหารสัตว์ ๓. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่เข้มแข็ง	๑. การผลิตพืชอาหารสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ๒. ขาดการบริหารจัดการน้ำ ระบบน้ำในการดูแลแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์ ๓. เกษตรกรยังไม่มีกรรวมกลุ่มเพื่อการผลิต	๑. ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ๒. สนับสนุนการแปลงพืชอาหารสัตว์โดยเฉพาะ ๑. ให้ความรู้ในการจัดทำระบบน้ำ ในแปลงพืชอาหารสัตว์	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. การผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์ยังไม่มีคุณภาพ ๒. ต้นทุนการผลิต	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมีวิธีการเลี้ยงที่ยังไม่ถูกต้อง ในการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ๒. การผลิตปศุสัตว์เกษตรกรยังคงมีต้นทุนที่สูง	๑. ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม ๑. ส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ โดยใช้นวัตกรรมการผลิตอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลิตผลที่ได้มีคุณภาพ ๒. ลดต้นทุนโดยใช้นวัตกรรมกระบวนการแปรรูปในการผลิตอาหารสัตว์	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๓ ๑ ๒
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. เกษตรกรขาดความรู้ในกระบวนการแปรรูปด้านปศุสัตว์ ๒. โรงฆ่าที่ถูกต้องและถูกสุขลักษณะ	๑. เกษตรกรขาดทักษะในกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ ๒. ในแต่ละชุมชนยังไม่มีโรงฆ่าที่ถูกต้อง และถูกสุขลักษณะ	๑. ส่งเสริมกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ให้มีความหลากหลาย ๒. สนับสนุนสร้างโรงเรือนชุมชนให้ครอบคลุมทุกตำบล	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านพื้นที่และทรัพยากร</p> <p>๑. พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๒. ลูกพันธุ์สัตว์น้ำ</p> <p>๓. อาหารสัตว์น้ำ</p>	<p>๑. บางพื้นที่มีน้ำท่วมซ้ำซาก ไม่เหมาะแก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๒. พื้นที่จัดสร้างกระชังเพื่อเลี้ยงปลาในกระชังในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินยังไม่อยู่จำกัด เกษตรกรยังมีความต้องการในการเลี้ยงปลาในกระชังอยู่เป็นจำนวนมาก</p> <p>- ลูกพันธุ์สัตว์น้ำหากซื้อจากฟาร์มเอกชนจะมีราคาแพง หากซื้อจากหน่วยงานรัฐซึ่งราคาถูกแต่ต้องรอการนัดหมายจากหน่วยงาน</p> <p>- อาหารสัตว์น้ำมีราคาแพง เกษตรกรยังมีองค์ความรู้ด้านการทำอาหารเพื่อลดต้นทุนน้อย</p>	<p>๑. แนะนำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังบุงหรือบ่อพลาสติก ซึ่งใช้เวลาในการเลี้ยงระยะสั้น</p> <p>๒. ประสานหน่วยงานสำนักงานประมงจังหวัดในการสำรวจพื้นที่เพื่อออกประกาศพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม ประเภทการเลี้ยงปลาในกระชัง เพิ่มเติม ตามความเหมาะสม</p> <p>- จัดทำข้อตกลงร่วม (MOU) กับฟาร์มเอกชนในการลดราคาลูกพันธุ์สัตว์น้ำ</p> <p>- ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำอาหารปลาด้วยตนเองเพื่อลดต้นทุนในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p>	<p>ตำบลตะโละทะเล, ป้อมัง, บาลอ, ท่าธง, เกะรอ, อาซ่อง, กอตตือรี๊ะ, บาโง, ยะต๊ะ และเนินงาม</p> <p>ตำบลบาลอและท่าธง</p> <p>ทุกตำบล</p> <p>ทุกตำบล</p>	<p>๓</p> <p>๑</p> <p>๒</p> <p>๔</p>

<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>๑. การผลิตสินค้าด้านประมงยังไม่มีคุณภาพ</p> <p>๒. ต้นทุนการผลิต</p>	<p>- เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>- ต้นทุนการผลิตสัตว์น้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>- พัฒนาระบบฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีมาตรฐาน</p> <p>- การถ่ายทอดความรู้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุน</p>	<p>ทุกตำบล</p>	<p>๒</p> <p>๑</p>
<p>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ</p> <p>๒. อุปกรณ์และเครื่องมือ</p>	<p>- เกษตรกรขาดความรู้ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ</p> <p>- ขาดเงินทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์</p>	<p>- ให้ความรู้และจัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากสัตว์น้ำ</p> <p>- ถ่ายทอดความรู้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุน เพิ่มรายได้</p>	<p>ทุกตำบล</p>	<p>๒</p> <p>๑</p>

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๒๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) S๑ ชนิดพืชมีความหลากหลาย S๒ พื้นที่ราบ เหมาะแก่การทำ การเกษตร S๓ เกษตรกรมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐอย่างดี S๔ มีพืช ๒ ชนิดหลัก ๒ ชนิดรอง (กล้วยข้าวโพด, กล้วยหักมุก, ปลา มังกร) S๕ วิถีชีวิตดำเนินตามแบบ เศรษฐกิจพอเพียง	จุดอ่อน (W) W๑ แรงงานส่วนใหญ่เป็น ผู้สูงอายุ W๒ เกษตรกรขาดองค์ความรู้ ด้านการเกษตร W๓ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ขาดประสบการณ์ W๔ ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ต่ำ W๕ สภาพดินขาดความอุดม สมบูรณ์ W๖ กลุ่มเกษตรกรไม่มีความ เข้มแข็ง
โอกาส (O) O๑ หน่วยงานรัฐมีนโยบาย ช่วยเหลือและสนับสนุนเกษตรกร O๒ การขนส่งและคมนาคมมี ความสะดวก	SO กลยุทธ์เชิงรุก -การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร -ยกระดับการผลิตไม่ผลอัตรลักษณ์	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกร
ภัยคุกคาม (T) T๑ ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย T๒ ขาดแคลนแรงงานด้าน การเกษตร T๓ ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ T๔ ทัศนคติคนรุ่นใหม่ไม่นิยม อาชีพการเกษตร	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน - ส่งเสริมการทำเกษตรแบบ ผสมผสาน	WT กลยุทธ์เชิงรับ - การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับองค์กรเกษตรกร

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

“การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร รวมถึงการยกระดับการผลิตไม่ผลอัตรลักษณ์” (S๑,S๒,S๓,S๔+O๑,O๒) เป็นการนำเอาจุดแข็งหลายๆด้านของอำเภอรามัน มารวมเข้ากับโอกาสจากการสนับสนุนโครงการและงบประมาณจากภาครัฐ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

“การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกร” (W๒,W๓,W๔+O๑) การขาดประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอรามัน รวมถึงการขาดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกร จึงเป็นที่มาของกลยุทธ์เชิงแก้ไขในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ผ่านการอบรมเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการผลิตพืช โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

“การส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน” (S๑-S๕+T๓) จากภาวะผลผลิตตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้รับผลกระทบทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จึงเกิดเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและเพิ่มรายได้ ยกระดับฐานะของเกษตรกรให้สูงขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

“การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกร” (W๖+T๔) ปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีความสนใจในการทำเกษตรน้อย ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร รวมถึงกลุ่มเกษตรกรต่างๆของอำเภอรามันส่วนใหญ่เกิดจากการรวมกลุ่มกันเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ แต่ยังไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม จึงเป็นที่มาของกลยุทธ์เชิงรับเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกร เพื่อสร้างค่านิยม และความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร

การจัดทำ TOWS Matrix ปศุสัตว์

<p style="text-align: center;">Tows Matrix</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สภาพพื้นที่เหมาะสมต่ออาชีพด้านปศุสัตว์ ๒. วิถีชุมชน วิถีชีวิต เอื้อต่อการประกอบอาชีพปศุสัตว์ เช่น โคเนื้อ แพะเนื้อ แพะนม แกะ และสัตว์ปีก ๓. มีกลุ่มเกษตรกร กลุ่มธรรมชาติทุกรายชนิดสัตว์ ๔. มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่ายด้านปศุสัตว์) ๕. มีกลุ่มสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีสมาชิกครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ๖. เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ 	<p>จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง ๒. เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ ๓. ขาดกระบวนการในการบริหารจัดการกลุ่ม ๔. การใช้พื้นที่ประโยชน์ส่วนใหญ่ในด้านปศุสัตว์ ยังไม่แยกเป็นเอกเทศ ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุขาดการสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือกลุ่มเยาวชน ๖. เกษตรกรแกนนำด้านปศุสัตว์ยังขาดทักษะการเป็นผู้นำในการ
---	--	--

	๗. มีระบบการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์	สร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์
<p>โอกาส (O)</p> <p>๑. ด้านนโยบายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๑๒ และแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน</p> <p>๒. พัฒนาระบบการผลิตด้านปศุสัตว์</p> <p>๓. สร้างอาชีพปศุสัตว์ต้นแบบ เพื่อเป็นแกนนำในการรวมกลุ่มสร้างอาชีพ</p> <p>๔. รองรับสถานการณ์ต่างๆ ในการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการส่งเสริมด้านปศุสัตว์ ทำให้ขาดการต่อเนื่องในการผลิตปศุสัตว์</p> <p>๒. จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติ โรคระบาดสัตว์</p> <p>๓. วัตถุดิบด้านอาหารสัตว์มีราคาสูง</p> <p>๔. เกษตรกร เยาวชนรุ่นใหม่ขาดการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาปศุสัตว์</p>	<p>- พัฒนากลุ่มเกษตรกรด้านปศุสัตว์สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น</p> <p>- สร้างความมั่นคงมิติด้านอาหารรองรับการท่องเที่ยวตามนโยบายสามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p> <p>- พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ต้นแบบ</p> <p>- พัฒนาโรงฆ่าชุมชนกระจายสู่ตำบลในด้านอาหารปลอดภัย</p> <p>- พัฒนาระบบฟาร์มสู่ GMP ที่มาตรฐาน</p> <p>- ใช้กระบวนการของกลุ่มสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ ในการแก้ไขปัญหากระบวนการผลิตปศุสัตว์</p> <p>- การขยายตัวของชุมชนมีผลต่อพื้นที่ทำการปศุสัตว์และสิ่งแวดล้อมในชุมชน</p>	<p>- การถ่ายทอดความรู้ในการจัดการกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>- จัดตั้ง สนับสนุนกลุ่มอาชีพด้านปศุสัตว์</p> <p>- อบรมทักษะการเป็นผู้นำด้านปศุสัตว์</p> <p>- จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปปศุสัตว์สู่มาตรฐาน (GMP)</p> <p>- พัฒนาระบบการผลิตด้านอาหารสัตว์ โดยใช้นวัตกรรมต่างๆ ในการลดต้นทุนการผลิต</p> <p>- ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ กลุ่มวิสาหกิจ กลุ่มธรรมชาติด้านปศุสัตว์</p> <p>- ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบการเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>

การจัดทำ TOWS Matrix ประมง

	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <p>๑. มีเครือข่ายของหน่วยงานรัฐในการถ่ายทอดองค์ความรู้และข่าวสาร</p> <p>๒. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๓. ความต้องการการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนในพื้นที่มีมากขึ้นเป็นลำดับ</p> <p>๔. มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เครือข่ายด้านประมง(</p> <p>๕. เกษตรกรให้ความสนใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังเป็นจำนวนมาก</p>	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <p>๑. เกษตรกรขาดความเข้มแข็ง ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและขาดองค์ความรู้ที่จำเป็น</p> <p>๒. ต้นทุนการผลิตสัตว์น้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓. ระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ</p> <p>๔. ระบบการจัดจำหน่ายผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ขาดความเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๕. การเลี้ยงปลาในกระชังในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินมีพื้นที่ขอบเขตที่จำกัด</p>
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <p>๑. ประชากรเพิ่มขึ้นทำให้มีความต้องการทางด้านอาหารจากสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. ค่านิยมการบริโภคสัตว์น้ำเพื่อสุขภาพมีมากขึ้น</p> <p>๓. ผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงมีความสำคัญมากขึ้นเพื่อทดแทนการจับจากธรรมชาติ</p> <p>๔. สัตว์น้ำที่ผลิตได้มีความโดดเด่นด้านคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด และมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจ</p> <p>๕. ความต้องการการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนในพื้นที่มีมากขึ้นเป็นลำดับ</p>	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <p>- พัฒนากลุ่มเกษตรกรด้านประมงให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น</p> <p>- พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศูนย์เครือข่ายด้านประมง(ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น</p> <p>พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้าน -ประมงต้นแบบ</p> <p>-สร้างช่องทางจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำ</p> <p>พัฒนาระบบฟาร์ม -เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีมาตรฐาน</p> <p>- เพิ่มพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน</p>	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <p>- การถ่ายทอดความรู้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบลดต้นทุนจัดตั้ง -กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>-จัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากสัตว์น้ำ</p> <p>- จัดตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งน้ำ</p>

<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๒. การเกิดโรคอุบัติใหม่ (Covid ๑๙) ส่งผลกระทบต่อ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๓. สถานการณ์เศรษฐกิจผันผวนส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงราคาสัตว์น้ำ</p> <p>๔. การขยายตัวของชุมชนมีผลกระทบต่อพื้นที่และคุณภาพแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะเลี้ยง</p>	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <p>- ดูแลเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างเป็นกลุ่มหรือองค์กรเพื่อพัฒนาตนเองและมีอำนาจต่อรอง เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ</p> <p>- สร้างความภาคภูมิใจและการยอมรับให้แก่เกษตรกรต้นแบบ smart farmer</p> <p>- พัฒนา ศพก.เครือข่ายเดิม ให้เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งดูงานของเกษตรกร</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <p>ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบ - การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>- ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่และให้ความสำคัญแก่เกษตรกรมากขึ้น</p> <p>- ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการที่ถูกต้องและนำปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง</p> <p>- รวมกลุ่มเพื่อสร้างจุดรวมตลาดสินค้าประมง</p>

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ประมง ปศุสัตว์)

๓.๑.๑ ไม้ผล(ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลองกอง)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มให้มีการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่มแปลงใหญ่
๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรแปลงใหญ่มีการบริหารจัดการที่ดี
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ

โครงการ เพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตด้วยการผสมปุ๋ยใช้เอง

โครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓.๑.๒ ข้าว

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ใช้ในท้องถิ่น
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวอินทรีย์

โครงการ เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตด้วยการผสมปุ๋ยใช้เอง

โครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓.๑.๓ ยางพารา

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ใช้ในท้องถิ่น
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มศักยภาพการผลิตยางพาราเศรษฐกิจ

โครงการ เพิ่มศักยภาพการผลิตยางพาราเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตด้วยการผสมปุ๋ยใช้เอง

โครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓.๑.๔ ปาล์มน้ำมัน

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ในท้องถิ่น
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ เพิ่มศักยภาพการผลิต

เศรษฐกิจ

โครงการ เพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตด้วยการผสมปุ๋ยใช้เอง

โครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓.๑.๕ กล้วยขี้ช้าง

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตพันธุ์พืชไว้ในท้องถิ่น
๓. สินค้าเกษตรที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ ส่งเสริมปลูกพืชอัตลักษณ์ (กล้วยขี้ช้าง)

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเยาวชนภาคเกษตรให้มีความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ

สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

๓.๒.๒ กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๔. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับ เกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการ พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๓.๒.๓ วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนิน กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการ โครงการส่งเสริมศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์

โครงการ ส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์

๓.๒.๓ กลุ่มแม่บ้าน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนิน กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อสร้างความมั่นคง ทางอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการ โครงการส่งเสริมศักยภาพกลุ่มแม่บ้าน

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์

โครงการ ส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

โครงการ พัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่เกษตรกรในการไม่เผาเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรในไร่นาและ
รณรงคืให้มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการรณรงคืให้เกษตรกรไม่เผา และมีการปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการ ส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและอนุรักษ์ดิน

โครงการ ผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการ ชุดสระน้ำขนาดเล็ก

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (ปศุสัตว์)

๓.๑.๑ โค,แพะ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตไว้ใช้ในท้องถิ่น

๓. สินค้าด้านปศุสัตว์ที่สำคัญได้รับการพัฒนาการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

โครงการ พัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP

๓.๑.๒ สัตว์ปีก

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตไว้ใช้ในท้องถิ่น

๓. เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตด้านสัตว์ปีก

๓.๑.๓ พืชอาหารสัตว์

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชีพมั่นคง และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตไว้ใช้ในท้องถิ่น

๓. เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าปศุสัตว์

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการ ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกพืชอาหารสัตว์

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้เข้าสู่ภาคการเกษตร

๓.๒.๑ Smart Farmer (SF)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการผลิตด้านปศุสัตว์

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

โครงการ พัฒนาการผลิตเนื้อสัตว์เป็นเนื้อสไลด์เพื่อสู่ตลาดออนไลน์

โครงการ พัฒนาการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายให้เกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเยาวชนภาคปศุสัตว์ให้มีความรู้เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาสาปศุสัตว์

๓.๒.๒ กลุ่มโคเนื้อแปลงใหญ่

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๔. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาให้กับเกษตรกรได้นำปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ

โครงการ ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มโคเนื้อแปลงใหญ่

โครงการ พัฒนาศักยภาพกลุ่มโคเนื้อแปลงใหญ่

โครงการ ส่งเสริมและพัฒนาอาสาปศุสัตว์

พัฒนาการผลิตรายสินค้า (ประมง)

ปลากินพืช (ปลานิล ปลาดุกเพียน ปลาบ้า) ปลากินเนื้อ (ปลาดุก)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร

๒. เพื่อเป็นต้นแบบการพึ่งตนเอง อย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สนับสนุนปัจจัยการผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

โครงการ ส่งเสริมอาชีพด้านการประมง

Smart Farmer (SF)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดทั้งด้านการผลิต

การแปรรูป และการตลาด

๒. เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างความรู้เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ อบรม/ถ่ายทอดความรู้ เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการที่ เพิ่มพูนองค์ความรู้เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๒ ถอดองค์ความรู้ Smart Farmer ต้นแบบ

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑.โครงการ ระบบส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี การรวมกลุ่มให้มีการบริหาร จัดการในรูปแบบกลุ่มแปลง ใหญ่ ๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ เกษตรกรแปลงใหญ่มีการ บริหารจัดการที่ดี	๑๑ กลุ่ม	ทุกตำบลที่มี กลุ่มแปลง ใหญ่	๑.อบรมให้ความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัย	๑๑ กลุ่ม	๙๐๐, ๐๐๐	๑๑ กลุ่ม	๙๐๐, ๐๐๐	๑๑ กลุ่ม	๙๐๐, ๐๐๐	๑๑ กลุ่ม	๙๐๐, ๐๐๐	๑๑ กลุ่ม	๙๐๐, ๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรา มัน
	๒. โครงการเพิ่ม ศักยภาพการ ผลิตไม้ ผลเศรษฐกิจ	๑. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อ ไร่(ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง) ให้สูงขึ้น	๓๒๐ ราย	แปลง เกษตรกรใน ทุกตำบล	๑. อบรม/ศึกษาดู งาน	๓๒๐ ราย	๓๐๐,๐ ๐๐	๓๒๐ ราย	๓๐๐,๐ ๐๐	๓๒๐ ราย	๓๐๐,๐ ๐๐	๓๒๐ ราย	๓๐๐,๐ ๐๐	๓๒๐ ราย	๓๐๐,๐ ๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรา มัน
	๓. โครงการ ส่งเสริมปลูก พืชอัตลักษณ์ (กล้วยข้าว)	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร ปลูกกล้วยข้าว ๒. เพื่ออนุรักษ์พืชประจำถิ่น ไม่ให้สูญพันธุ์	๓๐ ราย	ตำบลเกาะ เรือ	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัย ๓. ทำแปลงต้นแบบ	๓๐ ราย	๑๐๐,๐ ๐๐	๓๐ ราย	๑๐๐,๐ ๐๐	๓๐ ราย	๑๐๐,๐ ๐๐	๓๐ ราย	๑๐๐,๐ ๐๐	๓๐ ราย	๑๐๐,๐ ๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรา มัน

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	งาน	งปม	
	๔.โครงการส่งเสริมการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยได้อย่างถูกต้อง ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยใช้ได้เอง	๓๐๐ ราย	เกษตรกรใน ทุกตำบล	๑.อบรมให้ความรู้ ๒. ฝึกปฏิบัติ	๓๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๓๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๓๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๓๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๓๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรา มัน
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่	๑. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร ๒. เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ	๑๐๐ ราย	เกษตรกรใน ทุกตำบล	๑. อบรมให้ความรู้/ ทัศนศึกษาดูงาน	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรา มัน

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม									
	๒.โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสถาบันเกษตรกร	๑. เพื่อให้กลุ่มสถาบันเกษตรกรสามารถบริหารจัดการกลุ่มและดำเนินกิจการกลุ่มได้ต่อเนื่อง	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ ราย	วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน/กลุ่ม ส่งเสริมอาชีพ ในอำเภอรามัน	๑. อบรมให้ความรู้/ ทัศนศึกษาดูงาน	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน
	๓. โครงการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์	๑. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร ๒. เพื่อพัฒนาเกษตรกรสามารถสร้าง QR Code กับผลิตภัณฑ์ของตนเองได้	๓๐ ราย	กลุ่มแม่บ้าน วิสาหกิจ ชุมชน Smart Farmer, Young Smart Farmer และ สมาชิก เกษตรกร แปลงใหญ่	๑. อบรมให้ความรู้	๓๐ ราย	๑๐,๐๐ ๐	๓๐ ราย	๑๐,๐๐ ๐	๓๐ ราย	๑๐,๐๐ ๐	๓๐ ราย	๑๐,๐๐ ๐	๓๐ ราย	๑๐,๐๐ ๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม									
	๔. โครงการพัฒนาการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ให้มี คุณภาพและได้ มาตรฐาน	๑. เพื่อยกระดับให้สถาบันเกษตรกรสามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ และได้ มาตรฐาน	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ ราย	วิสาหกิจ ชุมชน/กลุ่ม แม่บ้าน ใน อำเภอรามัน	๑. สนับสนุนปัจจัย	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑๐ ๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๑๐ กลุ่ม/๑ ๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน
พัฒนา พื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ	๑. เพื่อให้สภาพดินมีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูก ๒. เพื่อปรับปรุงสภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์	๑๐๐ ไร่	ทุกตำบลใน อำเภอรามัน	๑.อบรมให้ความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัย	๑๐๐ไร่	๑๐๐,๐ ๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน								

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งบ	งาน	งบ	งาน	งบ	งาน	งบ	งาน	งบ	
	๒. โครงการ ผลิตปุ๋ยหมักและ น้ำหมักชีวภาพ	๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยใช้ เองได้ ๒. ช่วยลดต้นทุนการผลิต ๓. เพื่อลดการใช้สารเคมี	๒๐๐ ราย	ทุกตำบลใน อำเภอรามัน/ กลุ่มแปลง ใหญ่/กลุ่ม ส่งเสริมอาชีพ	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. สนับสนุนปัจจัย	๒๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๒๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๒๐๐ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๒๐๐ ราย	๑๐๐, ๐๐๐	๒๐๐ ราย	๑๐๐, ๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน
	๓. โครงการขุด สระน้ำขนาดเล็ก	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ อย่างเพียงพอต่อภาคเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่ง น้ำธรรมชาติ	๕๐ จุด	ทุกตำบลใน อำเภอรามัน	๑. จ้างเหมา ผู้ประกอบการขุดสระ ๒. ให้หน่วยงาน ชลประทาน ควบคุมดูแล	๕๐ จุด	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ จุด	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ จุด	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ จุด	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ จุด	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (หมู่บ้าน/ ตำบล) เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	งาน	งบม	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า (ปศุสัตว์)	๑. โครงการ ธนาคารแพะ ตำบลสันติสุข	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี อาชีพที่มั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างยั่งยืน และมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น	๕๐ ราย	ตำบลโกตาบารู และตำบลวัง พญา อำเภอรามัน	๑. สนับสนุนปัจจัย	๕๐ราย	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ราย	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ราย	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ราย	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	๕๐ราย	๑,๐๐๐ ,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน
พัฒนาการ ผลิตสินค้า (ประมง)	๑. โครงการ ขับเคลื่อน แนวทางวิถีชีวิต ชุมชนสู่การ พัฒนาเศรษฐกิจ กิจกรรม เศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อ พึ่งพาตนเอง สู่ ความยั่งยืน	๑. เพื่อสร้างโอกาสและ ทางเลือกในการประกอบอาชีพ เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่ม รายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ๒. เพื่อเป็นต้นแบบการ พึ่งตนเอง อย่างยั่งยืนตาม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงใน การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้	๑๖๐ ราย	ทุกตำบลใน อำเภอรามัน	๑. คัดเลือก กลุ่มเป้าหมายตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนด ๒. มอบปัจจัยการผลิต	๑๖๐ ราย	๓๒๐,๐ ๐๐	๑๖๐ ราย	๓๒๐,๐ ๐๐	๑๖๐ ราย	๓๒๐,๐ ๐๐	๑๖๐ ราย	๓๒๐,๐ ๐๐	๑๖๐ ราย	๓๒๐,๐ ๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอรามัน

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๓
กรมป่าไม้ (Gisda) พ.ศ.๒๕๖๐
กรมอุตุวิทยามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.๒๕๖๓
กรมการปกครอง พ.ศ.๒๕๖๓
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๕๘
ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓
ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๕
สำนักงานพัฒนาชุมชน พ.ศ.๒๕๖๓
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา
<http://agri-map-online.moac.go.th>

ภาคผนวก

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	
๑. หลักการและเหตุผล	ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบเกษตร แปลงใหญ่ ซึ่งอำเภอได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วยแปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกลุ่มเดิมให้มีประสิทธิภาพในการจัดการ ผลผลิตและ การตลาดมากขึ้น ตลอดจนเตรียมการรวมเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงได้ กำหนดโครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพเกษตรแปลงใหญ่ ส่งผลให้เกษตรกรรวมตัวไป สามารถรวมกลุ่มให้มีการบริหารจัดการรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ และกลุ่มแปลงใหญ่เดิม
๒. วัตถุประสงค์	๒.๑ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนและเตรียมการรองรับ การเปิดตลาดการค้าเสรี ในรูปแบบแปลงใหญ่ ๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดี ในรูปแบบแปลง ใหญ่
๓. เป้าหมาย	กลุ่มแปลงใหญ่จำนวน ๑๑ กลุ่ม
๔. ระยะเวลา ดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	๑ อบรมเกษตรกรให้ความรู้ ๑ กลุ่ม ๑ วัน ๒ พัฒนาแปลงเพื่อเป็นแปลงต้นแบบ กลุ่มละ ๒ แปลง ๓ ดูงานการบริหารจัดการสวนทุเรียน
๗. วิธีการ ดำเนินงาน	๑) รับสมัครเกษตรกรทั่วไปเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่แปลงใหญ่ ๒) อบรมเกษตรกรเตรียมการรวมเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน ๑ วัน ๓) จัดทำแผนการพัฒนาการผลิตรายแปลง ๔) อบรมเพื่อศักยภาพให้เกษตรแปลงใหญ่เดิมให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จำนวน ๑ วัน ๕) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๙๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าใช้สอย ๙๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑) เกษตรกรทั่วไปสามารถรวมกลุ่มให้มีการบริหารจัดการรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ ๒) กลุ่มแปลงใหญ่เดิมสามารถบริหารจัดการผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ๑) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม ได้รับการพัฒนาให้มีการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ๒) เกษตรกรทั่วไปเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่แปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม ได้รับการส่งเสริมให้ มีการรวมกลุ่ม

โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ	
๑. หลักการและเหตุผล	อำเภอรามัน แม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแหล่งปลูกและผลิตผลไม้ (ทุเรียน มังคุด ลองกอง) ที่มีคุณภาพและรสชาติดี แต่ อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าการจัดการสวน การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การสร้าง มูลค่าเพิ่ม และโดยเฉพาะที่สำคัญ ด้านการตลาดยังประสบปัญหาที่ต้องมีการแก้ไข จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดการรับรู้ของเกษตรกรในการพัฒนากระบวนการผลิต ให้เต็มศักยภาพของพื้นที่ โดยเทียบเคียงกับการผลิตของพื้นที่ผลิตที่สำคัญ เช่น ภาคใต้ ตอนบนและภาคตะวันออก ทำให้เกษตรกรสามารถดำเนินการและให้ผลผลิตได้เทียบเท่ากับพื้นที่อื่นๆ
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่(ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง) ให้สูงขึ้น
๓. เป้าหมาย	เกษตรกรปลูกไม้ผลจำนวน ๓๒๐ราย ในอำเภอรามัน
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	๑ อบรมให้ความรู้และศึกษาดูงานในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนและภาคตะวันออก
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑) รับสมัครเกษตรกรทั่วไปเพื่อเข้าร่วมโครงการ ๒) อบรมเกษตรกรเตรียมการศึกษาดูงานในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนและภาคตะวันออก ๓) จัดทำแผนการพัฒนาการผลิตรายแปลง ๔) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๓๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าตอบแทน ๕,๐๐๐ บาท - ค่าใช้สอย ๒๙๕,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาและสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น ๒) ส่งผลให้อำเภอรามันเป็นแหล่งผลิตไม้ผลที่สำคัญในพื้นที่ภาคใต้ ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ๑) เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน ๓๒๐ ราย ในพื้นที่อำเภอรามัน ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้ มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น

โครงการส่งเสริมการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต	
๑. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำแต่ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงขึ้น จึงมีผลกระทบ ต่อรายได้และต้นทุนการผลิตของเกษตรกร การแนะนำให้เกษตรกรผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ทำให้ เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของพืชแล้วยังเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยใน การลดต้นทุนให้กับเกษตรกร ซึ่งปุ๋ยผสมใช้เองมีราคาถูกกว่าปุ๋ยเม็ดสูตรสำเร็จ เพราะการผสม ปุ๋ยเคมีใช้เองไม่จำเป็นต้องใส่สารตัวเติม เช่น ทราายหรือดินโดยถือว่าสารเหล่านี้ไม่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการให้ ธาตุอาหารหลักในปุ๋ยที่ทำการผสม นอกจากนี้การแนะนำให้เกษตรกรผสม ปุ๋ยใช้เองยังเป็นการเพิ่มช่องทางให้แก่เกษตรกรในการใช้ปุ๋ย หรือกรณีที่ปุ๋ยสูตรที่ต้องการไม่มี จำหน่ายในท้องตลาด และยังเป็นการแก้ปัญหาปุ๋ยเคมีปลอมหรือปุ๋ยเคมีที่ไม่ได้มาตรฐานอีกทางหนึ่งด้วย
๒. วัตถุประสงค์	๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยได้อย่างถูกต้อง ๒) เพื่อให้เกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยเคมีใช้เองได้
๓. เป้าหมาย	เกษตรกรปลูกไม้ผลและสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน ๓๐๐ ราย ในอำเภอรามัน
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	อบรมเกษตรกร จำนวน ๕ รุ่นๆ ละ ๖๐ คน รุ่นละ ๑ วัน
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑) รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒) อบรมเกษตรกรจำนวน ๑ วัน ๓) จัดทำแผนการพัฒนาการผลิตรายแปลง ๔) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าใช้สอย ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑) เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและสามารถผสมปุ๋ยใช้เองได้ ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ๑) อบรมเกษตรกร จำนวน ๓๐๐ ราย ในพื้นที่อำเภอรามัน ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้ มีการผสมปุ๋ยใช้เองได้

โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่	
๑. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันแรงงานภาคเกษตรในอำเภอรามัน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่จะประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้ก็รุ่นใหม่น้อยที่จะให้ความสำคัญกับภาคเกษตรเนื่องจากทำงานต้องใช้แรงงาน ราคาพืชผลทางการเกษตรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ได้กรุ่นใหม่น้อยให้ความสำคัญดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอรามันเล็งเห็นเยาวชนเด็กกรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาให้ได้รับการอบรมให้ความรู้เพื่อจะสร้างเกษตรกรกรุ่นใหม่เพื่อทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่าๆ
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อสร้างเกษตรกรกรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร ๒. เพื่อให้เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ
๓. เป้าหมาย	เกษตรกรกรุ่นใหม่ จำนวน ๑๐๐ ราย ในอำเภอรามัน
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	อบรมเกษตรกร จำนวน ๒ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน รุ่นละ ๑ วัน
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑) รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒) อบรมเกษตรกรจำนวน ๑ วัน ๓) จัดทำแผนการพัฒนาการผลิตรายแปลง ๔) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าใช้สอย ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑) มีเกษตรกรกรุ่นใหม่เพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนเกษตรกรกรุ่นเก่าในสวนของภาคเกษตร ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ๑) อบรมเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ในพื้นที่อำเภอรามัน เพื่อเพิ่มเกษตรกรกรุ่นใหม่ให้มากขึ้น

โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสถาบันเกษตรกร	
๑. หลักการและเหตุผล	จากสภาพปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ยังขาดความต่อเนื่องในการ ดำเนินกิจการ อันเนื่องมาจากความสามารถในการบริหารของคณะกรรมการกลุ่ม ความ ต่อเนื่องของ วัตถุประสงค์ และช่องทางการตลาดและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้กลุ่มขาดความ ต่อเนื่องและ ยกเลิกการดำเนินการไปในที่สุด ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชน อำเภอรามันจึงเล็งเห็นความสำคัญใน การดำเนินโครงการเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับ สถาบันเกษตรกร รองรับการขยายตัว ทางเศรษฐกิจ
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อให้กลุ่มสถาบันเกษตรกรสามารถบริหารจัดการกลุ่มและดำเนินการกิจการกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง
๓. เป้าหมาย	กลุ่มสถาบันเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ในอำเภอรามัน
๔. ระยะเวลา ดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	อบรม ๑ วัน
๗. วิธีการ ดำเนินงาน	๑) พิจารณาคัดเลือกกลุ่มตามการประเมินศักยภาพ ๒) อบรมเกษตรกรจำนวน ๑ วัน และถอดบทเรียนความสำเร็จและความล้มเหลวของการ ดำเนินการในรูปแบบกลุ่ม ๓) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าใช้สอย ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและ ตัวชี้วัด ความสำเร็จของ การดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑) สถาบันเกษตรกรสามารถบริหารจัดการกลุ่มและดำเนินการกิจการกลุ่มได้อย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืน ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ๑) วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๑๐ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๑๐ คน ผ่านการ อบรมและนำความรู้ไปปฏิบัติ

โครงการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์	
๑. หลักการและเหตุผล	ด้วยสถานการณ์กระแสด้านการตลาดที่มีแนวโน้มให้เกิดรูปแบบการตลาดแบบ On Line มาก ขึ้น สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนยุคใหม่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเลือกซื้อสินค้า อำเภอรามันได้เล็งเห็นว่าสินค้าต่างๆ ของอำเภอรามันเป็นสินค้าที่มีอัตลักษณ์ เป็นที่ต้องการ ของตลาดมาก จึงเห็นสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้เข้าถึงการค้าในรูปแบบออนไลน์ และ พัฒนาข้อมูลผลิตภัณฑ์ของตนเองในรูปแบบ QR Code เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าของตนเองได้มากยิ่งขึ้น
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร ๒. เพื่อพัฒนาเกษตรกรสามารถสร้าง QR Code กับผลิตภัณฑ์ของตนเองได้
๓. เป้าหมาย	กลุ่มแม่บ้าน วิสาหกิจ ชุมชน Smart Farmer, Young Smart Farmer และสมาชิก เกษตรกร แปลงใหญ่ ๓๐ ราย
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๖. กิจกรรม	อบรมการขายสินค้าออนไลน์ ๑ วัน
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑) รับสมัครเกษตรกร ๒) อบรมเกษตรกรจำนวน ๑ วัน เรื่องการขายสินค้าออนไลน์และการจัดทำ QR Code ๓) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย - ค่าใช้สอย ๑๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เกษตรกรได้รับส่งเสริมให้สามารถเพิ่มช่องทางการตลาดให้เกษตรกร สามารถสร้าง QR Code กับผลิตภัณฑ์ของตนเองได้ ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน กลุ่มแม่บ้าน วิสาหกิจ ชุมชน Smart Farmer, Young Smart Farmer และสมาชิก เกษตรกร แปลงใหญ่ ๓๐ ราย

โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	
๑. หลักการและเหตุผล	<p>การทำการเกษตรในปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในไร่นาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนน้อยที่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่การเกษตรตำบลด่านช้างในฤดูหลังการเก็บเกี่ยวพบว่ามีความอุดมสมบูรณ์ที่เหลือน้อยซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์เพื่อบำรุงดินภายในไร่นาของตนเองได้โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากเศษผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือทิ้ง จึงเป็นโครงการที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในเรื่องของปุ๋ยเคมีและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการนำเศษผลผลิตที่เหลือกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด</p>
๒. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้เศษผลผลิตที่เหลือทิ้งจากไร่นา - เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต - เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
๓. เป้าหมาย	เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ อำเภอรามัน
๖. กิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ - สนับสนุนปัจจัย
๗. วิธีการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> ๑) รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒) อบรมเกษตรกรจำนวน ๔ รุ่นๆละ ๕๐ ราย ๔ วัน ๓) ติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
๘. งบประมาณ	<p>งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้สอย ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> ๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรสามารถนำความรู้มาผลิตปุ๋ยใช้เองและช่วยลดต้นทุนการผลิตและมีปุ๋ยใช้เองทุกครัวเรือน ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีความรู้ผลิตปุ๋ยเพิ่มขึ้น - ช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

โครงการขุดสระน้ำขนาดเล็ก	
๑. หลักการและเหตุผล	อำเภอรามันเป็นอำเภอที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ในปัจจุบันเกษตรกรจำนวนมาก จะต้องประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก อาทิเช่น ขาดแคลนน้ำในการทำสวน ในการทำผัก เนื่องจากขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำในหน้าแล้ง เกษตรกรยังขาดแคลนเงินทุนในการจัดหาแหล่งน้ำ ถ้าหากเกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นาแล้วก็จะสามารถผลิตพืชได้ทันตามฤดูกาล ลดความเสียหายจากผลผลิตทางการเกษตร สามารถเพิ่มผลผลิตการเกษตรมากขึ้น
๒. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองในการเพาะปลูกพืช - เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น - เพื่อให้เกษตรกรมีงานทำตลอดฤดูกาล
๓. เป้าหมาย	๕๐ จุด ในพื้นที่อำเภอรามัน
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่อำเภอรามันใน ๑๖ ตำบล
๖. กิจกรรม	ขุดสระขนาดเล็ก
๗. วิธีการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประชุมชี้แจงโครงการ ๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. คัดเลือกเกษตรกร ๔. ดำเนินการขุดสระน้ำ ๕. ติดตามผล
๘. งบประมาณ	งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้สอย ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> ๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีบ่อน้ำขนาดเล็กเพิ่มขึ้น ๕๐ จุด - เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตร ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีบ่อน้ำขนาดเล็กใช้น้ำได้ตลอดทั้งปี - เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้ตลอดและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรโดยตรง

โครงการส่งเสริมปลูกพืชอัตลักษณ์(กล้วยข้าวช้าง)	
๑. หลักการและเหตุผล	ด้วยพื้นที่ตำบลเกาะรอกเป็นที่มีกล้วยข้าวช้างเป็นพืชเด่นประจำพื้นที่ ซึ่งกล้วยกล้วยข้าวช้างเป็นกล้วยที่เหมาะสมแก่การรับประทานผลสดรสชาติดีเป็นที่ต้องการของตลาด ปัจจุบันมีเกษตรกรปลูกเพียงไม่กี่ครัวเรือนควรส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่ปลูกให้เพิ่มมากขึ้น
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยข้าวช้าง ๒. เพื่อขยายพื้นที่ปลูกกล้วยข้าวช้าง ๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่อำเภอรามัน จำนวน ๓๐ ไร่ ๓๐ ราย
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ตำบลเกาะรอก อำเภอรามัน
๖. กิจกรรม	๑. กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ ๒. กิจกรรมการทำแปลงขยายพันธุ์ ๓. กิจกรรมการเพาะปลูกเสริมรายได้
๗. วิธีการดำเนินงาน	-คัดเลือกเกษตรกร -ติดตามประเมินผล -ประชุมชี้แจงเกษตรกร -ส่งมอบปัจจัยการผลิต -อบรมวิทยากรเกษตรกร -จัดทำแปลงต้นแบบ -เก็บเกี่ยว
๘. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๙.๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ - มีเกษตรกรปลูกกล้วยข้าวช้างเพิ่ม ๓๐ ราย - มีจำนวนแปลงกล้วยข้าวช้างเพิ่มขึ้นอีก ๓๐ แปลง ๙.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน - เกษตรกรสามารถขยายแปลงกล้วยเพิ่มขึ้น - เกษตรกรสามารถเพิ่มปริมาณจำนวนเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

โครงการ : ขับเคลื่อนแนวทางวิถีชีวิตชุมชนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตนเอง สู้ความยั่งยืน	
๑. หลักการและเหตุผล	การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจะเป็นการดำเนินการที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้เป็นประเทศรายได้สูง ที่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจไทยในอนาคต โดยการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขันสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการแพร่ระบาดในพื้นที่ รัฐบาลได้มีมาตรการการจัดระเบียบสังคม โดยการออก พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กำหนดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตนเอง สู้ความยั่งยืน เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน จึงได้จัดทำกิจกรรมนี้ขึ้น
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ๒. เพื่อเป็นต้นแบบการพึ่งตนเอง อย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
๓. เป้าหมาย	เกษตรกร ในพื้นที่อำเภอรามัน ตำบลละ ๑๐ ราย
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ทุกตำบลในพื้นที่อำเภอรามัน
๖. กิจกรรม	สนับสนุนปัจจัยการผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ปลาดุก)
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑. ประชุมหารือ กำหนดแผนงาน ๒. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ๓. มอบปัจจัยการผลิต
๘. งบประมาณ	๑. ลูกพันธุ์ปลาดุกลูกผสม ขนาดไม่ต่ำกว่า ๓ นิ้ว จำนวน ๕๕๒ ตัวๆละ ๑.๒๕ บาท เป็นเงิน ๖๙๐ บาท ๒. อาหารปลาดุกเล็ก โปรตีนไม่ต่ำกว่า ๓๒% (๒๐ กก./ถุง) จำนวน ๒ ถุงๆละ ๕๘๐ บาท เป็นเงิน ๑,๑๖๐ บาท ๓. อาหารปลาดุกพิเศษ (อาหารลูกกบ) โปรตีนไม่ต่ำกว่า ๓๘% (๒ กก./ถุง) จำนวน ๑ ถุงๆละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๖ ตำบล ๑๐ ราย ในพื้นที่อำเภอรามัน สามารถลดรายจ่าย มีรายได้เพิ่ม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

โครงการ : โครงการธนาคารแพะตำบลสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้	
๑. หลักการและเหตุผล	สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาชายแดนใต้ภายใต้กรอบแนวคิด บูรณาการด้านความมั่นคงและพัฒนาความสอดคล้องทุกมิติ โดยการใช้เสริมสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความสันติสุข ประชาชนมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาและตามแนวทางสันติวิธี ดังนั้นเพื่อให้การสนับสนุนยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา กรมปศุสัตว์ได้จัดทำโครงการธนาคารแพะตำบลสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ เป้าหมายในการจัดตั้งชุดคุ่มครอง ชคต. ๖๐ ตำบลของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เกิดตำบลสันติสุขอย่างมั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน ในอนาคต
๒. วัตถุประสงค์	๑. เพื่อสร้างอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในระดับตำบลและหมู่บ้าน และเกิดตำบลสันติสุข มั่นคง มั่นคั่งและยั่งยืน ๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงแพะผ่านกิจกรรมโครงการธนาคารแพะ ตำบลสันติสุข
๓. เป้าหมาย	จัดตั้งธนาคารแพะ ตำบลสันติสุข จำนวน ๒ ตำบล เป้าหมายเกษตรกร ๕๐ ราย
๔. ระยะเวลาดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ตำบลโกตาบารูและตำบลวังพญา ในอำเภอรามัน
๖. กิจกรรม	สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๗. วิธีการดำเนินงาน	๑. ประชุมหารือ กำหนดแผนงาน ๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่เป้าหมาย ๓. รับสมัคร คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ๔. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเกษตรกร ๕. สนับสนุนวัสดุการเกษตรและเวชภัณฑ์สัตว์ ๖. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน
๘. งบประมาณ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท -ค่าสนับสนุนวัสดุ
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน	๑. เกษตรกรมีอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง ๒. ชุมชนในอำเภอรามัน มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน